

CLP-määruse sissejuhatav juhend

Version 3.0
Jaanuar 2019

Õigusteave

Selle dokumendi eesmärk on aidata kasutajatel täita CLP-määrusest tulenevaid kohustusi. Ainus autentne õiguslik alus on CLP-määrus ja käesolev dokument ei ole õiguslikult samaväärne. Teabe kasutamise korral vastutab ainuisikuliselt selle kasutaja. Euroopa Kemikaaliamet ei vastuta juhendis sisalduva teabe kasutamise korral.

CLP-määruse sissejuhatav juhend

Viide: ECHA-19-G-01-ET
Katalooginumber: ED-06-18-388-ET-N
ISBN: 978-92-9481-031-1
DOI: 10.2823/416439
Avaldamiskuupäev: Jaanuar 2019
Keel: ET

© Euroopa Kemikaaliamet, 2019

Kui teil on käesoleva dokumendi kohta küsimusi või tähelepanekuid, saate need esitada teabenõude vormil (märkige dokumendi viide ja väljaandmisaeg). Teabenõude vorm on ECHA veebilehel kontaktandmete jaotises:

<https://echa.europa.eu/et/contact>

Euroopa Kemikaaliamet

Postiaadress: P.O. Box 400, FI-00121 Helsinki, Soome
Küllastusaadress: Annankatu 18, Helsinki, Soome

Dokumendi muudatused

Version	Selgitus	Kuupäev
-	Esmaväljaanne	August 2009
Version 2.0 (ei tõlgitud)	<p>Juhendi kiirajakohastus, mis piirdus ainult järgmisega:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) arvestati CLP-määruse täieliku jõustumisega 1. juunil 2015 (kustutati viited varasematele õigusaktidele); (ii) arvestati segude DPD-direktiivi kohase märgistamise ja nende koostisainete DSD-direktiivi kohase klassifitseerimise üleminekuperioodi lõpuga; (iii) eemaldati aegunud teave, mis ei ole enam asjakohane ja võib olla eksitav; (iv) dokumendi kujundus ühtlustati ECHA dokumentide praeguse üldkujundusega. <p>Elkõige ajakohastati juhendit järgmiste muudatustega:</p> <ul style="list-style-type: none"> - algne sisukord asendati ECHA juhendite standardi alusel uuega; - 4. peatükk CLP-määrusele ülemineku kohta kustutati (ja järgmised peatükid nummerdati ümber); kohaldatavate üleminekusätete teave viidi 3. peatükki („CLP-määruse rakendamine“); - joonis 8.1 (varem 8. peatükis) kustutati, sest see ei olnud kooskõlas kasutatava meetodikaga ja võis olla eksitav; - asjakohaseid teabeallikaid käsitleva 9. jaotise (varem 10.) ülesehitust muudeti ja sisu ajakohastati; - 16. jaotisesse (varem 17.) lisati selgitus ohutuskaardi ajakohastamise nõuete kohta, mis jõustusid 1. juunil 2015; lisati viide REACH-määruse artikli 31 lõikele 3, mida CLP-määrusega muudeti ja mis jõustus 1. juunil 2015; - ainetest klassifitseerimis- ja märgistusandmiku jaoks teatamist käsitlevasse 17. jaotisesse (varem 18.) lisati teave uue võimaluse kohta koostada XML-koondfail, kus on mitu klassifitseerimis- ja märgistusteadet; - 18. jaotisesse (varem 19.) lisati selgitus, et ajakohastatud ohutuskaart tuleb esitada kõigile, kellele on ainet või segu tarnitud viimase 12 kuu jooksul; - 19. jaotises (varem 20.) alternatiivse keemilise nimetuse kohta kustutati viited enne 1. juunil 2015 kehtinud kohustustele; - 21. jaotises (varem 22.) lühendati ühtlustatud klassifikatsiooni ja märgistuse ettepaneku esitamise teavet ning lisati viide asjaomasele ajakohasele juhendile; - 25. jaotisesse (varem 26.) aineteabe vahetuse foorumite kohta lisati teave võimaluse kohta küsida ECHA kasutajatoelt foorumi liikmete kontaktandmeid; - 2. lisa (sõnastik) jaotati lühendite loeteluks ja sõnastikuks, millest esimene viidi juhendi algusesse; - kogu dokumendis asendati sõna „ühendus“ sõnaga „liit“, v.a õigusaktide tsitaatides; 	Juuli 2015

	<ul style="list-style-type: none"> - kogu dokumendis ajakohastati ja lisati viiteid asjakohastele juhenditele ja muudele abimaterjalidele. 	
Versioon 2.1	<p>Parandus piirdus järgmisega:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tabelist 10 eemaldati viide kohustusele varustada reljeefse hoiatusmärgisega aerosoolid ja hermeetilise pihustusotsakuga pakendid, mis sisaldavad aineid või segusid, mis võivad tekitada hingamiskahjustusi; - tabelis 10 viidi klassinimetus „Tuleohtlikud gaasid“ vastavusse 4. kohandamisega teaduse ja tehnika arenguga (ATP). 	August 2015
Versioon 3.0	<p>Juhendi kiirajakohastus järgmise eesmärgiga: i) arvestada segude DPD-direktiivi kohase märgistamise üleminekuperioodi lõpuga; ii) arvestada CLP-määruse 9.–12. kohandamist teaduse ja tehnika arenguga; iii) eemaldada aegunud teave, mis enam ei kehti.</p> <p>Eelkõige ajakohastati juhendit järgmiste muudatustega:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kustutati tekst CLP-määruse nõuete kohaldamise üleminekuperioodi kohta, eelkõige 3., 4., 12. ja 13. peatükis, sealhulgas kustutati endine peatükk 3.3 („Üleminek CLP-määrusele“) ja nimetati ümber 4. peatükk („CLP-määruse sarnasused ja erinevused võrreldes DSD- ja DPD-direktiiviga“ on nüüd „CLP-määruse ülevaade“); - 24. jaotises (varem 25.) kustutati viited aineteabe vahetuse foorumitele (SIEF); - kustutati 1. lisa, kus olid näited ÜRO GHSi 2008. aasta eeluuringutest segude klassifitseerimise kriteeriumide kohaldamise kohta; - varasemad jaotised 4.1 („Ainete klassifitseerimine“) ja 4.3 („Segude klassifitseerimine“) liideti uueks jaotiseks 4.1 „Ainete ja segude klassifitseerimine“; - varasem 11. jaotis („Ainete klassifitseerimine“) ja 13. jaotis („Segude klassifitseerimine“) liideti uueks jaotiseks 11. „Ainete ja segude klassifitseerimine“; - lisati uus peatükk 11.6 „5. etapp. Vajaduse korral klassifikatsiooni läbivaatamine“; - jaotises 16.4 (varem 17.4) asendati viited IUCLID 5-le viidetega IUCLID 6-le; - ajakohastati aegunud või mittetöötavaid linke; - ajakohastati lühendite loetelu ja sõnastikku; - sõna „peatükk“ asendati sõnaga „jaotis“; - jaotised nummerdati ümber; - dokument vormindati ümber. 	Jaanuar 2019

Eessõna

Käesolev dokument sisaldab suuniseid põhimõtete ja menetluste kohta, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1272/2008 (mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist, edaspidi „CLP-määrus”). Määrus jõustus Euroopa Liidu liikmesriikides 20. jaanuaril 2009 ning kehtib ka Euroopa Majanduspiirkonnas (EMP) (seda kohaldatakse ELi liikmesriikides ning ka Norras, Islandil ja Liechtensteinis)¹.

Juhendi käesoleva ajakohastatud versiooni eesmärk on anda ülevaade CLP-määruses sätestatud kohustustest. Kui soovite täpsemaid suuniseid klassifitseerimise ja märgistamise kohta CLP-määruse kriteeriumide alusel ning teavet kõigi ohuklasside üldiste aspektide kohta, soovitame lugeda CLP-määrust (koos lisadega) ja üksikasjalikumaid suuniseid, mis on [CLP-määruse kriteeriumide kohaldamise juhendis ning määruse \(EÜ\) nr 1272/2008 kohase märgistamise ja pakendamise juhendis](#).

Et samal ajal võib olla vaja täita määruse (EÜ) nr 1907/2006² (edaspidi „REACH-määrus“ või „REACH“), on siinses juhendis rõhutatud CLP-määruse kontekstis asjakohased REACH-kohustused. Peale selle on viidatud REACH-juhenditele, millest võib olla abi CLP-määruse rakendamisel.

¹ CLP-määrus lisati EMP lepingusse EMP ühiskomitee 15. juuni 2012. aasta otsusega nr 106/2012, millega muudeti EMP lepingu II lisa (tehnilised normid, standardid, katsetamine ja sertifitseerimine; ELT L 309, 8.11.2012, lk 6–6).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006 (mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ) (ELT L 369, 30.12.2006, parandatud versioon: ELT L 163, 29.5.2007, lk 3).

Sisukord

1.	Sissejuhatus	13
1.1	Juhend	13
1.2	Kellele on juhend suunatud?	13
1.3	Mis on CLP-määrus ja miks on seda vaja?	13
1.4	Mis on ohu klassifitseerimine, märgistamine ja pakendamine?	14
1.5	Mis on seos riskihindamisega?	15
1.6	Mis on Euroopa Kemikaaliameti roll?	15
2.	CLP-määruse kohased rollid ja kohustused	16
2.1	CLP-rollid	16
2.2	CLP-kohustused	17
3.	CLP-määruse rakendamine	23
3.1	Millest alustada?	23
3.2	Mida peate tegema?	23
4.	CLP-määruse ülevaade	25
4.1	Ainete ja segude klassifitseerimine	25
4.2	<i>Hazardous ja dangerous</i>	28
4.3	Märgistamine	28
4.4	Ühtlustatud klassifikatsioon	28
5.	Klassifitseerimise ja märgistamise terminid	29
6.	Klassifitseerimise üldpõhimõtted	31
6.1	Klassifitseerimine	31
6.2	Iseklassifitseerimine ja ühtlustatud klassifikatsioon	32
7.	Ühtlustatud klassifikatsiooni kasutamine	34
7.1	Taust	34
7.2	Kuidas kasutada ühtlustatud klassifikatsiooni?	34
8.	DSD/DPD-klassifikatsiooni teisendamine CLP-klassifikatsiooniks VII lisa alusel	36
9.	Teabeallikad	37
9.1	Kust saada teavet?	37
9.2	Muud teabeallikad	37
9.3	Katsetamine	39
10.	Katsete otstarve CLP-määruses	40
10.1	Katsete otstarve	40
10.2	Füüsikaliste ohtude katsetamine	40
10.3	Tervise- ja keskkonnoahtude hindamise katsed	40

11. Ainete ja segude klassifitseerimine	42
11.1 Põhietapid	42
11.2 1. etapp: koguge kõik kättesaadav teave	43
11.3 2. etapp: kontrollige, et teave oleks asjakohane, piisav ja usaldusväärne	44
11.4 3. etapp: hinnake teavet klassifitseerimiskriteeriumide alusel.....	44
11.5 4. etapp: otsustage asjakohane klassifikatsioon	45
11.6 5. etapp: kui vaja, vaadake klassifikatsioon läbi	46
11.7 Paindlikud lähenemisviisid segude klassifitseerimiseks eri teabekogumite alusel.....	46
12. Märgistamine.....	48
12.1 Mida märgistada?	48
12.2 Kes peab märgistama?	48
12.3 Kuidas märgistada?	48
12.4 Mis keel(t)es peab märgis olema?.....	49
12.5 Mis teave peab olema märgisel?	50
12.6 Tootetähised	50
12.7 Ohupiktogrammide	51
12.8 Tunnussõnad	51
12.9 Ohulaused	52
12.10 Hoiatuslaused	52
12.11 Ohu- ja hoiatuslausete koodid	52
12.12 Lisateave.....	53
12.13 Kuidas teavet märgisel paigutada?.....	54
12.14 Millal märgistust ajakohastada?	54
12.15 Pakendamata ained ja segud.....	55
13. Eelisjärjekorra eeskirjade järgimine märgistamisel.....	56
13.1 Eelisjärjekorra eeskirjade järgimine	56
13.2 Tunnussõnad	56
13.3 Ohupiktogrammide	56
13.4 Ohulaused	57
13.5 Hoiatuslaused	57
14. Märgistuse ja pakendamise erisätted	58
14.1 Mitmesugused märgistamis- ja pakendamisolukorrad.....	58
14.2 Märgistusnõuete erandid raskesti märgistatavate või väikepakendite jaoks	58
14.3 Pakendamiseeskirjad lastekindlate turvasulgurite ja reljeefsete hoiatusmärgiste kohta.....	58
14.4 Eri pakendikihtide märgistamise erieeskirjad	60
15. Ohutuskaardid	61
15.1 Millal ohutuskaarti ajakohastada?	61
15.2 Mida ajakohastada?	61
16. Klassifitseerimis- ja märgistusandmik – ainetest teatamine.....	63
16.1 Klassifitseerimis- ja märgistusandmik.....	63
16.2 Kes peab teavitama?.....	63
16.3 Mis teavet peab teade sisaldama?.....	64

16.4	Mis vormingus peab olema teade?	65
16.5	Mis saab edasi?	66
17.	Uus ohuteave.....	67
17.1	Hoidke end kursis ohuteabega!.....	67
17.2	Mida peate tegema?.....	67
18.	Alternatiivse keemilise nimetuse kasutamise taotlemine	69
18.1	Sissejuhatus	69
18.2	Kellele taotlus esitada?.....	69
18.3	Mis ainete kohta võib taotluse esitada?	69
18.4	Kuidas esitada taotlust?.....	70
19.	Teabe säilitamine ja teabenõuded	71
19.1	Mis teavet tuleb seoses klassifikatsiooni ja märgistusega CLP- ja REACH- määruse kohaselt säilitada?	71
19.2	Kellele peate seda teavet avaldama?.....	71
20.	Ühtlustatud klassifikatsiooni ja märgistuse ettepanekud	73
20.1	Mille kohta tehakse ettepanek?	73
20.2	Kes tohib ettepanekuid teha?	73
20.3	Kuidas saab ettevõtte ettepanekut esitada?	74
20.4	Mis toimub pärast ettepaneku esitamist?	75
21.	Järgmiste tasandite õigusaktide ülevaade	76
21.1	Järgmiste tasandite õigusaktid	76
21.2	Ohtlikud ained ja valmistised Euroopa Liidu järgmiste tasandite õigusaktides	78
22.	Biotsiidimäärus ja taimekaitsevahendite määrus ning nende seosed CLP-määrusega	79
23.	Ainete ja segude klassifitseerimisest tulenevad REACH-kohustused	80
24.	Andmete ühine esitamine ja andmete jagamine REACH-määruse alusel	81
25.	CLP-määruse seisukohalt olulised REACH-juhendid	82
1. lisa.	Sõnastik	84
2. lisa.	Lisateabeallikad	89
3. lisa.	ÜRO GHS ja CLP-määrus.....	90

Tabelid

Tabel 1. CLP-rolli tuvastamine.....	17
Tabel 2. Tootja ja importija kohustused.....	18
Tabel 3. Allkasutaja (sh segu tootja / reimportija) kohustused	19
Tabel 4. Levitaja (sh jaemüüja) kohustused	21
Tabel 5. Teatud eritoodete tootjate kohustused	22
Tabel 6. CLP-määruse ohuklassid ja -kategoriad	26
Tabel 7. CLP-määruse põhiterminid	29
Tabel 8. Märgistuse (ja piktogrammi) suurus vastavalt CLP-määruse I lisa punktile 1.2.1	49
Tabel 9. CLP-määruse kohaste ohu- ja hoiatuslausete koodivahemikud	53
Tabel 10. Ohuklassifikatsioonid, mille korral kohaldatakse CLP-määruse sätteid lastekindlate turvasulgurite ja/või reljeefsete hoiatusmärgiste kohta	59
Tabel 11. Ained, mille korral kohaldatakse CLP-määruse sätteid lastekindlate turvasulgurite kohta (CLP-määruse II lisa punkt 3.1.1.3).....	60
Tabel 12. ÜRO GHSi ohukategoriad, mis puuduvad CLP-määruses	90

Joonised

Joonis 1. Ainete ja segude klassifitseerimise viis põhietappi	42
Joonis 2. Muude õigusaktidega nõutavat teavet sisaldava märgistuse näide	55
Joonis 3. IUCLID 6 kuvahõive.....	65
Joonis 4. Veebipõhiste toimikute vahendi REACH-IT kuvahõive.....	66
Joonis 5. Mida teha uue ohuteabe korral?	68
Joonis 6. Ettepaneku koostamise ja esitamise nõutavad etapid	74
Joonis 7. Ühtlustatud klassifikatsiooni ja märgistuse ettepaneku esitamisele järgnev ECHA ja komisjoni menetlus	75

Lühendid

ADN	Ohtlike kaupade rahvusvahelise siseveetranspordi Euroopa kokkulepe, mis on lisatud ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni sisetranspordi komitee otsusele nr 223 (koos muudatustega)
ADR	Raamdirektiivi 94/55/EÜ alusel kohaldatav ohtlike kaupade rahvusvahelise autoveo Euroopa kokkulepe (koos muudatustega)
ATE	Akuutse toksilisuse hinnang: akuutse toksilisuse väärtusi väljendatakse (ligikaudse) LD ₅₀ - (suu-, nahakaudne) või LC ₅₀ (sissehingamisel) väärtusena või akuutse toksilisuse hinnanguna.
ATP	Kohandamine teaduse ja tehnika arenguga (siin juhendis tähendab „ATP“ CLP-määruse kohandamist teaduse ja tehnika arenguga)
BPR	Biotsiidimäärus: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta määrus (EL) nr 528/2012, milles käsitletakse biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist ning millega tunnistati alates 1. septembrist 2013 kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 1998. aasta direktiiv 98/8/EÜ, mis käsitleb biotsiidide turuleviimist (direktiivi viimane versioon: EÜT L 123, 24.4.1998, lk 1)
C&L Inventory	Klassifitseerimis- ja märgistusandmik
CAS	Chemical Abstracts Service
CLH	Ühtlustatud klassifikatsioon ja märgistus
CLP-määrus	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006
CMR	Kantserogeenne, mutageenne või reproduktiivtoksiline
CRF	Lastekindel turvasulgur
CSR	Kemikaaliohutuse aruanne
DPD	Ohtlike valmististe direktiiv: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 1999. aasta direktiiv 1999/45/EÜ ohtlike preparaatide klassifitseerimist, pakendamist ja märgistamist käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta
DSD	Ohtlike ainete direktiiv: nõukogu 27. juuni 1967. aasta direktiiv 67/548/EMÜ ohtlike ainete liigitamist, pakendamist ja märgistamist käsitlevate õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta
ECHA	Euroopa Kemikaaliamet
EMP	Euroopa Majanduspiirkond
EINECS	Euroopa kaubanduslike keemiliste ainete loetelu

EK	Euroopa Komisjon
EL	Euroopa Liit
GCL	Üldine kontsentratsiooni piirväärtus
GHS	(ÜRO) ühtne ülemaailmne kemikaalide klassifitseerimise ja märgistamise süsteem, milles on määratletud ÜRO Majandus- ja Sotsiaalnõukogus rahvusvaheliselt kokku lepitud ohtlike ainete ja segude klassifitseerimise ja märgistamise kriteeriumid
HSDB	Ohtlike ainete andmepank
ICAO	Rahvusvaheline Tsiviillennunduse Organisatsioon; rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni 18. lisa („Ohtlike kaupade ohutu õhuvedu“)
IMDG	Rahvusvaheline ohtlike kaupade mereveo koodeks
IPCS	Rahvusvaheline kemikaaliohutuse programm
IRIS	Integreeritud riskiteabesüsteem
IUCLID	Rahvusvaheline unifitseeritud kemikaaliteabe andmebaas
IUPAC	Rahvusvaheline Puhta Keemia ja Rakenduskeemia Liit
M-tegur	Korrutustegur
NICNAS	Austraalia riiklik tööstuskemikaalide teavitus- ja hindamissüsteem
NIOSH	USA tööohutuse ja tervishoiu riiklik instituut
OECD	Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon
OSHA	USA tööohutuse ja tervishoiu amet
PIC-määrus	Eelnevalt teatatud nõusoleku määrus: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 649/2012 ohtlike kemikaalide ekspordi ja impordi kohta (uuesti sõnastatud) [ELT L 201, 27.7.2012, lk 60]
PPP-määrus	Taimkaitsevahendite määrus: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta
(Q)SAR	Struktuuri-aktiivsuse (kvantitatiivne) seos
REACH-määrus	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ
RID	Raamdirektiivi 96/49/EÜ [B liite 1. lisa (ühtsed eeskirjad, mis käsitlevad rahvusvaheliste raudteevedude konventsiooni (COTIF)

	kaupade rahvusvahelise raudteeveo lepingut (CIM)] alusel kohaldatav ohtlike kaupade rahvusvaheliste raudteevedude eeskiri koos muudatustega
RTGD	Ohtlike kaupade transporti käsitlevad ÜRO soovitused
RTECS	Keemiliste ainete toksiliste toimete register
SCL	Konkreetne kontsentratsiooni piirväärtus
SDS	Ohutuskaart
VOA	Väga ohtlik aine
TWD	Reljeefne hoiatusmärgis
TOXLINE	Veebipõhine toksikoloogiaalase teaduskirjanduse andmebaas
TOXNET	Toksikoloogiaandmete võrgustik
UFI	Unikaalne koostise tähis
ÜRO	Ühinenud Rahvaste Organisatsioon
US EPA	USA keskkonnakaitseamet

1. Sissejuhatus

1.1 Juhend

Juhend on koostatud eesmärgiga aidata orienteeruda nõuetes, mis on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist (CLP-määrus) ning mis jõustus 20. jaanuaril 2009 (vt <https://echa.europa.eu/et/regulations/clp/legislation>). Selles tutvustatakse CLP-määruse põhimõtteid ja menetlusi, kuid üksikasjalikuma teabe saamiseks on soovitatav lugeda CLP-määrust. Klassifitseerimiskriteeriumidega seoses soovitame lugeda [CLP-määruse kriteeriumide kohaldamise juhendit](#), mis sisaldab ka ainepõhiseid konkreetse klassifitseerimise juhiseid (nt metallide klassifitseerimine veekeskkonna korral). Märgistus- ja pakendamise nõuete üksikasjalikud juhised on [CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhendis](#)³.

Paljud CLP-määruse sätted on tihedalt seotud REACH-määruse ja liidu muude õigusaktide sätetega. Kõige olulisemaid seoseid REACH-määruse, biotsiidimääruse (määrus (EL) nr 528/2012) ja taimekaitsevahendite määrusega (PPP-määrus, määrus (EÜ) nr 1107/2009) on lühidalt selgitatud käesoleva juhendi eraldi jaotistes. Peale selle on seostele REACH-määrusega lühidalt viidatud ka selle dokumendi muudes jaotistes, nagu asjakohane.

1.2 Kellele on juhend suunatud?

Juhend on koostatud ainete ja segude tarnijatele ning neile, kes toodavad või impordivad teatud konkreetseid tooteid⁴ ja peavad järgima CLP-määruse kohaseid klassifitseerimise, märgistamise ja pakendamise eeskirju. Tarnijad on ainete tootjad, ainete või segude importijad, allkasutajad, sh segu tootjad ja reimportijad, ning levitajad, sh jaemüüjad, kes viivad aineid turule eraldi või segu koostises (vt juhendi jaotis 2). Dokument on suunatud neile, kellel on olemas klassifitseerimise, märgistamise ja pakendamise põhiteadmised. Selles ei selgitata kõike algusest peale, vaid üritatakse anda hea ülevaade CLP-määruse põhimõtetest.

1.3 Mis on CLP-määrus ja miks on seda vaja?

Ainete ja segudega kauplemine toimub peale siseturu (EL/EMP)⁵ ka ülemaailmsel turul. Ülemaailmse kaubanduse soodustamiseks ning ühtlasi ka inimtervise ja keskkonna kaitsmiseks töötati ÜRO tasandil hoolikalt välja klassifitseerimise ja märgistuse ühtlustatud kriteeriumid ning nende rakendamise üldpõhimõtted. Tulemuseks on ühtne ülemaailmne kemikaalide klassifitseerimise ja märgistamise süsteem (GHS), mille esimene versioon võeti vastu 2002. aastal (vt ka http://www.unece.org/trans/danger/publi/ghs/ghs_welcome_e.html).

³ Mõlemad juhendid on aadressil <https://echa.europa.eu/et/guidance-documents/guidance-on-clp>.

⁴ Kui olete toote tootja või importija, peate järgima CLP-määrust ainult siis, kui toodate või impordite lõhketooteid (nagu on kirjeldatud CLP-määruse I lisa punktis 2.1) või kui REACH-määruse artikli 7 või 9 alusel tuleb tootes sisalduv aine registreerida või sellest teatada.

⁵ NB! Selles dokumendis hõlmab mõiste „liit“ (Euroopa Liit) ka EMP riike Islandit, Liechtensteini ja Norrat. Samuti tuleb meeles pidada, et kui 2009. aastal jõustus Lissaboni leping, asendati sõna „ühendus“ sõnaga „liit“. CLP-määrust ei olnud selle ajakohastatud versiooni koostamise ajal veel seda muudatust arvestades muudetud, mistõttu esineb siin dokumendis mõnes tsitaadis veel sõna „ühendus“.

CLP-määrusega järgitakse mitut deklaratsiooni, milles liit on kinnitanud kavatsust aidata kaasa klassifitseerimise ja märgistamise kriteeriumide ühtlustamisele kogu maailmas, inkorporeerides rahvusvaheliselt kokkulepitud GHS-kriteeriumid liidu õigusesse. Eeldatavasti on ettevõtetele kasulik klassifitseerimise ja märgistuse eeskirjade ülemaailmne ühtlustamine ning järjepidevus klassifitseerimise ja märgistuse eeskirjades, mida rakendatakse ühelt poolt tarnimisel ja kasutamisel ning teisalt transportimisel.

Siinses juhendis käsitletakse CLP-määruse versiooni, mis põhineb ÜRO GHSi 7. väljaandel⁶. CLP-määrusesse on üle võetud mõni säte ja menetlus ELi varasemast klassifitseerimise ja märgistuse süsteemist, mille moodustasid ohtlike ainete direktiiv 67/548/EMÜ (DSD) ja ohtlike valmististe direktiiv 1999/45/EÜ (DPD), mis ei kuulu ÜRO GHSi. CLP-määrus on seega sarnane, kuid ei ühti täielikult sellega, kuidas ÜRO GHS on üle võetud ELi-väliste riikide õigusraamistikku (ka ELi-väliste riikide vahel võidakse seda rakendada erinevalt).

CLP-määrus on ELi/EMP kõigi liikmesriikide jaoks õiguslikult siduv. Seda kohaldatakse vahetult kõigis tööstusvaldkondades. Endised direktiivid – DSD ja DPD – tunnistati 1. juunil 2015 pärast üleminekuperioodi kehtetuks.

1.4 Mis on ohu klassifitseerimine, märgistamine ja pakendamine?

Aine või segu oht on aine või segu tekitatava kahjustava toime potentsiaal, mis sõltub aine või segu olemuslikest omadustest. Sellega seoses on ohu hindamine protsess, kus hinnatakse aine või segu olemuslike omadusi, et leida nende kahjustava toime potentsiaal. Kui tuvastatud ohu olemus ja raskus vastavad klassifitseerimiskriteeriumidele, tähendab ohu klassifitseerimine füüsikaliste omaduste või inimestevise- või keskkonnamõju tõttu kahjustava toimega aine või segu ohu standardset kirjeldamist.

CLP-määruse üks põhieesmärk on tuvastada, kas ainel või segul on omadusi, mille tõttu see tuleb klassifitseerida ohtlikuks. NB! Alati, kui juhendis mainitakse aineid ja segusid, tuleb arvestada, et need hõlmavad ka teatud konkreetseid tooteid, mis tuleb klassifitseerida CLP-määruse I lisa 2. osa kohaselt.

Kui ohtlikud omadused on tuvastatud ja aine või segu nende alusel klassifitseeritud, peavad ainete ja segude **tootjad, importijad, allkasutajad ja levitajad**, samuti **teatud konkreetsete toodete tootjad ja importijad** nende ainete ja segude tuvastatud ohtudest teatama muudele tarneahelas tegutsejatele (sh tarbijatele). Ohumärgistus võimaldab ohuklassifikatsiooni teatada aine või segu kasutajatele, et hoiatada neid ohu eest ja seotud riskide juhtimise vajadusest.

CLP-määruses on kehtestatud üldised pakendamiseeskirjad, et tagada ohtlike ainete ja segude ohutu tarnimine (CLP-määruse 49. põhjendus ja IV jaotis).

⁶ NB! ÜRO GHS vaadatakse läbi iga kahe aasta tagant. ÜRO GHSi kuuendat (2015) ja seitsmendat (2017) muudetud versiooni rakendatakse CLP-määruses CLP-määruse 12. kohandamisega teaduse ja tehnika arenguga (ATP).

1.5 Mis on seos riskihindamisega?

Aine või segu klassifikatsioon kajastab aine või segu olemuslike ohtude liiki ja raskust. Seda ei tohi segi ajada riskihindamisega, milles käsitletakse konkreetset ohtu seoses inimeste või keskkonna tegeliku kokkupuutega seda ohtu põhjustava aine või seguga. Vaatamata sellele on käsitlevad klassifitseerimine ja riskihindamine mõlemad ohu tuvastamist ja hindamist.

1.6 Mis on Euroopa Kemikaaliameti roll?

Euroopa Kemikaaliamet (ECHA, edaspidi „amet“) on Euroopa Liidu asutus, mis asutati eesmärgiga hallata REACH-tegevust. Sellel on keskne roll REACH- ja CLP-määruse (samuti biotsiidi- ja PIC-määruse⁷) rakendamisel, et kogu Euroopa Liidus oleks tagatud põhimõtete ühtne kohaldamine.

ECHA annab oma sekretariaadi ja erikomiteede kaudu liikmesriikidele ja liidu institutsioonidele teaduslikku ja tehnilist nõu küsimustes, mis on seotud ameti töövaldkonda kuuluvate kemikaalidega (ained ja segud). Amet täidab CLP-määruse alusel muu hulgas järgmisi ülesandeid:

- annab ettevõtetele tehnilisi ja teaduslikke suuniseid ning abivahendeid CLP-määruses sätestatud kohustuste täitmiseks (CLP-määruse artikkel 50);
- annab liikmesriikide pädevatele asutustele tehnilisi ja teaduslikke suuniseid CLP-määruse kohaldamise kohta (CLP-määruse artikkel 50);
- toetab CLP-määruse alusel loodud riiklikke kasutajatugesid (CLP-määruse artiklid 44 ja 50);
- kehtestab ja haldab andmebaasi vormis toimivat klassifitseerimis- ja märgistusandmikku ning võtab vastu teateid klassifitseerimis- ja märgistusandmiku jaoks (CLP-määruse artikkel 42);
- võtab liikmesriikide pädevatelt asutustelt ja tarnijatelt vastu ainete ühtlustatud klassifitseerimise ettepanekuid ning esitab nende kohta arvamuse Euroopa Komisjonile (CLP-määruse artikkel 37);
- võtab vastu ja hindab alternatiivse keemilise nimetuse kasutamise taotlusi ning otsustab, kas need on vastuvõetavad (CLP-määruse artikkel 24); valmistab ette ja esitab Euroopa Komisjonile märgistamis- ja pakendamisenõuetest vabastamise eelnõusid (CLP-määruse artikli 29 lõige 5).

⁷ Eelnevalt teatatud nõusoleku määrus (EL) nr 649/2012.

2. CLP-määruse kohased rollid ja kohustused

2.1 CLP-rollid

Aine või segu tarnija CLP-kohustused olenevad peamiselt sellest, mis on tema roll aine või segu tarneahelas. Sel põhjusel peate kindlasti leidma, mis on teie CLP-roll.

Rolli tuvastamiseks lugege viit kirjeldust tabelis 1; need põhinevad määratlustel CLP-määruse artiklis 2. Allkasutaja ja levitaja rolli lisateave on ECHA veebilehel [allkasutajate juhendis](#).

Kui kirjeldus vastab teie tegevusele, on paremas veerus teie CLP-roll. Lugege iga kirjeldust hoolikalt, sest teil võib olla mitu CLP-rolli.

NB! CLP-määruse kohane klassifitseerimis-, märgistamis- ja pakendamiskohustus on enamasti seotud ainete või segude tarnimisega. Tarnimisest olenemata on klassifitseerimine asjakohane ka REACH-määruse alusel nõutavate registreerimisdokumentide või teadete nõuetekohasel koostamisel. See juhend on seega kasulik ka neile, kes koostavad selliseid REACH-määruse alusel esitatavaid dokumente. Kui koostatakse REACH-määruse kohaseid registreerimisdokumente või teateid, kuid tarneid ei toimu, ei ole märgistamis- ja pakendamiskohustused üldiselt asjakohased.

Tabel 1. CLP-rolli tuvastamine

Kirjeldus		Teie roll CLP-määruse alusel ¹
1	Euroopa Liidus asutatud füüsiline või juriidiline isik, kes Euroopa Liidu piires toodab või eraldab ainet selle iseloomulikus olekus.	Tootja²
2	Euroopa Liidu asutatud füüsiline või juriidiline isik, kes vastutab sisseveo eest Euroopa Liidu tolliterritooriumile.	Importija
3	Euroopa Liidu asutatud füüsiline või juriidiline isik, kes ei ole tootja ega importija ning kes kasutab ainet ainena või segu koostisainena oma tööstus- või kutsetegevuses.	Allkasutaja³ (sh segu tootja / reimportija)
4	Euroopa Liidus asutatud füüsiline või juriidiline isik (sh jaemüüja), kes üksnes ladustab ainet ja viib aine turule ainena või segu koostisainena kolmandate isikute jaoks.	Levitaja (sh jaemüüja)
5	Füüsiline või juriidiline isik, kes Euroopa Liidu piires valmistab või paneb kokku toote; toode on seejuures ese, millele antakse tootmise käigus teatud kuju, pinnaviimistlus või kujundus, mis määrab tema funktsiooni suuremal määral kui tema keemiline koostis.	Toodete tootja⁴

Märkused

(1) NB! CLP-määruses puudub ainuesindaja roll.

(2) Tavakeeles võib „tootja“ tähendada aineid tootvat füüsilist või juriidilist isikut ja segusid tootvat füüsilist või juriidilist isikut. Seevastu REACH- ja CLP-määruses tähendab täpsustuseta „tootja“ ainult isikut, kes toodab aineid. Segu tootja on REACH- ja CLP-määruse seisukohast allkasutaja.

(3) Levitaja ega tarbija ei ole allkasutajad.

(4) Kui olete toote tootja või importija, peate järgima CLP-määrust ainult siis, kui toodate või impordite lõhketooteid (nagu on kirjeldatud CLP-määruse I lisa punktis 2.1) või kui REACH-määruse artikli 7 või 9 alusel tuleb tootes sisalduv aine registreerida või sellest teatada.

2.2 CLP-kohustused

CLP-määruses on kõigile tarneahelas osalevatele tarnijatele kehtestatud üldine kohustus teha omavahel koostööd, et täita määruses sätestatud klassifitseerimis-, märgistamis- ja pakendamise nõudeid (CLP-määruse artikli 4 lõige 9). Teie muud CLP-kohustused olenevad

rollist tarneahelas (vt tabel 1). Tabelites 2–5 on iga rolliga kaasnevad kohustused ja peamised juhendi jaotised, kus neid kirjeldatakse.

Tabel 2. Tootja ja importija kohustused

CLP-kohustused		Peamised juhendi jaotised
1	Enne turuleviimist tuleb ained ja segud CLP-määruse kohaselt klassifitseerida, märgistada ja pakendada. Samuti tuleb klassifitseerida ained, mida turule ei viida, kuid mis tuleb REACH-määruse artikli 6, 9, 17 või 18 kohaselt registreerida või millest tuleb teavitada (CLP-määruse artikkel 4).	6
2	Klassifitseerida tuleb vastavalt CLP-määruse II jaotisele (CLP-määruse artiklid 5–14).	7 –11
3	Märgistada tuleb vastavalt CLP-määruse III jaotisele (CLP-määruse artiklid 17–33).	12 –14
4	Pakendada tuleb vastavalt CLP-määruse IV jaotisele (CLP-määruse artikkel 35).	12 ja 14
5	Kui viite aineid turule, tuleb ECHA klassifitseerimis- ja märgistusandmiku jaoks teatada klassifitseerimis- ja märgistuselemendid (CLP-määruse artikkel 40).	16
6	Peate rakendama kõiki teile kättesaadavaid mõistlikke meetmeid, et hoida end kursis uue teadusliku ja tehnilise teabega, mis võib mõjutada teie turuleviidava aine või segu klassifikatsiooni. Kui saate teavet, mida peate piisavaks ja usaldusväärseks, tuleb põhjendamatu viivitusega hinnata asjakohast klassifikatsiooni uuesti (CLP-määruse artikkel 15).	0
7	Pärast mis aine või segu klassifikatsiooni ja märgistuse tahes muudatust peate märgistust ajakohastama, teatud juhtudel põhjendamatu viivitusega (CLP-määruse artikkel 30).	14 ja 0
8	Kui teil on uut teavet, mis võib viia aine ühtlustatud klassifikatsiooni ja märgistuselementide muutmiseni (CLP-määruse VI lisa 3. osa), peate esitama ettepaneku pädevale asutusele ühes liikmesriikidest, kus aine turule viiakse (CLP-määruse artikli 37 lõige 6).	20
9	Peate kokku koguma kogu CLP-määruse kohase klassifitseerimise ja märgistamise jaoks vajaliku teabe ning hoidma selle kättesaadavana	19

CLP-kohustused		Peamised juhendi jaotised
	vähemalt 10 aastat pärast aine või segu viimast tarnimist. Seda teavet tuleb säilitada koos REACH-määruse artikli 36 kohaselt nõutava teabega (CLP-määruse artikkel 49).	
10	Segusid turule viivad importijad ja allkasutajad peavad olema valmis esitama teatud teavet segude kohta nendele liikmesriikide asutustele, kes vastutavad sellise teabe vastuvõtmise eest seoses ennetus- ja parandusmeetmete väljatöötamisega, eelkõige tervisealases hädaolukorras toimimiseks (CLP-määruse artikkel 45 ja VIII lisa).	19 ⁸

Tabel 3. Allkasutaja (sh segu tootja / reimportija) kohustused

CLP-kohustused		Peamised juhendi jaotised
1	Enne turuleviimist tuleb ained ja segud CLP-määruse kohaselt klassifitseerida, märgistada ja pakendada (CLP-määruse artikkel 4). Kui te ei muuda aine või segu koostist, võite siiski üle võtta aine või segu klassifikatsiooni, mille on muu tarneahelas tegutseja juba tuletanud kooskõlas CLP-määruse II jaotisega.	6
2	Kui muudate turule viidava aine või segu koostist, peate selle klassifitseerima vastavalt CLP-määruse II jaotisele (CLP-määruse artiklid 5–14).	7 –11
3	Märgistada tuleb vastavalt CLP-määruse III jaotisele (CLP-määruse artiklid 17–33).	12 –14
4	Pakendada tuleb vastavalt CLP-määruse IV jaotisele (CLP-määruse artikkel 35).	12 ja 14

⁸ Vt ka [tervisealases hädaolukorras toimimisega seotud ühtlustatud teabe juhend](#).

CLP-kohustused		Peamised juhendi jaotised
5	Peate rakendama kõiki teile kättesaadavaid mõistlikke meetmeid, et hoida end kursis uue teadusliku ja tehnilise teabega, mis võib mõjutada teie turuleviidava aine või segu klassifikatsiooni. Kui saate teavet, mida peate piisavaks ja usaldusväärseks, tuleb põhjendamatu viivitusega hinnata asjakohast klassifikatsiooni uuesti (CLP-määruse artikkel 15).	0
6	Pärast mis aine või segu klassifikatsiooni ja märgistuse tahes muudatust peate märgistust ajakohastama, teatud juhtudel põhjendamatu viivitusega (CLP-määruse artikkel 30).	12 ja 0
7	Kui teil on uut teavet, mis võib viia aine ühtlustatud klassifikatsiooni ja märgistuselementide muutmiseni, peate esitama ettepaneku pädevale asutusele ühes liikmesriikidest, kus aine turule viiakse (CLP-määruse artikli 37 lõige 6).	20
8	Peate kokku koguma kogu CLP-määruse kohase klassifitseerimise ja märgistamise jaoks vajaliku teabe ning hoidma selle kättesaadavana vähemalt 10 aastat pärast aine või segu viimast tarnimist. Seda teavet tuleb säilitada koos REACH-määruse artikli 36 kohaselt nõutava teabega (CLP-määruse artikkel 49).	19
9	Segusid turule viivad importijad ja allkasutajad peavad olema valmis esitama teatud teavet segude kohta nendele liikmesriikide asutustele, kes vastutavad sellise teabe vastuvõtmise eest seoses ennetus- ja parandusmeetmete väljatöötamisega, eelkõige tervisealases hädaolukorras toimimiseks (CLP-määruse artikkel 45 ja VIII lisa).	19 ⁹

⁹ Vt ka [tervisealases hädaolukorras toimimisega seotud ühtlustatud teabe juhend](#).

Tabel 4. Levitaja (sh jaemüüja) kohustused

CLP-kohustused		Peamised juhendi jaotised
1	Peate turule viidavad ained ja segud märgistama ja pakendama (CLP-määruse artikkel 4).	12 –15
2	Kui te ei muuda aine või segu koostist, võite siiski üle võtta aine või segu klassifikatsiooni, mille on muu tarneahelas tegutseja juba tuletanud kooskõlas CLP-määruse II jaotisega, nt teile saadetud ohutuskaardilt (CLP-määruse artikkel 4).	6 ja 12
3	Märgistada tuleb vastavalt CLP-määruse III jaotisele (CLP-määruse artiklid 17–33).	12 –15
4	Peate tagama, et pakend oleks kooskõlas CLP-määruse IV jaotisega (CLP-määruse artikkel 35).	12 ja 14
5	Peate kokku koguma kogu CLP-määruse kohase klassifitseerimise ja märgistamise jaoks vajaliku teabe ning hoidma selle kättesaadavana vähemalt 10 aastat pärast aine või segu viimast tarnimist. Seda teavet tuleb säilitada koos REACH-määruse artikli 36 kohaselt nõutava teabega (CLP-määruse artikkel 49). Kui võtate üle aine või segu klassifikatsiooni, mille on määranud muu tarneahelas tegutseja, peate tagama, et kogu nõutav klassifitseerimise ja märgistamise teave (nt ohutuskaart) oleks kättesaadav vähemalt 10 aasta jooksul pärast aine või segu viimast tarnimist.	19

Tabel 5. Teatud eritoodete tootjate kohustused

CLP-kohustused		Peamised juhendi jaotised
1	<p>Kui toodate ja viite turule <i>lõhketooteid</i> (nagu on kirjeldatud CLP-määruse I lisa punktis 2.1), peate toote enne turuleviimist CLP-määruse kohaselt klassifitseerima, märgistama ja pakendama (CLP-määruse artikkel 4).</p> <p>Kehtivad samad kohustused kui importijatele (vt tabel 2), v.a ECHA-le teatamise kohustus.</p>	<p>6–14</p> <p>0, 19, 20</p>
2	<p>Kui olete toodete tootja või importija, peate klassifitseerima ka need ained, mida te turule ei vii, aga mis tuleb registreerida või millest tuleb teatada REACH-määruse artikli 7 lõigete 1, 2, 5 või artikli 9 kohaselt (CLP-määruse artikkel 4). Klassifitseerida tuleb vastavalt CLP-määruse II jaotisele (CLP-määruse artiklid 5–14).</p>	<p>6–11</p>

3. CLP-määruse rakendamine

3.1 Millest alustada?

Kõigepealt peate tutvuma CLP-määrusega ja mõistma, kuidas see teie tegevust mõjutab.

Seega tuleb teil teha järgmist.

- Koostage oma ainete ja segude (sh segudes sisalduvate ainete), toodetes sisalduvate ainete loetelu, tuvastage oma tarnijad ja kliendid ning see, kuidas nad aineid ja segusid kasutavad. Tõenäoselt olete enamiku sellest teabest juba kogunud seoses REACH-määrusega.
- Hinnake oma organisatsiooni asjakohase tehnilise ja järelevalvepersonali koolitusvajadust.
- Jälgige oma pädeva asutuse ja ECHA veebilehte, et olla kursis määruste ja juhendite muudatustega.
- Küsige valdkonnaühingult, kuidas nad saavad aidata.

Et REACH-määrus, biotsiidimäärus (määrus (EL) nr 528/2012), taimekaitsevahendite määrus (määrus (EÜ) nr 1107/2009) ja CLP-määrus on omavahel tihedalt seotud, on soovitatav kavandada CLP-toiminguid koos REACH-määrusest ja nendest muudest määrustest tulenevate toimingutega, nagu asjakohane.

3.2 Mida peate tegema?

Kui olete tootja, importija või allkasutaja, peate oma ained ja segud CLP-määruse kriteeriumide alusel klassifitseerima. Peate tagama, et nende märgistus ja pakend vastaksid CLP-määruse nõuetele ning REACH-määruse artikli 31 ja II lisa¹⁰ kohastel ohutuskaartidel kajastuks see teave kooskõlas CLP-määrusega (CLP-määruse artikkel 4).

Kui olete levitaja, peate enne oma ainete ja segude turuleviimist tagama, et need on märgistatud ja pakendatud kooskõlas CLP-määruse III ja IV jaotise nõuetega. Selle kohustuse täitmiseks võite kasutada teile edastatud teavet, nt ainete ja segudega kaasas olevatel ohutuskaartidel sisalduvat teavet (CLP-määruse artikli 4 lõige 5).

Töömahu mõistmiseks arvestage järgmist.

- Peate rakendama CLP-määruse kriteeriume oma ainetele ja segudele¹¹. NB! Mõni aine või segu, mida ei klassifitseeritud ohtlikuks DSD- ja DPD-direktiivi alusel, võidakse klassifitseerida ohtlikuks CLP-määruse alusel.
- Peate arvestama REACH-määruse alusel registreeritavate ainete kohta kättesaadavat teavet, kui selline teave on olemas. Võite küsida tarnijatelt lisateavet.
- Peate küsima tarnijatelt, kuidas nad rakendavad CLP-määrust ning kuidas see mõjutab teie kasutatavaid aineid ja segusid. Kui kasutate uute segude tootmisel

¹⁰ Alates 1. juunist 2015, muudetud määrusega (EL) 2015/830.

¹¹ Kui olete toote tootja või importija, peate järgima CLP-määrust ainult siis, kui toodate või impordite lõhketooteid (nagu on kirjeldatud CLP-määruse I lisa punktis 2.1) või kui REACH-määruse artikli 7 või 9 alusel tuleb tootes sisalduv aine registreerida või sellest teatada.

koostisainetena muid segusid (st teie toodetava segu koostises on segusid), võib teil olla vaja küsida oma tarnijatelt, mis teave segu ja selle koostisainete kohta on teile kättesaadav (sh ohutuskaartidel). Kui tarnite segusid klientidele, kes toodavad neist teisi segusid, peate samamoodi arvestama sellega, kuidas jagate nendega segu ja selle koostisainete teavet.

Järgmiste küsimuste abil mõelge vajalikele ressurssidele.

- Kas mul on piisavalt asjakohast tehnilist ja järelevalvepersonali või kas vajan lisaressursse või väliseid eriteadmisi?
- Kas mul on vaja osta uus ohutuskaartide koostamise tarkvara või olemasolevat uuendada?
- Kuidas koostan uued märgised?
- Kas kõik mu pakendid on kooskõlas CLP-määrusega?

Kui olete nendele küsimustele vastanud, peate hindama oma ainete ja segude klassifikatsiooni mõju. Seejärel saate prioriseerida toimingud, arvestades järgmist:

- ainete ja segude klassifitseerimise ja märgistamisega tõenäoliselt kaasnevad kulud ning vajalikud ressursid;
- õigusaktidega seotud küsimused tarneahelas allpool, näiteks:
 - kui palju ohtlikku materjali võite oma tegevuskohas ladustada (Seveso III¹²);
 - kuidas kõrvaldada ohtlikke jäätmeid;
 - tööohutus ja töötajate kaitserõivad.

¹² Direktiiv 2012/18/EL nõukogu direktiivi 96/82/EÜ muutmise ja hilisema (1. juunil 2015) kehtetuks tunnistamise kohta.

4. CLP-määruse ülevaade

CLP-määruses käsitletakse:

- klassifitseerimist,
- ohtudest teavitamist märgistuse kaudu,
- pakendamist.

Määrus on suunatud töötajatele ja tarbijatele ning hõlmab kemikaalide tarnimist ja kasutamist. Määruse kohaldamisala sarnaneb Euroopa Liidu varasemate kemikaaliõigusaktide omaga (DSD- ja DPD-direktiiv). CLP-määrus ei hõlma kemikaalide transporti, kuigi artiklis 33 on mõni ka transpordis kasutatavate pakendite märgistuse eeskiri. Füüsikaliste ohtude katsetamine lähtub suuresti ÜRO ohtlike kaupade veo soovist. Transpordiklassifikatsiooni käsitletakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu raamdirektiivis 2008/68/EÜ, millega rakendatakse ohtlike kaupade rahvusvahelise autoveo Euroopa kokkulepet (ADR), ohtlike kaupade rahvusvaheliste raudteevedude eeskirja (RID) ja ohtlike kaupade rahvusvahelise siseveetranspordi Euroopa kokkulepet (ADN).

NB! CLP-määrus on horisontaalne õigusakt, mis käsitleb aineid ja segusid üldiselt. Teatud kemikaalide korral (nt taimekaitsevahendid või biotsiidid) võib peale CLP-märgistuselementide olla vaja kasutada ka muid elemente, mida nõutakse asjakohastes tootomastes õigusaktides.

4.1 Ainete ja segude klassifitseerimine

Euroopa Liit on CLP-määrusesse üle võtnud kõik GHSi ohuklassid. Üle ei ole võetud siiski kõiki ohuklasside ohukategooriaid, kui need ei vastanud DSD-direktiivi ohukategooriatele (vt ka juhendi [3. lisa](#) selgitus modulaarsuse kohta). Kui ekspordite väljapoole Euroopa Liitu, võib olla vaja nende ülevõtmata ohukategooriatega siiski arvestada. Lisateave on ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni GHSi veebilehel (http://www.unece.org/trans/danger/publi/ghs/ghs_welcome_e.html).

Kuigi kogu CLP-klassifitseerimise üldine kohaldamisala on võrreldav DSD- ja DPD-direktiivi omaga, on ohuklasside koguarv suurenenud, eriti füüsikaliste ohtude korral (varem 5, nüüd 17), mis võimaldab füüsikalisi omadusi paremini eristada. Üldiselt on ainete ja segude klassifitseerimise mõni kriteerium võrreldes DSD/DPD-kriteeriumidega muutunud, näiteks plahvatusohtlikkuse ja akuutse toksilisuse kriteeriumid.

Peale selle sisaldasid DSD- ja DPD-direktiiv elemente, mis puudusid ÜRO GHSis. DSD-direktiivi kohaselt oli mõne ohu ja omaduse korral vaja lisamärgistust (nt „R14 – reageerib ägedalt veega”). Need elemendid on jäetud alles märgistusel esitatava lisateabena, mis on esitatud CLP-määruse I lisa 5. osas ja II lisas. Viitena, et need lisamärgistuselemendid ei tulene ÜRO klassifikatsioonist, on need kodeeritud teistmoodi kui CLP-määruse ohulaused. Näide: DSD-direktiivi lause R14 on tähistatud kui EUH014, mitte H014.

Selliseid lisamärgistuselemente (lauseid), mis viitavad CLP-määruse II lisa punktis 1.1 ja 1.2 nimetatud füüsikalistele ja tervist mõjutavatele omadustele, kohaldatakse ainult siis, kui aine või segu on juba CLP-määruse kriteeriumide alusel klassifitseeritud ohtlikuks.

Tabelis 6 on CLP-määrusega hõlmatud ohuklassid. Igas ohuklassis on vähemalt üks ohukategooria.

Tabel 6. CLP-määruse ohuklassid ja -kategoriad

Füüsikalised ohud
Lõhkeained (ebapüsivad lõhkeained, alamklassid 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 ja 1.6)
Tuleohtlikud gaasid (kategoriad 1A (sh ebapüsivad gaasid (A- ja B-kategooria) ja pürofoorsed gaasid*) 1B- ja 2. kategooria)
Aerosoolid (1., 2. ja 3. kategooria)
Oksüdeerivad gaasid (1. kategooria)
Rõhu all olevad gaasid (surugaas, veeldatud gaas, külmutatud veeldatud gaas ja lahustatud gaas)
Tuleohtlikud vedelikud (1., 2. ja 3. kategooria)
Tuleohtlikud tahked ained (1. ja 2. kategooria)
Isereageerivad ained ja segud (tüübid A, B, C, D, E, F ja G)
Pürofoorsed vedelikud (1. kategooria)
Pürofoorsed tahked ained (1. kategooria)
Isekuumenevad ained ja segud (1. ja 2. kategooria)
Ained ja segud, millest kokkupuutel veega eraldub tuleohtlikke gaase (1., 2. ja 3. kategooria)
Oksüdeerivad vedelikud (1., 2. ja 3. kategooria)
Oksüdeerivad tahked ained (1., 2. ja 3. kategooria)
Orgaanilised peroksiidid (tüübid A, B, C, D, E, F ja G)
Metalle söövitavad ained (1. kategooria)
Desensibiliseeritud lõhkeained*

Terviseohud
Akuutne toksilisus (1., 2., 3. ja 4. kategooria)
Nahasöövitus/-ärritus (1., 1A-, 1B-, 1C- ja 2. kategooria)
Raske silmakahjustus / silmade ärritus (1. ja 2. kategooria)
Hingamiselundite või naha sensibiliseerimine (1. kategooria, alamkategooriad 1A ja 1B)
Mutageensus sugurakkudele (kategooriad 1A ja 1B ning 2. kategooria)
Kantserogeensus (1A-, 1B- ja 2. kategooria)
Reproduktiivtoksilisus (1A-, 1B- ja 2. kategooria) koos imetamisele või imetamise kaudu avaldatava toime lisakategooriaga
Toksilisus sihtelundi suhtes – ühekordne kokkupuude (1. ja 2. kategooria ning 3. kategooria, mis hõlmab ainult narkootilist toimet ja hingamisteede ärritust)
Toksilisus sihtelundi suhtes – korduv kokkupuude (1. ja 2. kategooria)
Hingamiskahjustused (1. kategooria)
Keskkonnaohud
Ohtlik veekeskkonnale (ägeda ohu 1. kategooria ning kroonilise ohu 1., 2., 3. ja 4. kategooria)
Lisaohud
Ohtlik osoonikihile (1. kategooria)

* Pürofoorsete gaaside ohukategooria ja desensibiliseeritud lõhkeainete ohuklass lisati ÜRO GHSi 6. versiooniga (2015) ning need võetakse CLP-määrusesse üle CLP-määruse 12. kohandamisega teaduse ja tehnika arenguga.

Segusid klassifitseeritakse CLP-määruse alusel samade ohtude järgi kui aineid. Nagu ainete korral, tuleb segu klassifitseerimisel kasutada eelkõige kogu teavet, mis on segu kohta kättesaadav. Kui see ei ole võimalik, võib kasutada muid segude klassifitseerimise meetodeid. Teatud tervise- ja keskkonnaohtude korral saab kohaldada n-õ seostamispõhimõtteid, kasutades sarnaste katsetatud segude ja segu üksikute ohtlike koostisainete andmeid. Kui on vaja arvutada, erinevad valemid sageli DPD-direktiivis kasutatutest. CLP-määrus sisaldab ka eksperdiarvamuse kasutamise ja tõendite kaalukuse määramise põhimõtteid (CLP-määruse artikli 9 lõiked 3 ja 4).

4.2 Hazardous ja dangerous

Kõik ained ja segud, mis vastavad CLP-määruse kohaselt vähemalt ühele ohuklassile, on ohtlikud (*hazardous*). Muudes Euroopa Liidu õigusaktides võib siiski endiselt leida viiteid ainete või segude klassifikatsioonidele, kus ohtlikkust tähistatakse inglise keeles mitte sõnaga *hazardous*, vaid *dangerous*, nagu määratleti DSD-direktiivis. Lisateave on juhendi [21](#). jaotises.

4.3 Märgistamine

CLP-määrusega võeti üle ÜRO GHSi ohulaused, hoiatuslaused ja piktogrammide. Samuti käsitletakse CLP-määruses ÜRO GHSi kahe tunnussõna „ettevaatust“ ja „hoiatus“ kasutamist, mis viitavad ohu raskusele (vt juhendi [12](#). jaotis).

4.4 Ühtlustatud klassifikatsioon

Lisaks iseklassifitseerimisele, kui tootjad, importijad ja allkasutajad peavad ise tuvastama ohud ning klassifitseerima ained ja segud, on CLP-määruses kehtestatud ka vahetult kohaldatavad sätted ainete ühtlustatud klassifikatsiooni kohta (vt juhendi [6](#). ja [25](#). jaotis). Ühtlustatud klassifikatsiooni ja märgistuse ettepanekuid saavad esitada kas liikmesriikide pädevad asutused või mõnel juhul tootjad, importijad ja allkasutajad (vt juhendi [20](#). jaotis). Selliseid ettepanekuid tohib üldiselt esitada üksnes kantserogeensete, mutageensete või reproduktiivtoksiliste ainete (CMR-ainete) ja hingamiseldite sensibilisaatorite korral. Peale selle võib ametile ühtlustatud klassifikatsiooni ettepanekuid esitada aine muude omaduste kohta, kui ettepanekule lisatakse klassifikatsiooni ja märgistuse Euroopa Liidu tasandil ühtlustamise vajaduse põhjendus (CLP-määruse artikli 36 lõige 3)¹³.

DSD-direktiivi I lisa loetletud ainete ühtlustatud klassifikatsioon võeti üle CLP-määruse kohastesse klassifikatsioonidesse. Kõik ühtlustatud klassifikatsioonid, DSD-direktiivist pärit varasemad klassifikatsioonid ja CLP-määruse alusel kokku lepitud uued klassifikatsioonid on nüüd loetletud CLP-määruse VI lisa 3. osa tabelis 3.

¹³ NB! Ühtlustatud klassifikatsiooni ja märgistust kohaldatakse tavaliselt ka ainete suhtes, mis on toimeained biotsiidimääruse või taimkaitsevahendite määruse mõistes (vt juhendi 21. ja 23. jaotis).

5. Klassifitseerimise ja märgistamise terminid

Tabelis 7 on CLP-määruse põhiterminid (vt ka sõnastik juhendi [1. lisas](#)).

Tabel 7. CLP-määruse põhiterminid

CLP-määruse termin	
Ohtlik (<i>hazardous</i>)	Aine või segu, mis vastab CLP-määruse I lisas sätestatud füüsikaliste, tervise- või keskkonnaohtude kriteeriumidele (CLP-määruse artikkel 3).
Ohuklass/ohukategooria	Füüsikalise, tervise- või keskkonnaohu olemus/raskus (CLP-määruse artikli 2 lõiked 1 ja 2).
Ohulause	Ohulause kirjeldab ohtliku aine või segu ohtude olemust, sh ohu ulatust, kui asjakohane (CLP-määruse artikli 2 lõige 5). Näide: H315 „Põhjustab nahaärritust“.
Segu(d)	Kahest või enamast ainest koosnev segu või lahus (CLP-määruse artikli 2 lõige 8). Segu määratlus CLP-määruse (ja REACH-määruse) järgi erineb mõnevõrra ÜRO GHSi määratlusest, mida võidakse kohaldada väljaspool Euroopa Liitu.
Piktogramm	Graafiline kompositsioon, mis sisaldab sümbolit ja muid graafilisi elemente, nagu ääris, taustamuster või -värv, ning on ette nähtud konkreetse teabe edastamiseks asjaomase ohu kohta (CLP-määruse artikli 2 lõige 3). Näide: oksüdeerivat ainet või segu tähistab selline piktogramm:
Hoiatuslause	Ohtliku aine või segu kasutamisest tuleneva kokkupuute kahjulike mõjude minimeerimiseks või ennetamiseks soovitatud meetme(te) kirjeldus (CLP-määruse artikli 2 lõige 6).

	Näide: P102 „Hoida lastele kättesaamatus kohas“.
Tunnussõna	Sõnadega „ettevaatust“ või „hoiatus“ viidatakse ohu raskusele (CLP-määruse artikli 2 lõige 4).
Aine(d)	Looduslik või tootmismenetluse teel saadud keemiline element või selle ühendid koos püsivuse säilitamiseks vajalike ja tootmismenetlusest johtuvate lisanditega, v.a lahustid, mida on võimalik aine eraldada, mõjutamata aine püsivust või muutmata selle koostist (CLP-määruse artikli 2 lõige 7).
Tarnija	Ainet (nii aina kui segu koostises esineva aina) või segu turule viiv mis tahes tootja , importija , allkasutaja või levitaja (CLP-määruse artikli 2 lõige 26). Vt ka juhendi 2. jaotis.

6. Klassifitseerimise üldpõhimõtted

6.1 Klassifitseerimine

Klassifitseerimise kohustus põhineb kahel õigusaktil: CLP- ja REACH-määrusel.

- **CLP-määrusest** tulenev klassifitseerimiskohustus (CLP-määruse artikli 4 lõige 1).
Kui olete turule viidavate keemiliste ainete või segude tootja, importija või allkasutaja, peate need enne turuleviimist klassifitseerima, olenemata toodetavast, imporditavast või turule viidavast kogusest. NB! See kohustus kehtib ka teatud lõhketoodete kohta (vt CLP-määruse I lisa punkt 2.1).
- **REACH-määrusest** tulenev klassifitseerimiskohustus (CLP-määruse artikli 4 lõige 2).
Kui olete tootja või importija, peate klassifitseerima ka ained, mida te turule ei vii, kui ained tuleb REACH-määruse artikli 6, 9, 17 või 18 kohaselt registreerida või neist teatada. See hõlmab monomeeride, kohapeal kasutatavate isoleeritud vaheainete, transporditavate vaheainete ning ka toote- ja tehnoloogiaalaseks uurimis- ja arendustegevuseks kasutatavate ainete (PPORD-ainete) klassifitseerimist.

Kui olete toote tootja või importija, peate klassifitseerima ka tootes sisalduvad ained, kui REACH-määruse artiklites 7 ja 9 nõutakse nende registreerimist või neist teavitamist ning neid ei ole selle kasutusala jaoks veel registreeritud. See hõlmab toote- ja tehnoloogiaalaseks uurimis- ja arendustegevuseks kasutatavaid toodete koostisse kuuluvaid aineid.

Klassifitseerimise ohuklassid on sätestatud CLP-määruse I lisa 2.–5. osas.

NB!

- CLP-määruse I lisa punktis 2.1 esitatud lõhketootete määratlusele vastava toote tootjal on kohustus klassifitseerida, märgistada ja pakendada tooted CLP-määruse alusel enne nende turuleviimist (CLP-määruse artikli 4 lõige 8).
- Levitaja (sh jaemüüja) võib üle võtta aine või segu klassifikatsiooni, mille tarneahela muu tegutseja on juba tuletanud kooskõlas CLP-määruse II jaotisega, nt ohutuskaardilt (CLP-määruse artikli 4 lõige 5). Levitaja peab siiski tagama, et aine või segu märgistus või pakend vastab CLP-määruse III ja IV jaotise nõuetele (CLP-määruse artikli 4 lõige 4).
- Allkasutaja (sh segude tootja või ainete või segude reimportija) võib üle võtta aine või segu klassifikatsiooni, mille on tarneahela muu tegutseja juba tuletanud kooskõlas CLP-määruse II jaotisega, nt ohutuskaardilt, kui ta ei muuda aine või segu koostist (CLP-määruse artikli 4 lõige 6). Allkasutaja peab tagama ka, et aine või segu mis tahes (ümber)märgistamine või (ümber)pakendamine vastab CLP-määruse III ja IV jaotise nõuetele (CLP-määruse artikli 4 lõige 4).

Kõigi CLP-määruse kohaselt teatatud või REACH-määruse kohaselt registreeritud ainete klassifikatsioonid lisatakse ECHA peetavasse klassifitseerimis- ja märgistusandmikku (CLP-määruse artikkel 42). Andmikust nähtub, kas klassifikatsioon on ühtlustatud või kas selle on kokku leppinud vähemalt kaks teatajat või registreerijat.

Toodete tootjad peavad esitama ametile teabe toodete koostisse kuuluvate väga ohtlike ainete kohta, kui aineid esineb toodetes kogustes üle 1 tonni tootja või importija kohta aastas ning kui ainete kontsentratsioon toodetes on üle 0,1 massiprotsendi (REACH-määruse artikli 7 lõige 2). Esitatav teave peab sisaldama ka toodete koostisse kuuluva(te) aine(te) kasutusala(sid) ning toodete kasutusala(sid) (REACH-määruse artikli 7 lõige 4).

6.2 Iseklassifitseerimine ja ühtlustatud klassifikatsioon

CLP-määruses on sätted kaht tüüpi klassifitseerimise kohta: iseklassifitseerimine ja ühtlustatud klassifikatsioon, mida kirjeldatakse lühidalt allpool.

Iseklassifitseerimine – aine või segu konkreetse ohuklassifikatsiooni ja märgistuse otsustab aine või segu tootja, importija või allkasutaja või (kui asjakohane) toodete tootja, kellel on klassifitseerimiskohustus (vt tabel 5 juhendi [2](#). jaotises).

Iseklassifitseerimise nõue on sätestatud CLP-määruses. Kõik ained, millel ei ole ühtlustatud ohuklassifikatsiooni (vt allpool) või mille ühtlustatud klassifikatsioon hõlmab ainult teatud ohuklasse või nende alajaotusi, peavad CLP-määruse kohaselt ise klassifitseerima järgmised isikud:

- ainete tootjad,
- ainete või segude importijad,
- lõhketoodete või REACH-määruse kohaselt registreeritavate või teavitatavate toodete tootjad või importijad,
- allkasutajad, sh segu tootjad.

Segusid peavad allkasutajad¹⁴ või importijad klassifitseerima alati ise.

¹⁴ Nagu eespool mainitud, võib allkasutaja üle võtta klassifikatsiooni, mille tarneahela muu tegutseja on juba tuletanud, kui ta aine või segu koostist ei muuda.

Ühtlustatud klassifikatsioon – aine ohuklassifikatsioon otsustatakse Euroopa Liidu tasandil (vt ka juhendi [20](#). jaotis). Ainete ühtlustatud klassifikatsioon on esitatud CLP-määruse VI lisa 3. osa tabelis 3. Ühtlustatud klassifikatsiooni kohaldatakse üksnes ainete jaoks.

Kui ainel on olemas ühtlustatud klassifikatsioon ja märgistus, on nende kasutamine kohustuslik. Seda peavad kasutama kõik sama aine tarnijad, st ainete tootjad, ainete (kas eraldi või segude koostises) importijad, lõhketoodete või REACH-määruse kohaselt registreeritavate või teavitatavate toodete tootjad või importijad, allkasutajad (sh segu tootjad) ning levitajad.

DSD-kohane ühtlustatud klassifikatsioon ja märgistus hõlmas tavaliselt kõiki ohukategooriaid. CLP-määruse alusel kohaldatakse ühtlustatud klassifikatsiooni eelkõige CMR-omaduste ja hingamiseliundite sensibiliseerimise suhtes. Muude omaduste ühtlustatud klassifikatsioon otsustatakse igal üksikjuhul eraldi. See tähendab, et näitajate osas, mida ühtlustatud klassifikatsioon ei hõlma, peab tootja, importija või allkasutaja klassifitseerima ained ise. Biotsiidimääruse või taimekaitsevahendite määrusega reguleeritud ainete suhtes kohaldatakse ühtlustatud klassifikatsiooni ja märgistust tavaliselt kõigi ohtlike omaduste osas (CLP-määruse artikli 36 lõige 2). Lisateave on juhendi [20](#) ja [22](#). jaotises.

7. Ühtlustatud klassifikatsiooni kasutamine

7.1 Taust

DSD-direktiiviga seoses tehtu ja saadud kogemuste täielikuks arvestamiseks teisendati kõik ühtlustatud klassifikatsioonid ja enamik DSD-direktiivi I lisas loetletud ainete konkreetsetest kontsentratsiooni piirväärtustest CLP-määruse kohasteks ühtlustatud klassifikatsioonideks ja viidi üle CLP-määruse VI lisa 3. osasse.

CLP-määruse VI lisa 3. osa tabeli 3 koostamise ajal ei vastanud DSD-kriteeriumide kohane klassifikatsioon alati täielikult CLP-kriteeriumide kohasele klassifikatsioonile, eelkõige seoses füüsikaliste ohtude, akuutse toksilisuse ja toksilisusega sihtelundi suhtes (korduv kokkupuude). Füüsikaliste ohtude vastavustabel on koostatud kättesaadavate andmete ümberhindamise tulemusena. Asjakohaste terviseohtude osas on ainetele määratud CLP-määruse kohane **miinimum**klassifikatsioon. Tootjad ja importijad peavad kohaldama seda klassifikatsiooni, kuid asjakohase lisateabe olemasolul peavad nad klassifitseerima aine raskemasse ohukategooriasse. Olukorrad, kus peab kasutama miinimumklassifikatsioonist erinevat klassifikatsiooni, on sätestatud CLP-määruse VI lisa 1. osa punktis 1.2.1.

CLP-määruse VI lisa 3. osa tabelit 3 ajakohastatakse alati, kui Euroopa Komisjon lepib kokku uued ühtlustatud klassifikatsioonid. Tabelit ajakohastatakse CLP-määruse kohandamisega tehnika ja teaduse arenguga (ATP)¹⁵.

7.2 Kuidas kasutada ühtlustatud klassifikatsiooni?

Kui ainel on olemas ühtlustatud klassifikatsioon ja märgistus, on selle kasutamine kohustuslik, nagu märgitakse juhendi 6.2. jaotises. Näitajate osas, mida ühtlustatud klassifikatsioon ei hõlma, peab tootja, importija või allkasutaja klassifitseerima ained ise.

Ühtlustatud klassifikatsioon võib sisaldada konkreetset kontsentratsiooni piirväärtust (SCL), korrutustegurit (M-tegur) või akuutse toksilisuse hinnangut (ATE). **Konkreetsed kontsentratsiooni piirväärtused** võivad olla väiksemad või suuremad kui CLP-määruse I lisas määratletud üldised kontsentratsiooni piirväärtused ja need on esitatud CLP-määruse VI lisa 3. osa tabelis 3. Ainetele, millel on ühtlustatud veekeskkonnaklassifikatsioon, võib olla määratud **korrutustegur**, mis on samaväärne muude ohuklasside jaoks kehtestatud konkreetse kontsentratsiooni piirväärtusega (vt ka [CLP-määruse kriteeriumide kohaldamise juhendi](#) punkt 1.5). Akuutse toksilisuse ühtlustatud klassifikatsiooniga ainete jaoks võib olla määratud **akuutse toksilisuse hinnang**, mida kasutatakse neid aineid sisaldavate segude klassifitseerimisel. Konkreetsed kontsentratsiooni piirväärtused, korrutustegurid ja akuutse toksilisuse hinnangud on CLP-määruse VI lisa 3. osa tabeli 3 samas veerus. Tärn (*) veerus tähendab, et CLP-määruse VI lissasse ei olnud võimalik üle kanda DSD-direktiivi I lisas olnud kontsentratsiooni piirväärtust, näiteks kui CLP-määruses on olemas miinimumklassifikatsioon. Kategooria miinimumklassifikatsioonile viidatakse CLP-määruse VI lisa 3. osa tabeli 3 kandes tärniga (*).

Kui kasutate ainet segus, peate segu klassifitseerimisel arvestama aine kandes olevaid võimalikke konkreetseid kontsentratsiooni piirväärtusi, korrutustegureid ja/või akuutse toksilisuse hinnanguid. Kui veekeskkonnale ohtlikel ainetel (akuutse toksilisuse 1. kategooria või kroonilise toksilisuse 1. kategooria) puudub CLP-määruse VI lisa 3. osas

¹⁵ Lisateave ja avaldatud ATPde loetelu on ECHA veebilehe CLP-määruse lehel <https://echa.europa.eu/et/regulations/clp/legislation>.

korrutustegur, peate määrama selle ise. Kui ainet sisaldava segu klassifitseerimisel kasutatakse summeerimismeetodit, tuleb kasutada seda korrutustegurit. Ühtlustatud akuutse toksilisuse hinnangu väärtuste kasutamisel segu akuutse toksilisuse klassifitseerimiseks tuleb kasutada CLP-määruse I lisa punktis 3.1.3.6 kirjeldatud summeeritavuse valemit. Kui ühtlustatud akuutse toksilisuse hinnangu väärtused akuutse toksilisuse kohta puuduvad, tuleb õige väärtus leida olemasolevate andmete põhjal.

Samuti peate täielikult arvestama CLP-määruse VI lisa 3. osa tabelis 3 märkuste veeru erijuhiste mõju.

8. DSD/DPD-klassifikatsiooni teisendamine CLP-klassifikatsiooniks VII lisa alusel

CLP-määruse VII lisasse lisati vastavustabel, mille abil **tootjad, importijad ja allkasutajad** saavad teisendada varasema, DSD- või DPD-klassifikatsiooni CLP-klassifikatsiooniks. See vastavustabel oli asjakohane siis, kui aine või segu ning ohuklassi kohta puudusid muud andmeid kui DSD- või DPD-klassifikatsioon (vt ka [CLP-määruse kriteeriumide kohaldamise juhendi](#) punkt 1.7).

Vastavustabel hõlmab ohte, mille korral on DSD-/DPD- ja CLP-klassifikatsioonide vahel mõistlik korrelatsioon. Kui CLP-määruses vastav klassifikatsioon puudub, peate ohtlikke omadusi hindama ise CLP-määruse I lisa kriteeriumide alusel. Korrelatsioon on ebapiisav näiteks järgmistel juhtudel:

- **tuleohtlike tahkete ainete** korral ei ole võimalik DSD- ja CLP-kriteeriume võrrelda, mistõttu ei ole teisendamine võimalik;
- **akuutse toksilisuse** korral mõlema süsteemi klassifitseerimisvahemikud kattuvad ja vajalike andmete saamiseni võib kasutada vastavustabeli alusel saadud miinimumklassifikatsiooni. Kui teil on siiski andmeid, mis võimaldavad ainet või segu klassifitseerida täpsemalt, **peate tulemuse põhjalikult läbi vaatama**.

Tabeli kasutamisel tuleb arvestada mitut piirangut. Nende segude korral, mis on algselt klassifitseeritud katsetulemuste alusel, võib tabelit kasutada samamoodi kui ainete korral. Kui segud klassifitseeriti algselt DPD-põhiste kontsentratsiooni piirväärtuste või tavapärase DPD-arvutusmeetodi alusel, saab CLP-määruse kohast teisendustulemust kontsentratsiooni piirväärtuste ja arvutusmeetodite erinevuste tõttu pidada üksnes esialgseks viiteks võimalikule klassifikatsioonile. Kui DPD-direktiivis klassifikatsioon puudub, **ei** tohi vastavustabelit kasutada, sest võimalikule teisendustulemusele ei ole põhjendatud alust.

Nendel põhjustel ei peeta tabeli kasutamist enam asjakohaseks. Kui soovite seda siiski kasutada, pidage meeles, et kui teil on aine või segus olevate ainete kohta andmeid (nt saadud ohutuskaartidel), peab hindamine ja klassifitseerimine toimuma kooskõlas CLP-määruse artiklitega 9–13 (ja CLP-määruse VII lisa sissejuhatusega).

9. Teabeallikad

9.1 Kust saada teavet?

Aine või segu klassifitseerimiseks ja märgistamiseks peate koguma aine omaduste teavet. Selles jaotises selgitatakse selle teabe allikaid (lisateabeallikad on loetletud juhendi [2. lisas](#)).

Organisatsioonisisene otsing

Kui teil on juhendi [2.](#) jaotises loetletud rolli tõttu kohustus aine või segu klassifitseerida, peate kontrollima, mis teave või andmed on teil selle segu või aine kohta juba olemas.

Tarnija

Asjakohane teabeallikas on ajakohane ohutuskaart või muus vormis ohustusteave, mille olete saanud aine või segu tarnija(te)lt.

REACH-määrus (ained)

Võite kasutada teavet, mille olete esitanud REACH-määruse nõuete täitmiseks või saanud teabe jagamise raames (vt ka juhendi [24.](#) jaotis). Sel juhul võite tutvuda ka [teabele esitatavate nõuete ja kemikaaliohutuse hindamise juhendiga](#), eriti selle peatükiga R.3, mis kirjeldab üksikasjalikult teabe kogumist (vt ka käesoleva juhendi [25.](#) jaotis).

Samuti võib olla võimalik hankida ja kasutada andmeid ainete ja segude kohta, mida on juba hinnatud muude Euroopa Liidu õigusaktide alusel (nt biotsiidide ja taimekaitsevahendite õigusaktide alusel). REACH-määrus sätestab kohustuse edastada ainete ja segude teavet tegutsejatele tarneahelas all- ja ülalpool ning seepärast peate kasutama ohutuskaartidel esitatud teavet või pöörduma ainete tarnija(te) poole. Samuti on Euroopa Liidus toodetavate või sellesse imporditavate ainete asjakohane mittekonfidentsiaalne teave ECHA veebilehel (<https://www.echa.europa.eu/et/web/guest/information-on-chemicals>).

Klassifitseerimis- ja märgistusandmik

ECHA veebilehel on klassifitseerimis- ja märgistusandmik, milles on Euroopa Liidu tasandil ühtlustatud klassifikatsioonid (vt CLP-määruse VI lisa 3. osa tabel 3) ning ainete klassifikatsioonid, mille tootjad ja importijad on esitanud klassifitseerimise ja märgistuse teadetes või REACH-registreerimistoimikutes. Samal ajal võib mitu klassifikatsiooni, näiteks turule viidud aine koostise, vormi või füüsilise oleku erinevuste tõttu¹⁶.

9.2 Muud teabeallikad

Ainete ohtlike omaduste teavet leidub veebipõhistes andmebaasides ja teadusajakirjades. ECHA veebilehel on [teabele esitatavate nõuete ja kemikaaliohutuse hindamise juhend](#), mille punktis R.3.4 on loetletud mitu suurt andmebaasi ja -panka (tasuta ja tasulised). Mõni neist on loetletud siin allpool. NB! Loetelus ei ole kõiki olemasolevaid teabeallikaid ja allika nimetamine ei tähenda selle sisu toetamist.

¹⁶ NB! Klassifitseerimis- ja märgistusandmiku suhtes kohaldatakse ECHA õigusteabe põhimõtteid: <https://echa.europa.eu/et/legal-notice>.

Euroopa Liidu teabe- ja andmeallikad

- ECHA andmebaasid: <https://echa.europa.eu/et/information-on-chemicals>
- EFSA (Euroopa Toiduohutusamet, taimekaitsevahendite toimeained): <http://www.efsa.europa.eu/>
- Paljud ÜRO GHSi kriteeriumid (ohuklasside järgi), eelkõige füüsikaliste ohtudega seotud kriteeriumid, on juba rakendatud ÜRO tüüpeeskirjade ja ohtlike kaupade vedu reguleerivate õigusaktide kaudu (ADR, RID, ADN, IMDG koodeks ja ICAO; vt juhendi [1. lisa](#)). Aine klassifitseerimisel ja märgistamisel võib olla võimalik kasutada ühe teabeallikana transpordiklassifikatsiooni, kui aine ei ole loetletud CLP-määruse VI lisas. Enne transpordiklassifikatsiooni kasutamist peate arvestama järgmisi aspekte.
 - Transpordiklassifikatsioon ei sisalda kõiki ÜRO GHSi füüsikaliste, tervise- ja keskkonnohtude kategooriaid, nii et aine transpordiklassi (ja/või alajaotuse) puudumine ei vabasta teid CLP-määruse kohase klassifitseerimise kohustusest. Füüsikaliste ohtude korral tähendab see, et CLP-määruse kohaseks üheseks klassifitseerimiseks vajalike andmete esitamiseks võib olla vaja teha katseid.
 - Transpordiõigusaktides on mõnikord erisätteid, mis on seotud ohtlike kaupade loetelu kannetega (ADR, 3. osa) ja mida tuleb täita, et klassifitseerida ained vastavasse transpordiklassi. Nendel juhtudel võib tarnimisega seotud klassifikatsioon erineda kasutamisega seotud klassifikatsioonist. Peale selle võib samal ainel olla ka kaks eri kannet kahe erineva klassifikatsiooniga, kui üks neist klassifikatsioonidest on seotud ühe või mitme erisättega.
 - Transpordiklassifikatsioon võib tugineda muule teabele kui see, mida nõutakse CLP-määruses CLP-määruse kohaseks klassifitseerimiseks.

Järgmises loetelus on mõni Euroopa Liidu väline teabeallikas. NB! Loetelu on üksnes informatiivne ja andmeallika nimetamine ei tähenda selle sisu toetamist.

- OECD portaal eChem: http://www.echemportal.org/echemportal/index?pageID=0&request_locale=en;
- USA tööohutuse ja töötervishoiu instituudi (NIOSH) veebilehe andmebaas RTECS (keemiliste ainete toksiliste toimete register): [https://www.cdc.gov/niosh/rtecs/;](https://www.cdc.gov/niosh/rtecs/)
- USA keskkonnakaitseameti (US EPA) veebileht: [https://www.epa.gov/;](https://www.epa.gov/)
- US EPA andmebaas IRIS (integreeritud riskiteabesüsteem): <https://www.epa.gov/iris;>
- USA tööohutuse ja töötervishoiu ameti (OSHA) veebileht: [https://www.osha.gov/;](https://www.osha.gov/)
- Austraalia riikliku tööstuskemikaalide teavitus- ja hindamissüsteemi (NICNAS) veebileht: [https://www.nicnas.gov.au/;](https://www.nicnas.gov.au/)
- toksikoloogiaandmete võrgustiku (TOXNET) veebileht, mis sisaldab selliseid andmebaase nagu veebipõhine toksikoloogiakirjanduse andmebaas (Toxline) ja ohtlike ainete andmepank (HSDB): [https://toxnet.nlm.nih.gov/;](https://toxnet.nlm.nih.gov/)
- rahvusvahelise kemikaaliohutuse programmi (IPCS) andmebaas INCHEM: [http://www.inchem.org/;](http://www.inchem.org/)
- teaduskirjandus: USA riikliku meditsiiniraamatukogu portaal PubMed võimaldab teha otsinguid sadades asjakohastes ajakirjades, millest paljude materjali saab lugeda tasuta (<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/>).

9.3 Katsetamine

Kui olete läbi vaadanud kõik kättesaadavad asjakohased teabeallikad, võite vajada kaalutleda katsetamist (vt juhendi [10.](#) jaotis).

10. Katsete otstarve CLP-määruses

10.1 Katsete otstarve

CLP-määruse kohaselt peab **tootja, importija või allkasutaja** koguma kättesaadava asjakohase teabe aine või segu kõigi ohtlike omaduste kohta. Seda teavet peab aine või segu klassifitseerimise otsustamisel rangelt hindama.

Füüsikaliste ohtude korral peate klassifitseerimise ja märgistamise jaoks koostama uue teabe, v.a kui juba on kättesaadav asjakohane, piisav ja usaldusväärne teave. Katsetamise kohustust ei kohaldata tervise- ega keskkonnaohtude korral (vt ka allpool).

Uue teabe koostamisel peavad üldiselt olema täidetud teatud kvaliteedikriteeriumid, et nendel põhinev klassifikatsioon oleks usaldusväärne. Katsetada tuleb sellis(t)es vormi(de)s või füüsikalise(t)es oleku(te)s ainet või segu, milles seda turule viiakse ning milles seda mõistlike eelduste kohaselt kasutama hakatakse (vt ka [CLP-määruse kriteeriumide kohaldamise juhendi](#) punkt 1.2).

10.2 Füüsikaliste ohtude katsetamine

Ainete ja segude füüsikalised ohud tuleb määrata CLP-määruse I lisa 2. osas viidatud meetoditel või standarditel põhinevate katsetega. Need leiduvad ka näiteks ÜRO katsete ja kriteeriumide käsiraamatust (*UN Manual of Tests and Criteria*), kus on loetletud katsemeetodid ja -menetlused, mida tavaliselt kasutatakse transporditavate ainete ja segude klassifitseerimisel. Käsiraamatu aadress on http://www.unece.org/trans/danger/publi/manual/manual_e.html. Kasutada võib ka muude meetodite abil või muude standardite alusel tehtud katsete tulemusi, kui need on ohu määramiseks ajakohased ja piisavad. Andmete asjakohasuse ja piisavuse otsustamiseks peate teie või peab kaasatud ekspert kontrollima, kas olemasolevast dokumentatsioonist piisab kasutatud katse sobivuse hindamiseks ja kas katse tehti vastuvõetaval kvaliteeditasemel.

Kui vaja on teha uusi katseid, pidage meeles, et alates 1. jaanuarist 2014¹⁷ tuleb uued katsed teha kooskõlas tunnustatud kvaliteedisüsteemiga või asjakohasele tunnustatud standardile (nt EN ISO/IEC 17025¹⁸) vastavates laborites. Lisateave on [CLP-määruse kriteeriumide kohaldamise juhendi](#) 2. osas.

10.3 Tervise- ja keskkonnaohtude hindamise katsed

Tervise- ja keskkonnaohtude korral lubab CLP-määrus teha uusi katseid üksnes siis, kui kõik muud teabe kogumise võimalused (sh REACH-määruse XI lisa 1. jaos sätestatud eeskirjade kohaldamine) on ammendatud (CLP-määruse artikkel 8). Nendes eeskirjades käsitletakse olemasolevate andmete, headele laboritavadele mittevastavate katsetega saadud andmete ja varasemate inimestele avaldatava mõju andmete kasutamist, tõendite kaalukuse rakendamist ning struktuuri-aktiivsuse (kvantitatiivsete) seoste ((Q)SAR), *in vitro* meetodite ja analoogmeetodi kasutamist. CLP-kriteeriumide rakendamiseks tuleb kasutada eksperdi hinnangut, näiteks et hinnata kättesaadavaid katseandmeid, mille suhtes ei saa kriteeriume kohaldada vahetult, või et kasutada kättesaadavaid andmeid klassifitseeritava seguga sarnaste segude kohta (CLP-määruse artikkel 9). Loomkatseid tohib teha üksnes siis, kui puuduvad muud alternatiivsed võimalused, mis tagaksid

¹⁷ CLP-määruse artikli 8 lõige 5.

¹⁸ EN ISO/IEC 17025. Katse- ja kalibreerimislaborite kompetentsuse üldnõuded.

andmete piisava usaldusväärsuse ja kvaliteedi (CLP-määruse artikkel 7). Uusi katseid, mis ei ole loomkatsed, võib teha siis, kui need tagavad täpsema klassifikatsiooni (nt muundumis- või lahustuvuskatsed, et määrata metallide ja vähelahustuvate metalliühendite ohuklassifikatsioon veekeskkonna jaoks). Inimkatsed ei ole CLP-määruse eesmärgil lubatud. Tohib siiski kasutada andmeid, mis on saadud kliinilistest või epidemioloogilistest uuringutest või teaduslikult põhjendatud juhtumiuuringutest (CLP-määruse artikkel 7). Katsed ahvilistega on keelatud (CLP-määruse artikkel 7).

Üldiselt peab uued katsed tegema kooskõlas katsemeetodite määrusega (EÜ) nr 440/2008 (milles sätestatakse REACH-määruse rakendamisel kasutatavad katsemeetodid). Teine võimalus on kasutada katsetamisel rahvusvaheliselt tunnustatud usaldusväärseid teaduslikke põhimõtteid või rahvusvaheliselt valideeritud meetodeid. Katsetada tuleb sellis(t)es vormi(de)s või füüsikalises oleku(te)s ainet või segu, milles seda turule viiakse ning milles seda mõistlike eelduste kohaselt kasutama hakatakse (vt ka [CLP-määruse kriteeriumide kohaldamise juhendi](#) punkt 1.2). Peale selle tuleb uued loomkatsed teha kooskõlas hea laboritavaga ja direktiivis 2010/63/EL (teaduslikel eesmärkidel kasutatavate loomade kaitse kohta) sätestatud korraga. Tavaliselt peate need katsed tellima allhankena.

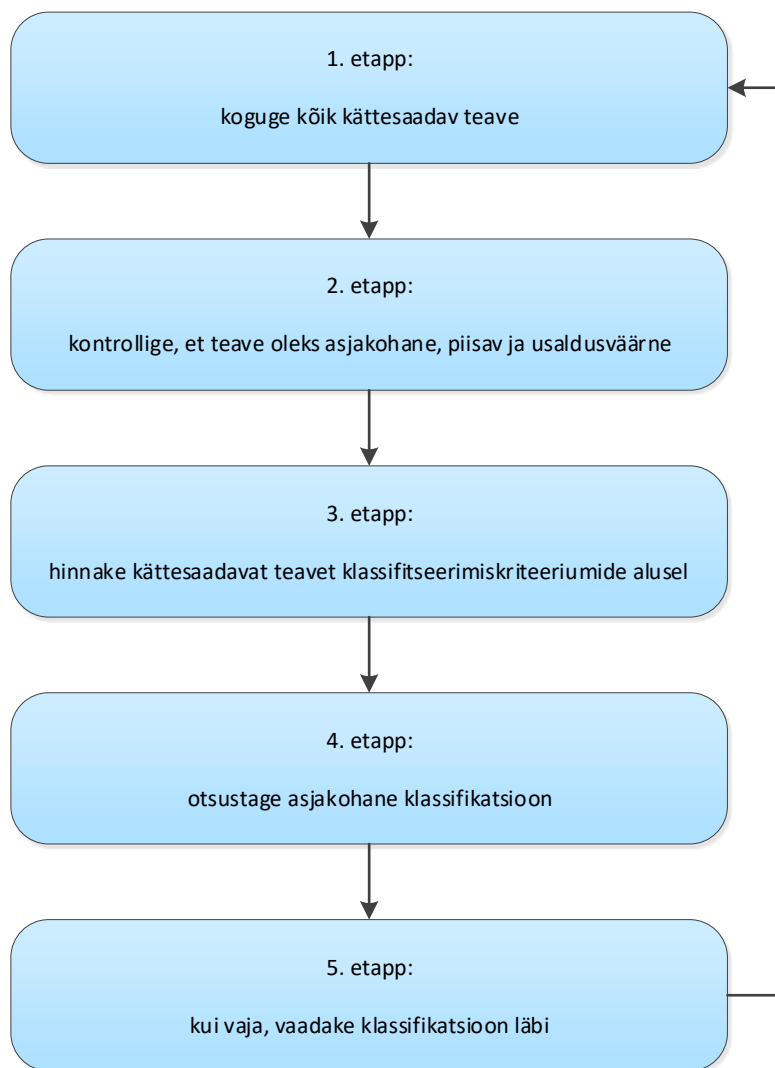
Segude suhtes kehtivad samad nõuded kui ainete suhtes – kui segu kui terviku kohta on andmed juba olemas, tuleb kasutada eelkõige neid. Segu CMR-omadustel põhinev klassifitseerimine peab tavaliselt tuginema koostisainete klassifikatsioonidele, kohaldades asjakohaseid kontsentratsiooni piirmääri. Ainult erandjuhtudel võite kasutada kättesaadavaid katseandmeid segu enda kohta, st kui need viitavad CMR-omadustele, mida ei ole tuvastatud üksikkoostisainetel (CLP-määruse artikli 6 lõige 3). Segu klassifitseerimine veekeskkonnale ohtlikuks seoses biolagunevuse ja bioakumuleeruvusega peab põhinema segu koostisainete omadustel (CLP-määruse artikli 6 lõige 4). Sulamite korral võib kehtida sellest nõudest erandeid (vt [CLP-määruse kriteeriumide kohaldamise juhendi](#) IV lisa).

Konkreetsete ohtude lisateave on [CLP-määruse kriteeriumide kohaldamise juhendi](#) 2.–4. jaotises.

11. Ainete ja segude klassifitseerimine

11.1 Põhietapid

Ainete ja segude klassifitseerimisel on viis põhietappi (vt joonis 1).

Joonis 1. Ainete ja segude klassifitseerimise viis põhietappi

11.2 1. etapp: koguge kõik kättesaadav teave

Oma ainete või segude klassifitseerimiseks peate koguma asjakohast ja usaldusväärset teavet. See teave võib sisaldada järgmist.

- Katsemeetodite määruse (EÜ) nr 440/2008 kohaselt tehtud katsete tulemused (CLP-määruse artikli 5 lõike 1 punkt a).
- Rahvusvaheliselt tunnustatud usaldusväärsete teaduslike põhimõtete või rahvusvahelise korra kohaselt valideeritud meetodite alusel tehtud katsete tulemused (CLP-määruse artikli 5 lõike 1 punkt a ja artikli 8 lõige 3). See hõlmab ÜRO ohtlike kaupade veo soovitude katsete ja kriteeriumide käsiraamatus sätestatud ja CLP-määruse I lisa 2. osas viidatud meetoditel või standarditel põhinevate katsete tulemusi.
- Tulemused, mis on saadud ainete kohta mittekatseliste meetoditega, näiteks (Q)SAR, analoogmeetod, kategooriapõhine lähenemisviis (CLP-määruse artikli 5 lõike 1 punkt c ja REACH-määruse XI lisa punkt 1).
- Inimkogemus kõigi ohuliikide korral, sh epidemioloogilised andmed, õnnetusjuhtumite andmebaaside andmed ja töökeskkonna andmed (CLP-määruse artikli 5 lõike 1 punkt b).
- Mis tahes uus teaduslik teave (CLP-määruse artikli 5 lõike 1 punkt d).
- Rahvusvaheliselt tunnustatud keemiaprogrammide raames kogutud mis tahes muu teave (CLP-määruse artikli 5 lõike 1 punkt e).

Teabeallikate loetelu on juhendi [9.](#) jaotises ja [2. lisas](#). NB! Kui ainel on ühtlustatud klassifikatsioon ja seotud kanne CLP-määruse VI lisa 3. osa tabelis 3, ei nõuta selle konkreetse ohu kohta olemasoleva teabe kogumist (ilma et see piiraks CLP-määruse artikli 37 lõike 6 kohaldamist). See tähendab, et enne teabe kogumist kontrollige VI lisa.

Sama aine registreerijatel on REACH-kohustus esitada andmed (sh klassifitseerimis- ja märgistusandmed) ühiselt, v.a vähesed erandid (REACH-määruse artikli 11 lõiked 1 ja 3). Katseandmetele juurdepääsu küsimiseks tuleb teha REACH-päring (REACH-määruse artiklid 26 ja 27).

Segu klassifitseerimiseks tuleb kooskõlas astmelise lähenemisviisiga kasutada eelkõige segu kui terviku kohta kättesaadavat teavet, v.a CMR-omaduste, biolagunevuse ja bioakumuleeruvuse kohta. Kui segu kohta andmeid ei ole, võib kohaldada teisi segude klassifitseerimise viise. Näiteks võite teatud tervise- ja keskkonnohtude korral kohaldada n-ö seostamispehmete, kasutades sarnaste katsetatud segude ja segu üksikute ohtlike koostisainete kohta saadud andmeid (vt ka juhendi punkt [11.7](#)). Kui ei ole võimalik kasutada kogu segu kohta kättesaadavaid katseandmeid, saab segu klassifitseerida koostisainete teabe alusel, kui see on piisav.

Üldiselt on soovitatav üksikasjalikult välja selgitada kogu teave teile tarnitavate ainete ja segude kohta, eriti kui toodate segusid ise. Aine põhiteave sisaldab aine

identifitseerimisandmeid, aine klassifikatsiooni, kontsentratsiooni segus ning (kui asjakohane) lisandite ja lisaiinete andmeid (sh nende identifitseerimisandmeid, klassifikatsiooni ja kontsentratsiooni). Kasulik allikas sellise teabe hankimiseks on aine tarnija koostatud ohutuskaart.

Kui kasutate koostisainet, mida tarnitakse seguna, peate võimalikult täpselt teadma, mis on segu koostisained, nende kontsentratsioonid ja klassifikatsioonid (vt ka [CLP-määruse kriteeriumide kohaldamise juhendi](#) punkt 1.6.4). Selline koostise teave võib olla olemas segu ohutuskaardil, kuid lisateavet võib olla vaja küsida tarnijalt täiendavalt.

11.3 2. etapp: kontrollige, et teave oleks asjakohane, piisav ja usaldusväärne

Kaalutlege, kas teil on piisavalt eriteadmisi, et hinnata saadud ohuteabe asjakohasust, piisavust ja kehtivust¹⁹. Vastasel juhul konsulteerige eksperdiga. Kontrollige ise või laske eksperdil kontrollida, kas kogutud teave on klassifitseerimiseks asjakohane, piisav ja usaldusväärne.

Teave peab olema seotud aine või segu selle (nende) vormi(de) või füüsikalise(te) oleku(te)ga, milles seda kasutatakse või turule viiakse ja milles seda mõistlike eelduste kohaselt kasutama hakatakse (CLP-määruse artikli 5 lõige 1 ja artikli 9 lõige 5). Lisajuhised on [CLP-määruse kriteeriumide kohaldamise juhendi](#) punktis 1.2.

11.4 3. etapp: hinnake teavet klassifitseerimiskriteeriumide alusel

Kõigepealt peate ise või peab kaasatud ekspert kontrollima, kas kogutud teave viitab ohtlikule omadusele.

NB! Tegelikult võivad aine või segu füüsikalised ohud erineda neist, mis on ilmnunud katsetes, näiteks teatud ammooniumnitraadipõhiste ühendite korral (oksideerivus või plahvatusohtlikkus) ja teatud halogeenitud süsivesinike korral (tuleohtlikkus). Selliste kogemustega tuleb arvestada klassifitseerimisel (CLP-määruse artikli 12 punkt a).

Kõigepealt peate ise või peab kaasatud ekspert kontrollima, kas kogutud teave viitab ohtlikule omadusele.

Seejärel peate kontrollima, kas teave on vastavate ohukriteeriumidega otseselt võrreldav. Seda tuleb korrata kõigi CLP-määruse alusel määratletud ohuklasside korral, mille kohta teil on teavet.

Kui te ei saa oma teabe suhtes ohuklassi klassifitseerimiskriteeriume vahetult kohaldada, on vaja eksperdihinnangul põhinevat tõendite kaalukuse määramist (vt CLP-määruse I lisa punkt 1.1.1 ja REACH-määruse XI lisa punkt 1.2).

¹⁹ Kättesaadava teabe hindamise lisateave on [teabele esitatavate nõuete ja kemikaaliohutuse hindamise juhendi](#) peatükis R.4.

Tõendite kaalukuse määramine tugineb kogu kättesaadavale teabele, nt sobivate *in vitro* katsete tulemustele, asjakohastele ja piisavatele loomkatsetele, sarnasusele muude ainetega (rühmitamine ja analoogmeetod) või segudega (seostamispõhimõtted), (Q)SAR-seostelega ning inimkogemustele, nt töökeskkonna andmetele ja andmetele õnnetusjuhtumite andmebaasidest, epidemioloogilistest ja kliinilistest uuringutest ning hästi dokumenteeritud juhtumiuuringutest ja vaatlustest. Erilist tähelepanu tuleb pöörata eri allikatest pärit teabe sidususele (vt ka CLP-määruse I lisa 1. osa punkt 1.1.1). Selleks tuleb konsulteerida eksperdiga.

Kui teile kättesaadav teave ei ole piisav, et järeldada aine või segu füüsikalisi ohte, peate ohtude tuvastamiseks tegema uusi katseid, kui seda nõutakse CLP-määruse I lisa 2. osa kohaselt. Aine tervise- ja keskkonnoahutude määramiseks võite viimase võimalusena valida uute katsete tegemise, kui kõik muud teabe hankimise võimalused on ammendatud (vt ka juhendi 10. jaotis).

Kasulikku teavet ohuliikide on dokumendis „Märkused ja nõuanded ohuliikide kohta“, mis on segude klassifitseerimise veebilehel aadressil <https://echa.europa.eu/et/support/mixture-classification/evaluate-information-against-classification-criteria>.

11.5 4. etapp: otsustage asjakohane klassifikatsioon

Kui ohuteabe hindamisel selgub, et aine või segu vastab teatud ohu klassifitseerimiskriteeriumidele, peate ainele või segule määrama vastava klassifikatsiooni (ohuklassi ja -kategoriat) ning asjakohased märgistuselemendid märgistuse ja/või ohutuskaardi jaoks, st tunnussõnad, ohulaused, ohupiktogramm ja hoiatuslaused (vt ka juhendi 12. ja 15. jaotis). Seda tuleb korrata kõigi CLP-määruse alusel määratletud ohuklasside korral, mille kohta teil on teavet.

Vt ka 23. jaotis (ainete klassifitseerimisest tulenevad kohustused REACH-määruse alusel).

	<p>REACH-määruse kohaselt registreeritavate ainete korral, mille kogus on vähemalt 10 tonni aastas, peate hindama kemikaaliohutust. Kui aine klassifitseeritakse mis tahes järgmise CLP-määruse I lisa määratletud ohuklassi (REACH-määruse artikli 14 lõige 4):</p> <ul style="list-style-type: none">• füüsikalised ohud: 2.1–2.4, 2.6 ja 2.7, 2.8 tüübid A ja B, 2.9, 2.10, 2.12, 2.13 1. ja 2. kategooria, 2.14 1. ja 2. kategooria, 2.15 tüübid A–F;• terviseohud: 3.1–3.6, 3.7 – kahjulik toime suguvõimele ja viljakusele või arengule; 3.8 – muu kui narkootiline toime, 3.9 ja 3.10;• keskkonnoahud: 4.1;• muud ohuklassid: 5.1,• peab kemikaaliohutuse hindamine hõlmama ka kokkupuute hindamise ja riski iseloomustamise etappe (REACH-määruse artikli 14 lõige 4).
---	--

Aine klassifitseerimisel võib olla vaja määrata sellele ka konkreetsed kontsentratsioonid piirväärtused (SCL). Konkreetseid kontsentratsiooni piirväärtusi nõutakse siis, kui piisav ja usaldusväärne teaduslik teave näitab juba aine ilmsel ohtlikkust, kui see esineb segus või teises aines (nt lisandina) kontsentratsioonis, mis on alla CLP-määruse I lisa sätestatud

kontsentratsiooni piirväärtuse. Erijuhtudel, kui aine ohtlikkus nende piirväärtuste ületamise korral ei ilmne, võite määrata suuremad konkreetsete kontsentratsiooni piirväärtused (CLP-määruse artikkel 10).

Veekeskonda ohustava toksilisuse alusel akuutse toksilisuse 1. kategooriasse või kroonilise toksilisuse 1. kategooriasse klassifitseeritud ainete korral peate konkreetsete kontsentratsiooni piirväärtuste asemel määrama korrutustegurid (M-tegurid).

Kui ühtlustatud akuutse toksilisuse hinnangu väärtused akuutse toksilisuse kohta puuduvad, tuleb õige väärtus leida olemasolevate andmete põhjal.

Tootjad, importijad või allkasutajad saavad ühtlustatud klassifikatsiooni jaoks konkreetsete kontsentratsiooni piirväärtused, korrutusteguri või akuutse toksilisuse hinnangu määrata üksnes siis, kui CLP-määruse VI lisa 3. osas puudub konkreetne kontsentratsiooni piirväärtus, korrutusteguri või akuutse toksilisuse hinnang.

Konkreetsete kontsentratsiooni piirväärtuste ja korrutustegurite määramise lisateave on [CLP-määruse kriteeriumide kohaldamise juhendi](#) punktis 1.5.

11.6 5. etapp: kui vaja, vaadake klassifikatsioon läbi

NB! Klassifikatsiooni võib olla vaja läbi vaadata paljudel põhjustel (vt ka klassifitseerimise veebileht aadressil <https://echa.europa.eu/et/support/mixture-classification/>), näiteks järgmistel juhtudel:

- CLP-määruse VI lisa 3. osa tabelis 3 oleva ainete ühtlustatud klassifikatsiooni muudatused;
- tarnijalt saadud ohutuskaardil viidatud klassifikatsiooni muudatused;
- segu muudatused ühe või mitme ohtliku koostisaine kontsentratsiooni või segu koostise muutmise või partiidevahelise olulise varieeruvuse tõttu;
- uue aineteabe ilmumine, nt REACH-registreerimistoimikute ajakohastamisel;
- klassifitseerimiskriteeriumide muudatused.

Peate hoidma end kursis uue ilmuva teabega ja õigusaktide muudatustega, et kohandada oma aine või segu klassifikatsiooni vastavalt uue hindamise tulemusele, samuti peate võimalikult kiiresti ajakohastama seotud märgistust, teadet ja ohutuskaarti.

Kui ühtlustatud klassifikatsioone või CLP-kriteeriume muudetakse CLP-määruse kohandamisega teaduse ja tehnika arenguga, tuleb need muudatused vastu võtta pärast ülemineku perioodi, mis enamasti on 18 kuud alates avaldamisest Euroopa Liidu Teatajas.

11.7 Paindlikud lähenemisviisid segude klassifitseerimiseks eri teabekogumite alusel

Üldiselt sätestatakse CLP-määruses mitu segu klassifitseerimise meetodit. Oluline on kasutada segu iga ohuklassi või -kategooria jaoks kõige asjakohasemat meetodit. See

oleneb sellest, kas hindate segu füüsikalisi, tervise- või keskkonnaohte, ja segu kohta kättesaadava teabe liigist. Üksikasjalik teave on ECHA veebilehe segude klassifitseerimise jaotises (<http://echa.europa.eu/et/web/guest/support/mixture-classification>) ja [CLP-määruse kriteeriumide kohaldamise juhendi](#) punktis 1.6.

Olenevalt olemasolevast teabest ja kaalutletavatest ohtudest peate klassifitseerimisel kasutama järgmisi meetodeid siin esitatud järjestuses (CLP-määruse artikkel 9).

- Klassifitseerimine segu enda andmete alusel, kasutades CLP-määruse I lisas ainete jaoks sätestatud kriteeriume. NB! Sellest eeskirjast on erandid seoses CMR-ohtudega ning veekeskkonnale ohtlikuks klassifitseerimisel seoses bioakumuleeruvuse ja biolagunevusega (CLP-määruse artikli 6 lõiked 3 ja 4). Kui kriteeriume ei saa kohaldada olemasoleva teabe suhtes vahetult, peate kättesaadava teabe hindamiseks kasutama eksperdihinnangul põhinevat tõendite kaalukuse määramist²⁰ (CLP-määruse artikli 9 lõige 3 ja CLP-määruse I lisa punkt 1.1.1).
- Ainult tervise- ja keskkonnaohud: klassifitseerimine seostamispehõhimõtete alusel, kasutades andmeid sarnaste katsetatud segude ja segu üksikute ohtlike koostisainete kohta. Kasutada tuleb eksperdihinnangut, et sarnaste segude kohta olemasolevate andmete alusel saaks klassifitseerida võimalikult paljusid segusid.
- Ainult tervise- ja keskkonnaohud: klassifitseerimine arvutuste või kontsentratsiooni piirväärtuste alusel (sh konkreetsed kontsentratsiooni piirväärtused, korrutustegurid ja akuutse toksilisuse hinnangud), kui segus on aineid, mis on klassifitseeritud selle konkreetse ohu alusel. Sel juhul peate kasutama ka segudes olevate ainete ühtlustatud klassifikatsioone, sh konkreetseid kontsentratsiooni piirväärtusi, korrutustegureid ja akuutse toksilisuse hinnanguid, mis on CLP-määruse VI lisas või klassifitseerimis- ja märgistusandmikus.

Lisajuhised:

- Tõendite kaalukuse määramine REACH-määruse alusel – [teabele esitatavate nõuete ja kemikaaliohutuse hindamise juhend](#)
- Seostamispehõhimõtted – [CLP-määruse kriteeriumide kohaldamise juhendi](#) punkt 1.6.3.2
- Arvutusmeetodid – [CLP-määruse kriteeriumide kohaldamise juhendi](#) punkt 1.6.3.4
- kontsentratsiooni piirväärtused (sh konkreetsed kontsentratsiooni piirväärtused ja korrutustegurid) – [CLP-määruse kriteeriumide kohaldamise juhendi](#) punkt 1.6.3.4.

²⁰ NB! Segu koostisainete teadaolevad ohud ei pruugi alati näidata segu ohtu (nt sulamid). Sel juhul on soovitatav segu hoolikalt hinnata, järgides [CLP-määruse kriteeriumide kohaldamise juhendi](#) punktis 1.6 esitatud erijuhiseid.

12. Märgistamine

Siin jaotises on märgistuskohustuste ülevaade. Lisateave on ECHA veebilehel [CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhendis](#).

12.1 Mida märgistada?

Pakendis olev aine või segu peab olema märgistatud CLP-määruse nõuete kohaselt:

- kui aine või segu ise on klassifitseeritud ohtlikuks²¹;
- kui see on segu, mis sisaldab üht või mitut ainet, mis on klassifitseeritud ohtlikuks kontsentratsioonides, mis ületavad CLP-määruse II lisa 2. osas esitatud kontsentratsioone, isegi kui segu tervikuna ei ole klassifitseeritud ohtlikuks – sel juhul tuleb kasutada CLP-määruse II lisa 2. osas sätestatud lisamärgistust (CLP-määruse artikli 25 lõige 6);
- kui tegu on CLP-määruse I lisa punktis 2.1 kirjeldatud lõhketootega.

12.2 Kes peab märgistama?

Kui olete **tootja**, **importija**, **allkasutaja** (sh segu tootja) või **levitaja** (sh jaemüüja), peate iga märgistamist vajava pakendatud aine või segu (vt eespool) enne turuleviimist märgistama (CLP-määruse artikli 4 lõige 4). See kehtib ka selliste **toodete tootjate ja importijate** suhtes, mis on CLP-määruse I lisa 2. osa kriteeriumide kohaselt lõhketooted.

Kui olete **levitaja**, ei pea te ainet või segu märgistamiseks algusest peale klassifitseerima, vaid võite üle võtta aine või segu tarnija määratud klassifikatsiooni, kui see on tuletatud kooskõlas CLP-määruse II jaotisega (CLP-määruse artikli 4 lõige 5 ja artiklid 5–16). Kui olete **allkasutaja**, kehtib sama põhimõte, kui te ei muuda teile tarnitud aine või segu koostist (vt juhendi 2. jaotis).

12.3 Kuidas märgistada?

Märgistus peab olema kindlalt kinnitatud vahetult ainet või segu sisaldava pakendi ühele või mitmele pinnale (CLP-määruse artikkel 31). Märgistus peab olema loetav horisontaalselt, kui pakend on tavalises asendis.

Märgistus peab olema vähemalt miinimumsuurusega, olenevalt pakendi mahust (vt tabel 8).

²¹ Osa vorme on märgistamisnõudest vabastatud (vt CLP-määruse I lisa punkt 1.3).

Tabel 8. Märgistuse (ja piktogrammi) suurus vastavalt CLP-määruse I lisa punktile 1.2.1

Pakendi ruumala	Märgistuse mõõtmed (mm)	Iga piktogrammi mõõtmed (mm)
≤ 3 liitrit	Kui võimalik, vähemalt 52 × 74	Mitte väiksem kui 10 × 10 Kui võimalik, vähemalt 16 × 16
> 3 liitrit kuni ≤ 50 liitrit	Vähemalt 74 × 105	Vähemalt 23 × 23
> 50 liitrit kuni ≤ 500 liitrit	Vähemalt 105 × 148	Vähemalt 32 × 32
> 500 liitrit	Vähemalt 148 × 210	Vähemalt 46 × 46

Märgistusteabe võite esitada märgise asemel ka vahetult pakendil. See tähendab, et võite trükkida märgistusteabe pakendile endale ja mitte kleepida pakendile eraldi märgist märgistusteabega. Täita tuleb siiski kõiki järgmistes punktides kirjeldatud märgistusnõudeid.

Kui soovite, et märgistus vastaks CLP-määruse nõuetele ja ohtlike kaupade veo eeskirjadele (ADR, RID, ICAO, IMDG) – n-ö kombineeritud märgistus –, peate olenevalt pakendikihtide arvust kontrollima, millal on vaja kasutada CLP-märgistust, transpordimärgistust (- tähistust) või mõlemat (CLP-määruse artikkel 33). Lisateave on [CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhendi](#) punktis 5.4.

12.4 Mis keel(t)es peab märgis olema?

Märgis peab olema selle liikmesriigi ametlikus keeles (nende liikmesriikide ametlikes keeltes), kus aine või segu turule viiakse, kui asjaomane liikmesriik (asjaomased liikmesriigid) ei sätesta teisiti²². Sellega seoses soovitame tutvuda nende riikide asjaomaste õigusaktidega, kus sellised nõuded on sätestatud.

Üldiselt võite märgisel kasutada liikmesriigis (-riikides) nõutavast rohkem keeli, kui esitate kõigis kasutatavates keeltes sama teabe (CLP-määruse artikli 17 lõige 2) ning märgis on vaatamata sellele kergesti loetav (CLP-määruse artikkel 31).

²² NB! ECHA on veebilehe märgistuse jaotises (<http://echa.europa.eu/et/regulations/clp/labelling>) avaldanud tabeli, milles on loetletud märgistusel ja ohutuskaardil nõutavad keeled.

12.5 Mis teave peab olema märgisel?

Kui pakendatud aine või segu peab olema märgistatud, peab märgis sisaldama CLP-määruse artikli 17 kohaseid märgistuselemente:

- aine või segu tarnija(te) nimi, aadress ja telefoninumber;
- aine või segu nimikogus elanikkonnale kättesaadavaks tehtavas pakendis, kui see kogus ei ole märgitud pakendil mujal;
- tootetähised ja (kui asjakohane):
 - ohupiktogramm, id,
 - tunnusõna,
 - ohulaused,
 - asjakohased hoiatuslaused,
 - lisateave.

Need märgistuselemendid peavad olema märgistel selgelt ja kustumatult. Samuti peate tagama, et elemendid oleksid taustast selgesti eristatavad ning nii suured ja sellise paigutusega, et oleksid kergesti loetavad.

Võimalik, et peate lisama märgisele ka teavet, mis on sätestatud muudes õigusaktides (nt biotsiidide, taimekaitsevahendite, detergentide ja aerosoolipihustite õigusaktides, vt ka allpool).

NB! Märgistuse erinõuded on sätestatud CLP-määruse I lisa punktis 1.3. Neid kohaldatakse järgmistel juhtudel (CLP-määruse artikkel 23):

- transporditavad gaasiballoonid;
- propaani, butaani või veeldatud naftagaasi mahutid;
- aerosoolid ja hermeetilise pihustusotsakuga pakendid, mis sisaldavad aineid, mis võivad tekitada hingamiskahjustusi;
- metallid kompaktsel kujul, sulamid, polümeere sisaldavad segud, elastomeere sisaldavad segud;
- CLP-määruse I lisa punktis 2.1 viidatud lõhkeained, mis viiakse turule plahvatuse või pürotehnilise efekti tekitamise otstarbel kasutamiseks;
- ained või segud, mis on klassifitseeritud metalle söövitavateks, aga mitte nahka ja/või silmi söövitavateks.

12.6 Tootetähised

Toodete märgistel ja ohutuskaartidel tuleb kasutada samu tootetähi

Arvestades sätestatud keelekasutusnõudeid (vt eespool), peavad ainete tootetähisel olema kas (CLP-määruse artikkel 18):

1. nimetus ja tunnuscode, nagu on sätestatud CLP-määruse VI lisa 3. osas;
2. nimetus ja tunnuscode, mis on esitatud klassifitseerimis- ja märgistusandmikus, kui aine ei ole loetletud CLP-määruse VI lisa 3. osas;

3. CAS- (Chemical Abstracts Service) number ja IUPAC- ([Rahvusvaheline Puhta Keemia ja Rakenduskeemia Liit](#)) nimetus või CAS-number koos muude rahvusvaheliselt tunnustatud nimetusega,²³ kui aine ei ole loetletud CLP-määruse VI lisa 3. osas ega ECHA klassifitseerimis- ja märgistusandmikus, või
4. IUPAC-nimetus või muu rahvusvaheliselt tunnustatud nimetus, kui CAS-number puudub ja ükski eespool nimetatud tingimustest ei ole täidetud.

Arvestades keelekasutusnõudeid (vt eespool), peavad segude tootetähistel olema nii:

1. segu kaubanduslik nimetus või nimetus kui ka
2. kõigi nende segus sisalduvate ainete identifitseerimisandmed, mis tingivad segu klassifitseerimise akuutselt toksiliseks, nahka söövitavaks või tõsist silmakahjustust põhjustavaks, sugurakkudele mutageenseks, kantserogeenseks, reproduktiivtoksiliseks või sissehingamisel sensibiliseerivaks või nahka sensibiliseerivaks või toksiliseks sihtelundi suhtes või hingamiskahjustusi põhjustavaks.

Keemiliste nimetuste arvu vähendamiseks märgistusel võite piirduda kuni nelja nimetusega, v.a kui rohkem nimetusi on vaja ohtude olemuse ja raskuse tõttu. Valitud keemilised nimetused peavad viitama ainetele, mis tekitavad kõige suuremaid terviseohte ning mille alusel on aine klassifitseeritud ja valitud ohulauseid.

Kui arvate, et mõne segus sisalduva aine identifitseerimisandmete avalikustamine ühel eespool kirjeldatud viisidest ohustab teie ärisaladust või intellektuaalomandiõigusi, võite esitada ECHA-le taotluse kasutada rohkem kirjeldavat üldnimetust, mis viitab olulisimatele funktsionaalrühmadele, või alternatiivset nimetust (CLP-määruse artikkel 24) (vt juhendi [18.](#) jaotis).

12.7 Ohupiktogramm

Ohupiktogramm on konkreetse ohu piltkujutis. Märgisele kantava ohupiktogrammi määrab seega aine või segu klassifikatsioon, nagu on sätestatud CLP-määruse I lisa 2. osas (füüsikalised ohutegurid), 3. osas (terviseohud) ja 4. osas (keskkonnaohud) (CLP-määruse artikkel 19). Ohupiktogrammide kohaldatavust konkreetsetele ohuklassidele ja -kategooriatele kirjeldatakse ka CLP-määruse V lisas.

Märgiste värvus ja esitusviis peab olema selline, et ohupiktogramm ja selle taust oleksid selgelt näha. Ohupiktogramm on nurgiti ruudu kujulised ja neil peab olema must sümbol valgel taustal punase raami sees (CLP-määruse I lisa punkt 1.2.1). Iga ohupiktogramm peab katma vähemalt 1/15 märgise miinimumpindalast (nagu on määratletud CLP-määruse I lisa punkti 1.2.1 tabelis 1.3 ja juhendi punkti [12.3](#) tabelis 8), kuid piktogrammi pindala ei tohi olla väiksem kui 1 cm².

12.8 Tunnussõnad

Tunnussõna osutab lugejale ohu raskuse üldist suurust. Märgistus peab sisaldama asjakohast tunnussõna vastavalt ohtliku aine või segu klassifikatsioonile. Kui aine või segu põhjustab suuremat ohtu, peab märgistusel olema tunnussõna „ettevaatust“; kui oht on väiksem, peab märgistusel olema tunnussõna „hoiatus“ (CLP-määruse artikkel 20).

²³ Kui IUPAC-nimetus on pikem kui 100 tähemärki, võite kasutada üht REACH-määruse VI lisa punktis 2.1.2 esitatud muudest nimetustest (tavanimetust, kaubanduslikku nimetust või lühendit), kuid sel juhul peab CLP-määruse artikli 40 kohaselt ECHA-le esitatavas teates olema IUPAC-nimetus ja see muu nimetus, mida kavatsete kasutada.

Iga konkreetse klassifikatsiooni jaoks asjakohane tunnussõna on tabelites, mis sisaldavad iga ohuklassi korral nõutavaid märgistuselemente, nagu on sätestatud CLP-määruse I lisa 2.–5. osas. Mõnel ohukategoorial (nt alamklassi 1.6 lõhkeained) tunnussõna puudub.

12.9 Ohulaused

Märgistusel peavad olema ka asjakohased ohulaused, mis kirjeldavad ainete või segude ohtude olemust ja raskust (CLP-määruse artikkel 21).

Konkreetselt ohuklassifikatsioonile vastavad ohulaused on sätestatud CLP-määruse I lisa 2.–5. osa tabelites. Kui aine klassifikatsioon on ühtlustatud ning see on CLP-määruse VI lisa 3. osas, tuleb märgistusel kasutada sellele vastavat ohulauset koos mis tahes muude, ühtlustamata klassifikatsioonist tulenevate ohulausetega.

CLP-määruse III lisas on esitatud ohulausete nõuetekohane sõnastus, mida tuleb kasutada märgistusel. Ohulaused tuleb märgistusel esitada koos samas keeles hoiatuslausetega (vt allpool).

12.10 Hoiatuslaused

Märgistusel peavad olema asjakohased hoiatuslaused (CLP-määruse artikkel 22), millega antakse nõuandeid, kuidas ennetada või vähendada aine või segu kahjulikku toimet inimtervisele või keskkonnale. Kõik igale klassifikatsioonile vastavad hoiatuslaused on sätestatud CLP-määruse I lisa 2.–5. osa tabelites, kus on loetletud iga ohuklassi korral kohustuslikud märgistuselemendid.

Hoiatuslaused tuleb valida kooskõlas CLP-määruse artikli 28 ja IV lisa 1. osaga. Valikul tuleb arvestada kasutatavaid ohulauseid ja aine või segu kavandatavat või kindlaksmääratud kasutusala või -alasid. Tavaliselt ei ole vaja märgistusele kanda üle kuue hoiatuslause, v.a kui seda on vaja ohtude olemuse ja raskuse kajastamiseks. Et aidata teil valida kõige sobivamad hoiatuslaused, on ECHA veebilehel lisajuhised [CLP-määruse kohases märgistamise ja pakendamise juhendi](#) 7. peatükis.

CLP-määruse IV lisa 2. osas on hoiatuslausete nõuetekohane sõnastus, mida tuleb kasutada märgistusel. Hoiatuslaused tuleb märgistusel esitada koos samas keeles ohulausetega (vt allpool).

12.11 Ohu- ja hoiatuslausete koodid

Ohu- ja hoiatuslaused tähistatakse ühest tähest ja kolmest numbrist koosneva kordumatu koodiga järgmiselt.

- H-täht (ohulause) või P-täht (hoiatuslause). NB! Ohulaused, mis võeti üle DSD- ja DPD-direktiivist, kuid mis ei ole veel lisatud GHSi, on tähistatud tähekombinatsiooniga EUH.
- Number, mis tähistab ohu liiki (nt füüsikalise ohu korral 2).
- Kaks numbrit vastavalt ohu järjekorranumbrile, näiteks plahvatusohtlikkus (koodid 200–210), tuleohtlikkus (koodid 220–230) jne.

CLP-määruse kohaste ohu- ja hoiatuslausete koodivahemikud on tabelis 9.

Tabel 9. CLP-määruse kohaste ohu- ja hoiatuslausete koodivahemikud

Ohulaused: H	Hoiatuslaused: P
200–299 Füüsikalised ohutegurid	100 Üldised hoiatuslaused
300–399 Terviseohud	200 Ohtu ennetavad hoiatuslaused
400–499 Keskkonnaohud	300 Hoiatuslaused reageerimise kohta
	400 Hoiatuslaused säilitamise kohta
	500 Hoiatuslaused kõrvaldamise kohta

Nende koodide lisamine märgistusele ei ole kohustuslik ning märgisel peavad olema esitatud üksnes ohu- ja hoiatuslaused ise.

12.12 Lisateave

Kui ohtlikuks klassifitseeritud ainel või segul on CLP-määruse II lisa punktides 1.1 ja 1.2 viidatud füüsikalised või tervist mõjutavad omadused, peab märgistus sisaldama asjakohast lisateavet. Iga lause tuleb sõnastada nendes punktides ja CLP-määruse III lisa 2. osas esitatud nõuete kohaselt (CLP-määruse artikkel 25).

Samamoodi tuleb ohtlikuks klassifitseeritud ainet sisaldav segu märgistada kooskõlas CLP-määruse II lisa 2. osaga ja laused tuleb samuti esitada lisateabe osas.

Segude korral, mille kohta tuleb esitada teave CLP-määruse artikli 45 ja VIII lisa alusel, peab olema märgisele trükitud või kinnitatud või (kui asjakohane) pakendile muude märgistuselementide juurde trükitud unikaalne koostise tähis (UFI). Sel viisil saab mis tahes mürgistusteabekeskus, kellelt küsitakse nõu tootega seotud mürgistuse korral, kiirelt ja üheselt tuvastada tootes sisalduva(d) segu(d) ning hankida asjaomase esitatud teabe (lisateave on juhendis [„Tervisealases hädaolukorras toimimisega seotud ühtlustatud teabe juhend – CLP-määruse VIII lisa”](#) ja [CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhendi](#) punktis 4.8.1.1).

Lisamärgistuse osasse võite lisada teavet ka enda algatusel, kuid see teave:

- peab teatama kasulikke üksikasju;
- ei tohi vähendada nõutud märgistuselementide loetavust;
- peab olema kooskõlas aine või segu klassifikatsiooniga (see tähendab ka, et vältida tuleb selliseid kokkusobimatuid väiteid nagu „mittetoksiline”, „mittekahjulik” või „ökoloogiline”);
- ei tohi olla vastuolus teabega, mis esitatakse CLP-määruse I lisa 2.–5. osa kohast klassifikatsiooni kajastavate märgistuselementidega, ega tekitada kahtlust selle kehtivuse suhtes.

Kõik muudest liidu õigusaktidest tulenevad märgistuselemendid tuleb paigutada samuti sellesse osasse (CLP-määruse artikli 32 lõige 6). Lisateabe osasse tuleb näiteks paigutada määruse (EL) nr 528/2012 kohaselt lubatud biotsiidide ja määruse (EÜ) nr 1107/2009 kohaselt lubatud taimekaitsevahendite korral kohustuslikud lisamärgistuselemendid, lenduvate orgaaniliste ühendite sisaldus värvides direktiivi 2004/42/EÜ kohaselt ning REACH-määruse XVII lisas nõutud märgistus.

REACH-määruse artiklis 65 on sätestatud, et autoriseeringu valdajad ja **allkasutajad**, kes lisavad aineid segu koostisesse, peavad enne aine või segu lubatud kasutuse eesmärgil turuleviimist kandma märgistusele autoriseeringu numbri.

12.13 Kuidas teavet märgisel paigutada?

Teabe võib märgisele paigutada kuidas tahes, mis tagab suurima selguse, kuid ohupiktogramm, tunnussõna, ohu- ja hoiatuslaused peavad olema märgisel koos.

Ohu- ja hoiatuslausete järjestuse võite otsustada ise, kuid need tuleb üldiselt rühmitada keelte kaupa (CLP-määruse artikkel 32). Kui kasutate märgisel mitut keelt, tuleb samas keeles esitatud ohu- ja hoiatuslauseid käsitada ühtse tervikuna ning rühmitada need märgisel kokku. Nii leiab lugeja kogu asjakohase ohu- ja ohutusteabe ühest kohast.

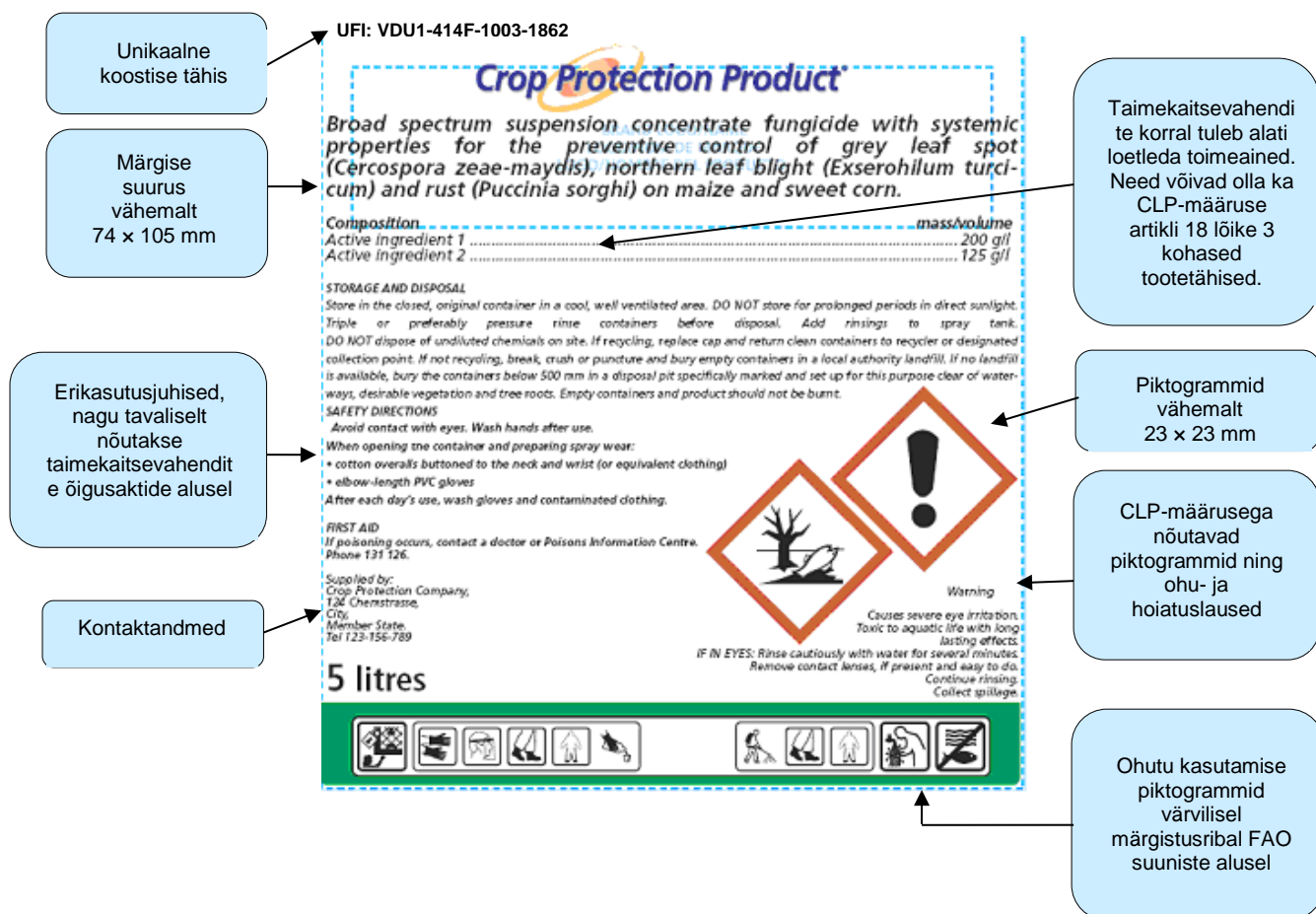
Järgmises jaotises on märgise näide (joonis 2). Sellelt on näha, kuidas CLP-määruse kohasele märgistusele saab lisada muude õigusaktidega nõutavat lisateavet. Näite lisateave on selline, mis tavaliselt lisatakse taimekaitsevahendite märgisele.

Veel märgistusnäiteid on [CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhendi](#) 6. peatükis.

12.14 Millal märgistust ajakohastada?

Märgistus tuleb ajakohastada kohe, kui aine või segu klassifikatsioon ja märgistus on muutunud ja uus oht on suurem või kui CLP-määruse artikli 25 alusel nõutakse märgistusel uute lisaelementide kasutamist (CLP-määruse artikkel 30). See kehtib ka klassifitseerimata segude kohta, mis sisaldavad vähemalt üht ohtlikuks klassifitseeritud ainet.

Kui nõutakse muude märgistuselementide kasutamist (nt kui muutunud klassifikatsioon viitab väiksemale ohule või kui telefoninumber on muutunud), peab aine või segu tarnija tagama märgistuse ajakohastamise 18 kuu jooksul. Biotsiidimääruse või taimekaitsevahendite määruse kohaldamisalasse kuuluvate ainete ja segude märgistus tuleb ajakohastada kooskõlas nende määruste nõuetega.

Joonis 2. Muude õigusaktidega nõutavat teavet sisaldava märgistuse näide

12.15 Pakendamata ained ja segud

Üldiselt peab aineid ja segusid (eriti elanikkonnale tarnitavaid aineid ja segusid) tarnima pakendatuna koos vajaliku märgistusteabega. Pakendamata materjali tarnimisel kutselistele kasutajatele tuleb märgistusteave ja muu asjakohane ohuteave esitada teisiti kui märgistusel (tavaliselt ohutuskaardil). Erandjuhtudel võib aineid ja segusid tarnida pakendamata kujul ka elanikkonnale. Kui aine või segu on esitatud CLP-määruse II lisa 5. osas (praegu ainult tsement ja betoon märjas olekus), on alati kohustuslik märgistuselementide koopia, näiteks kaubaarvel või saatelehel (CLP-määruse artikli 29 lõige 3 ning II lisa 5. osa).

13. Eelisjärjekorra eeskirjade järgimine märgistamisel

13.1 Eelisjärjekorra eeskirjade järgimine

Kui ainel või segul on mitu ohtlikku omadust, määratakse kõige asjakohasemad märgistuselemendid eelisjärjekorral põhineva süsteemiga, et märgistus võiks piirduda ainult kõige olulisema teabega ja kasutajat teabega mitte üle koormata ega segadusse ajada.

13.2 Tunnussõnad

Kui peate märgisel kasutama tunnussõna „ettevaatust“, ei tohi seal olla tunnussõna „hoiatus“.

13.3 Ohupiktogramm

Kui aine või segu klassifitseerimise tulemusena tuleb märgistusele paigutada mitu piktogrammi, kohaldatakse nõutavate piktogrammide arvu vähendamiseks eelisjärjekorra eeskirju, mille kokkuvõtte on allpool (CLP-määruse artikkel 26). Üldnõudena peate märgistusel esitama piktogrammide, mis viitavad iga ohuklassi kõige raskemale ohukategooriale. See kehtib ka siis, kui ainel on nii ühtlustatud kui ka ühtlustamata klassifikatsioon (CLP-määruse artikli 26 lõige 2).

Ohupiktogrammide korral kohaldatakse järgmisi järjestuseeskirju.

- **Füüsikalised ohutegurid.** Kui aine või segu on klassifitseeritud nii, et vaja on kasutada piktogrammi GHS01 (plahvatav pomm), ei ole piktogrammide GHS02 (leek) ja GHS03 (leek ringi kohal) kasutamine enam kohustuslik, v.a kui on kohustus kasutada mitut piktogrammi (CLP-määruse I lisa punkt 2.8 (isereageerivad ained ja segud, tüüp B) ning punkt 2.15 (orgaanilised peroksiidid, tüüp B)).

Valikuline

Valikuline

- **Terviseohud.** Kui kasutatakse piktogrammi GHS06 (pealuu ja ristatud sääreluud), ei tohi kasutada piktogrammi GHS07 (hüüumärk).

- **Kui kasutatakse piktogrammi GHS02 (leek) või GHS06 (pealuu ja ristatud sääreluud),** ei ole ohupiktogrammi GHS04 (gaasiballoon) kasutamine kohustuslik.

või

Valikuline

Valikuline

- **Kui kasutatakse piktogrammi GHS05 (söövitus),** ei kasutata piktogrammi GHS07 (hüüumärk) naha- või silmaärrituse tähistamiseks, ...

... kuid sellega võib siiski viidata muudele ohtudele.

- **Kui kasutatakse piktogrammi GHS08 (terviseoht) sissehingamisel sensibiliseeriva toime tähistamiseks,** ei tohi piktogrammi GHS07 (hüüumärk) kasutada nahka sensibiliseeriva ega nahka ja silmi ärritava toime tähistamiseks, ...

... kuid sellega võib siiski viidata muudele ohtudele.

NB! Aine või segu kohta võivad kehtida ka veoeskirjades sätestatud märgistusnõuded. Teatud juhtudel võib konkreetse CLP-ohupiktogrammi pakendilt ära jätta (vt CLP-määruse artikkel 33).

13.4 Ohulaused

Märgistusel tuleb esitada kõik ohulaused, v.a nende ilmse korduse või liiasuse korral.

13.5 Hoiatuslaused

Peate üle vaatama kõik oma aine või segu ohuklassifikatsioonist tulenevad hoiatuslaused ning välja jätma selgelt tarbetud või liigsed hoiatuslaused. Püüdke piirduda märgistusel kuni kuue hoiatuslausega, v.a kui ohtude raskuse kajastamiseks on neid vaja rohkem. Et tagada paindlikkus hoiatuslause kasutamisel, võib hoiatuslauseid kombineerida või liita, et säästa märgise ruumi ja parandada loetavust. Kui aine või segu tuleb märgistada ja seda on kavas müüa elanikkonnale, peate lisama ühe hoiatuslause aine või segu ja ka selle pakendi kõrvaldamise kohta.

Hoiatuslause valimise lisajuhised ja näited on [CLP-määruse kohases märgistamise ja pakendamise juhendis](#).

14. Märgistuse ja pakendamise erisätted

14.1 Mitmesugused märgistamis- ja pakendamisolukorrad

CLP-määruse märgistamis- ja pakendamise nõuete eesmärk on kaitsta kasutajaid ainete ja segude ohtude eest. Teatud tüüpi pakendeid ei pruugi aga olla võimalik märgistada. Samuti võivad ohtlikud ained ja segud olla mitmekihilises pakendis ning peale selle võivad nende suhtes kehtida nii CLP-määruse kui ka transpordi märgistusnõuded. Lisaks võib elanikkonna kaitsmiseks raske kahjustuse eest olla vaja erinõudeid. Siin jaotises kirjeldatakse, mida teha nendes olukordades kooskõlas CLP-määrusega.

14.2 Märgistusnõuete erandid raskesti märgistatavate või väikepakendite jaoks

Kui olete **tootja, importija, allkasutaja** või **levitaja**, kes tarnib aineid või segusid pakendites, mis on liiga väikesed²⁴ või sellise kujuga, et CLP-määruse artikli 31 nõudeid ei ole võimalik täita, saate toetuda CLP-määruses sätestatud eranditele märgistus- ja pakendamise nõuetest (CLP-määruse artikkel 29). Olemas on ka lahustuvate pakendite märgistamise erieeskirjad. Need eeskirjad ja erandid on CLP-määruse I lisa punktis 1.5. Lisajuhised, kuidas neid eeskirju ja erandeid kasutada oma pakendatud ainete ja segude korral, on [CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhendi](#) punktis 5.3.

14.3 Pakendamiseeskirjad lastekindlate turvasulgurite ja reljeefsete hoiatusmärgiste kohta

Kui tarnite aineid ja segusid **elanikkonnale**, võib teil olla kohustus varustada pakend lastekindlate turvasulgurite ja/või reljeefsete hoiatusmärgistega (CLP-määruse II lisa 3. osa). Need sätted tulenevad konkreetsest ohuklassist/-kategorias või teatud ainete kontsentratsioonist, nagu on sätestatud vastavalt tabelites 10 ja 11, ning neid kohaldatakse kõigi pakendite suhtes, olenemata ruumalast.

Kodumajapidamises kasutatavate lahustuvas ühekorrapakendis vedelate pesupesemisvahendite jaoks on kehtestatud täiendavad ohutusmeetmed, et pakendid oleksid lastele vähem huvitavad ja raskemini avatavad. Eelkõige on (lahustuva) välis- ja sisepakendite nõuded CLP-määruse artikli 35 lõikes 2 ja II lisa punktis 3.3. Lisateave on [CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhendi](#) punktis 3.4.

²⁴ NB! Pakendeid ruumalaga vähemalt 125 ml ei saa pidada liiga väikeseks.

Tabel 10. Ohuklassifikatsioonid, mille korral kohaldatakse CLP-määruse sätteid lastekindlate turvasulgurite ja/või reljeefsete hoiatusmärgiste kohta

Ohuklass (-kategooria)	Lastekindlad turvasulgurid	Reljeefsed hoiatusmärgised
Akuutne toksilisus (1.–3. kategooria)	✓	✓
Akuutne toksilisus (4. kategooria)		✓
Toksilisus sihtelundi suhtes – ühekordne kokkupuude (1. kategooria)	✓	✓
Toksilisus sihtelundi suhtes – ühekordne kokkupuude (2. kategooria)		✓
Toksilisus sihtelundi suhtes – korduv kokkupuude (1. kategooria)	✓	✓
Toksilisus sihtelundi suhtes – korduv kokkupuude (2. kategooria)		✓
Nahasöövitus (kategooriad 1A, 1B ja 1C)	✓	✓
Hingamiselundite sensibiliseerimine (1. kategooria)		✓
Hingamiskahjustused (1. kategooria) <i>V.a aerosooli vormis või hermeetilise pihustusotsakuga pakendis ained või segud, kui need ei ole klassifitseeritud muude ohuklassi, mille korral nõutakse lastekindlat turvasulgurit või reljeefset hoiatusmärgist</i>	✓	✓
Mutageensus sugurakkudele (2. kategooria)		✓
Kantserogeensus (2. kategooria)		✓
Reproduktiivtoksilisus (2. kategooria)		✓

Ohuklass (-kategooria)	Lastekindlad turvasulgurid	Reljeefsed hoiatusmärgised
Tuleohtlikud gaasid (sh keemiliselt ebapüsivad gaasid; 1. ja 2. kategooria, A- ja B-kategooria)		✓
Tuleohtlikud vedelikud (1. ja 2. kategooria)		✓
Tuleohtlikud tahked ained (1. ja 2. kategooria)		✓

Tabel 11. Ained, mille korral kohaldatakse CLP-määruse sätteid lastekindlate turvasulgurite kohta (CLP-määruse II lisa punkt 3.1.1.3)

Aine identifitseerimisandmed	Kontsentratsiooni piirväärtus	Lastekindlad turvasulgurid
Metanool	≥ 3%	✓
Diklorometaan	≥ 1%	✓

14.4 Eri pakendikihtide märgistamise erieeskirjad

CLP-määruse artiklis 33 on sätestatud uued eeskirjad olukordadeks, kus ohtlike ainete või segude pakend koosneb välis- ja sisepakendist ning võib-olla ka vahepakendist. Kui välispakendi märgistusele kohaldatakse põhimõtteliselt veoeeskirju ja CLP-määruse eeskirju, piisab tavaliselt veoeeskirjade järgi koostatud märgistusest või tähistest ja CLP-märgistust ei ole vaja. Samamoodi, kui CLP-määruses nõutav ohupiktogramm tähistab sama ohtu kui ohtlike kaupade veo eeskirjades, ei pea välispakendil olema määruses nõutavat ohupiktogrammi. Eri pakendikihtide suhtes kohaldatavate erieeskirjade lisateave on CLP-määruse artiklis 33 ja [CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhendi](#) punktis 5.4.

15. Ohutuskaardid

Ohutuskaardid on tarneahelas tähtsad teavitustahendid, mis aitavad kõigil tarneahelas tegutsejatel täita ainete ja segude kasutamise riskide juhtimise kohustusi. CLP-ohumärgis ja ohutuskaardi punkt 2.2 peavad olema kooskõlas.

	<p>Ohutuskaardi esitamise nõue on sätestatud REACH-määruse artiklis 31 ja II lisas²⁵ („Ohutuskaartide koostamise nõuded“).</p> <p>Ohutuskaardi teave peab olema kooskõlas kemikaaliohutuse aruande teabega, kui REACH-määruse artiklite 14 või 37 kohaselt on vaja esitada ka kemikaaliohutuse aruanne. Kemikaaliohutuse aruandes esitatud kokkupuutestsenaariumid tuleb lisada ohutuskaardile, kui ainet toodetakse või imporditakse koguses vähemalt 10 t/a.</p>
---	---

15.1 Millal ohutuskaarti ajakohastada?

Seoses CLP-määruse kohase klassifikatsiooni ja märgistusega tuleb olemasolevat ohutuskaarti ajakohastada:

- uue ohuteabe ilmumisel;
- kui kehtib REACH-määruse artikli 31 lõikes 9 loetletud muu kriteerium, mille korral on vaja ohutuskaarti ajakohastada (lisateave on ohutuskaartide koostamise juhendis).

15.2 Mida ajakohastada?

Ohutuskaardi 2. jaos („Ohtude identifitseerimine“) ja 3. jaos („Koostis/teave koostisainete kohta“) tuleb esitada uus või muutunud klassifikatsioon, sh ainete konkreetsete kontsentratsiooni piirväärtuste, korruptustegurite või akuutse toksilisuse hinnangute muudatused. Muudatustele tuleb viidata 16. jaos („Muu teave“). Ohutuskaardi 16. jaos tuleb esitada ka uue ohulause täistekst.

Peate üle vaatama ka ohutuskaardi muud jaod, et need oleksid kooskõlas uue või muudetud klassifikatsiooni aluseks oleva teabega. Näiteks võib klassifitseerimisel olla tekkinud või tuvastatud aine või segu füüsikaliste, tervise- või keskkonnaohtude uut teavet. Seetõttu peate läbi vaatama teabe ohutuskaardi 9. jaos („Füüsikalised ja keemilised omadused“), 11. jaos („Teave toksilisuse kohta“) ja 12. jaos („Ökoloogiline teave“) ning lisama asjakohase uue või ajakohase teabe.

Kui aine või segu klassifikatsioon on muutunud (ohu raskus on suurenenud või vähenenud), peate kaalutlema nende muudatuste mõju aine või segu ohutule käitlemisele ning arvestama ka järgmiste tasandite õigusaktide mõju (vt juhendi 22. jaotist). REACH-määrusega seoses peate kontrollima, kas kemikaaliohutuse aruandes olevat teavet on vaja ohutuskaardi 7. jao („Käitlemine ja ladustamine“), 8. jao („Kokkupuute ohjamine /

²⁵ Alates 1. juunist 2015, muudetud määrusega (EL) 2015/830.

isikukaitse”) või 13. jao („Jäätmekäitlus”) ajakohase versiooni alusel ajakohastada või vastupidi.

1. juunil 2015 jõustus REACH-määruse artikli 31 lõike 3 punkti b uus sõnastus (muudeti CLP-määruse artikli 59 lõikega 2; uus tekst **paksus** kirjas):

3. Tarnija esitab saajale taotluse korral vastavalt II lisale koostatud ohutuskaardi, kui segu ei vasta määruse (EÜ) nr 1272/2008 I ja II jaotise kohaselt ohtlikuks klassifitseerimise kriteeriumidele, kuid selle koostisesse kuulub:

(a) ...

*(b) mittegaasiliste segude puhul vähemalt 0,1 massiprotsent vähemalt ühte ainet, mis on **2. kategooria kantserogeenne või 1A, 1B ja 2. kategooria reproduktiivtoksiline, 1. kategooria nahka sensibiliseeriv, 1. kategooria sissehingamisel sensibiliseeriv või mis mõjub imetamisele või imetamise kaudu või on XIII lisas sätestatud kriteeriumide kohaselt püsiv, bioakumuleeruv ja toksiline või väga püsiv ja väga bioakumuleeruv või mis on kantud muudel kui punktis a osutatud põhjustel artikli 59 lõike 1 kohaselt koostatud loetellu, või***

(c) [...]"

16. Klassifitseerimis- ja märgistusandmik – ainetest teatamine

16.1 Klassifitseerimis- ja märgistusandmik

ECHA-le tuleb esitada aine identifitseerimisandmete, klassifikatsiooni ja märgistuse teave. ECHA lisab selle eriandmebaasi, mida nimetatakse klassifitseerimis- ja märgistusandmikuks (CLP-määruse artikkel 42).

16.2 Kes peab teavitama?

Kui olete ainet turule viiv **tootja** või **importija** (või tootjate või importijate rühma liige), peate ECHA-le esitama konkreetse teabe (CLP-määruse artikli 40 alusel), kui:

- aine kuulub registreerimisele vastavalt REACH-määrusele (≥ 1 t/a) ja ainet viiakse turule (CLP-määruse artikli 39 punkt a);
- aine on CLP-määruse alusel klassifitseeritud ohtlikuks ja seda viiakse turule, sõltumata kogusest (CLP-määruse artikli 39 punkt b);
- aine on CLP-määruse alusel klassifitseeritud ohtlikuks ning seda esineb segus CLP-määruse I lisas esitatud kontsentratsiooni piirväärtusest rohkem, mistõttu tuleb segu klassifitseerida ohtlikuks, ja segu viiakse turule (CLP-määruse artikli 39 punkt b).

NB! Eraldi ei pea teatama ainet, mille olete juba REACH-määruse alusel registreerinud, kui teade sisaldaks samu andmeid, mis on olemas REACH-registreerimistoimikus. See kehtib ka toodetes sisalduvate teatud ainete kohta, mis tuleb REACH-määruse artikli 7 kohaselt registreerida.

NB! Teates esitatud andmeid peate ajakohastama, kui teil on uut teavet, mille tulemusena on vaja aine klassifikatsioon ja märgistuselemendid läbi vaadata (CLP-määruse artikli 40 lõige 2). Kui olete aine registreerinud, aga ei ole sellest teatanud ja teil on uut ohuteavet, peate ajakohastama asjaomast registreerimistoimikut.

Kui olete **allkasutaja**, kes toodab segu, **levitaja** või **toodete tootja REACH-määruse artikli 7 mõistes**, ei pea te ametit teavitama (vt juhendi [2.](#) jaotis). Põhjus on, et aine on juba teatanud tarneahela eelmistes etappides tegutsejad.

Ainet tuleb teatada ühe kuu jooksul pärast aine turuleviimist. Importijate jaoks hakatakse seda üht kuud arvestama päevast, kui aine tuuakse füüsiliselt kas eraldi või segu koostises liidu tolliterritooriumile.

Kui olete ametile edastatava teabe REACH-registreerimisel juba esitanud, ei pea te ametile täiendavalt edastama CLP-määruse kohast teadet (CLP-määruse artikli 40 lõige 1).

CLP-määruses sätestatud teavitamiskohustuste kõrval tuleb täita ka REACH-registreerimiskohustusi.

16.3 Mis teavet peab teade sisaldama?

Kui peate aine teatama, peab teade sisaldama järgmist (CLP-määruse artikli 40 lõige 1):

- andmed teie kohta, nagu on sätestatud REACH-määruse VI lisa 1. osas;
- aine identifitseerimisandmed, nagu on sätestatud REACH-määruse VI lisa punktides 2.1–2.3.4;
- aine CLP-klassifikatsioonid;
- kui aine on klassifitseeritud mõnda, kuid mitte kõikidesse CLP-ohuklassidesse või nende alajaotustesse, märkus selle kohta, kas see tuleneb andmete puudumisest, mittetäielikest andmetest või täielikest, kuid klassifitseerimiseks ebapiisavatest andmetest;
- kui asjakohane, konkreetse kontsentratsiooni piirväärtused või korrutustegurid veekeskkonnale ohtlikuks klassifitseeritud (akuutse toksilisuse 1. kategooria või kroonilise toksilisuse 1. kategooria) ainete korral ja nende kasutamise põhjendused;
- aine märgistuselemendid (sh CLP-määruse artikli 25 lõikes 1 osutatud täiendavad ohulaused).

CLP-määruses on nõue, et kui teatamise tulemusena tehakse andmikku kanne, mis erineb teisest sama aine kohta tehtud kandest, peate koos muu teataja või registreerijaga tegema kõik, et jõuda andmikku lisatava kande suhtes kokkuleppele (CLP-määruse artikkel 41). Aine saate klassifitseerida siiski muust kandest erinevalt, kui põhjendate seda teates.

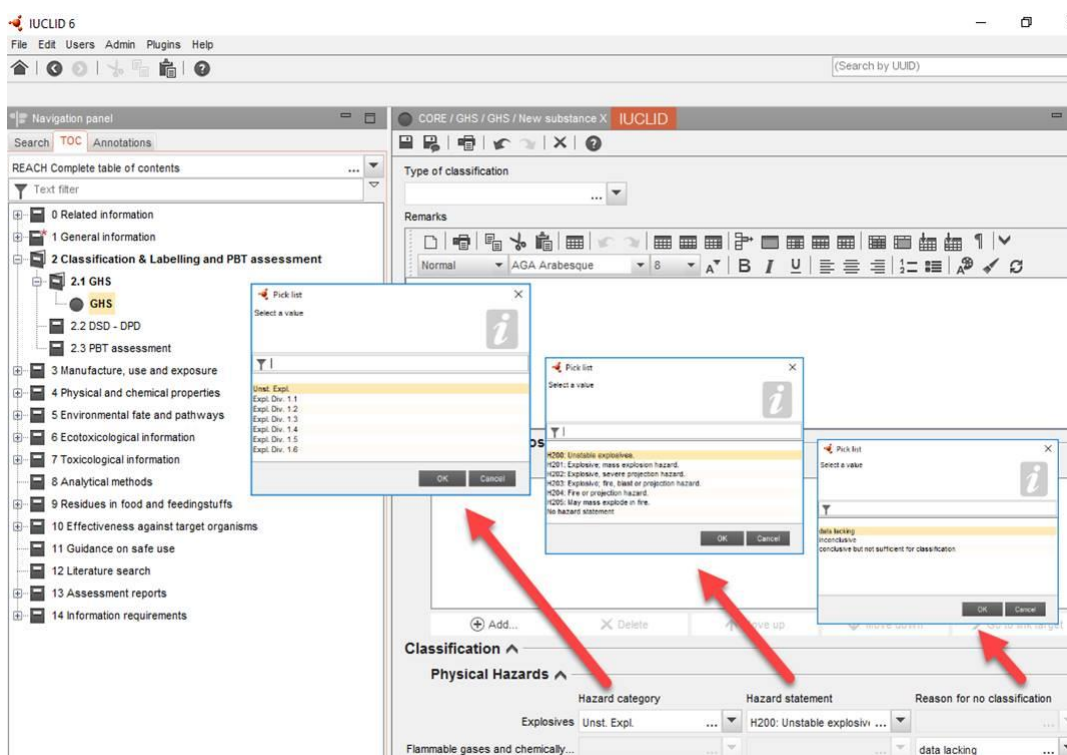
Kui ainel on ühtlustatud klassifikatsioon, peate selle klassifitseerima CLP-määruse VI lisa 3. osas oleva ühtlustatud klassifikatsiooni järgi ja lisama selle klassifikatsiooni oma teatesse (vt juhendi [7.](#) jaotis). NB! Kui veekeskkonnale ohtlikuks klassifitseeritud ainetel (akuutse toksilisuse 1. kategooria või kroonilise toksilisuse 1. kategooria) puudub VI lisa 3. osas korrutustegur, peate selle kättesaadavate andmete alusel ise määrama. Lisateave on [CLP-määruse kriteeriumide kohaldamise juhendi](#) punktis 1.5.

16.4 Mis vormingus peab olema teade?

Teade peab olema rahvusvahelise unifitseeritud kemikaaliteabe andmebaasi (IUCLID) vormingus. IUCLID-vormingus teabetoimikut saab saata kas [veebipõhise toimikute vahendiga REACH-IT](#) või koostada toimiku [IUCLID 6](#) allalaaditava versiooniga ja esitada selle REACH-ITi portaali kaudu (CLP-määruse artikli 40 lõige 1).

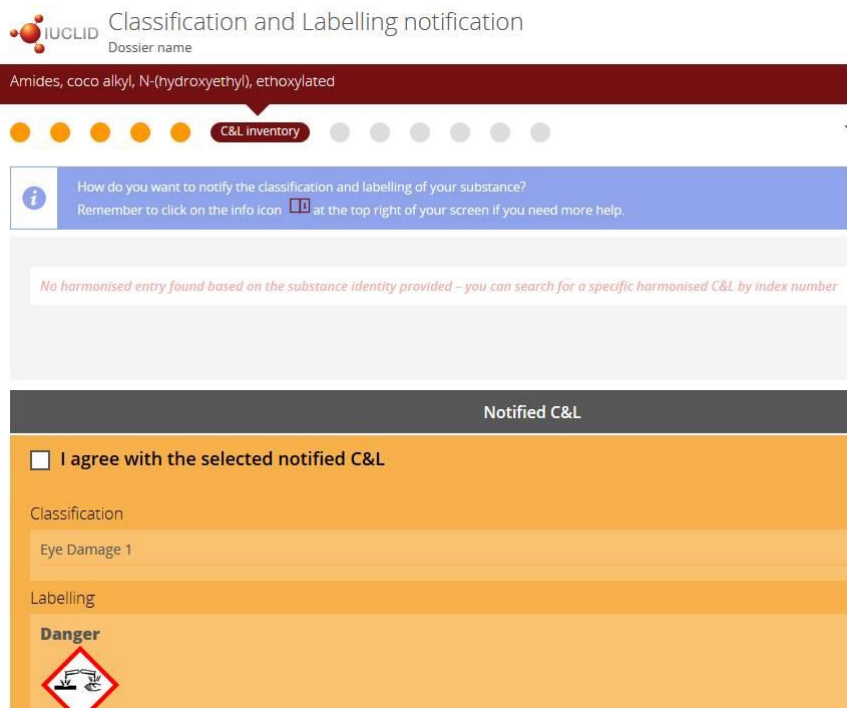
Sobivaima teatamisvahendi saate leida ECHA teemakohase veebilehe abil, kus on kogu vajalik teave ja rakenduste lingid: <https://echa.europa.eu/et/regulations/clp/cl-inventory/notification-to-the-cl-inventory>.

Joonisel 3 on andmebaasi IUCLID 6 kuvahõive.

Joonis 3. IUCLID 6 kuvahõive

Joonisel 4 on veebipõhiste toimikute vahendi REACH-IT kuvahõive.

Joonis 4. Veebipõhiste toimikute vahendi REACH-IT kuvahõive

16.5 Mis saab edasi?

ECHA lisab edastatud teabe kande järgmise teabe:

- kas aine jaoks on olemas liidu tasandil ühtlustatud klassifikatsioon ja märgistus, mis on esitatud CLP-määruse VI lisas;
- kas see on sama aine registreerijate ühine kanne;
- kas kande on kokku leppinud vähemalt kaks teatajat või registreerijat;
- kas kanne erineb sama aine muust kandest.

NB! Avaldatakse esitatud teabe elemendid, mis vastavad REACH-määruse artikli 119 lõikes 1 viidatud teabele:

- ohtlike ainete IUPAC-nimetus;
- aine nimetus Euroopa kaubanduslike keemiliste ainete loetelus (EINECS), kui asjakohane;
- aine klassifikatsioon ja märgistus.

Seoses teatud ainete IUPAC-nimetusega võite saata ECHA-le põhjenduse, miks võib nimetuse avaldamine kahjustada teie ärihuve (põhjendus esitatakse kooskõlas REACH-määruse artikli 10 punkti a alapunktiga xi). Kui ECHA võtab põhjenduse vastu, nimetust ei avaldata.

17. Uus ohuteave

17.1 Hoidke end kursis ohuteabega!

CLP-määruse kohaselt on teie kui **tootja, importija** või **allkasutaja** kohustus hoida end kursis uue teadusliku ja tehnilise teabega, mis võib muuta mõne teie tarnitava aine või segu klassifikatsiooni või märgistust, nagu märgitakse CLP-määruse artiklis 15: „[t]ootjad, importijad ja allkasutajad rakendavad kõiki neile kättesaadavaid mõistlikke meetmeid, et hoida end kursis uue teadusliku ja tehnilise teabega, mis võib mõjutada nende poolt turule viidavate ainete või segude klassifitseerimist.”

17.2 Mida peate tegema?

Peate hindama, kas uus ohuteave on asjakohane, piisav ja piisavalt usaldusväärne, et taashinnata selle alusel oma aine või segu klassifikatsiooni. Kui see on nii, peate põhjendamatu viivitusega hindama ainet või segu uuesti (CLP-määruse artikli 15 lõige 1). Kui aine või segu klassifikatsiooni on vaja muuta, peate vastavalt ajakohastama ka märgistust ja ohutuskaarte. Ohutuskaardi ajakohane versioon tuleb esitada kõigile, kellele ainet või segu on tarnitud viimase 12 kuu jooksul. Ajakohastada tuleb põhjendamatu viivitusega, kui uus oht on suurem või kui märgistusel on vaja kasutada uusi lisaelemente (CLP-määruse artikli 30 lõige 1). Muude muudatuste korral võite märgistust ajakohastada 18 kuu jooksul (CLP-määruse artikli 30 lõige 2).

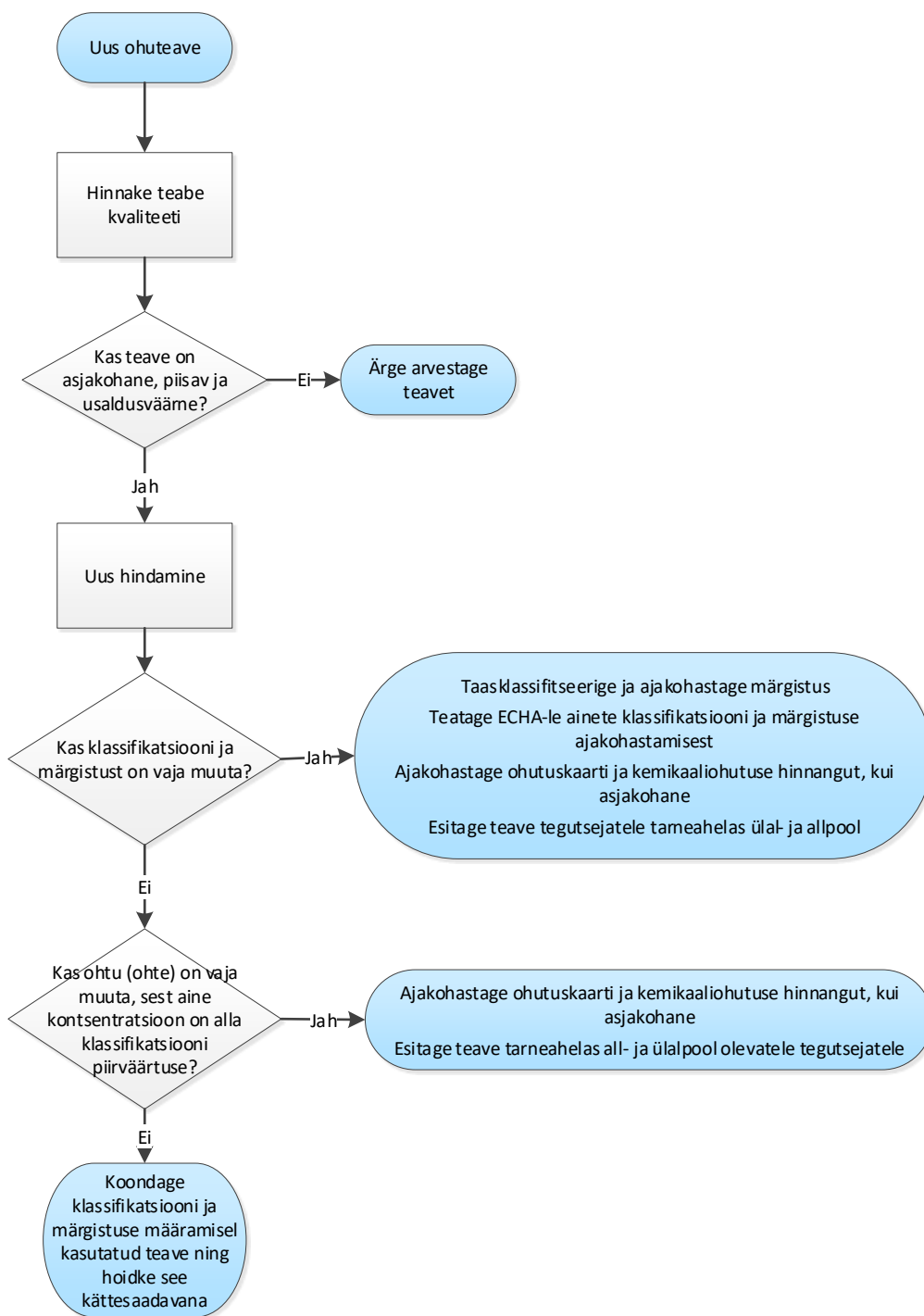
NB! Kui olete aine kohta esitanud teate klassifitseerimis- ja märgistusandmiku jaoks, peate klassifikatsiooni ja märgistuse muudatusest teatama ECHA-le (CLP-määruse artikli 40 lõige 2).

Kemikaaliohutuse hinnangud ja aruanded ning ohutuskaardid tuleb ajakohastada, kui selgub uut ohuteavet või kui klassifikatsioon ja märgistus muutuvad (REACH-määruse artiklid 14 ja 31).

Peate edastama uue ohuteabe ning kõik klassifikatsiooni ja märgistuse muudatused tarneahelas teist vahetult ülalpool olevale tegutsejale või tarneahelas ülal- või allpool olevale **levitajale** (REACH-määruse artiklid 31, 32 ja 34).

Aine või segu kohta uue ohuteabe selgumise korral nõutavad toimingud on joonisel 5.

Joonis 5. Mida teha uue ohuteabe korral?

18. Alternatiivse keemilise nimetuse kasutamise taotlemine

18.1 Sissejuhatus

CLP-määruse alusel peavad turule viidavatel ainetel ja segudel olema põhjalikud identifitseerimisandmed (vt juhendi punkt [12.6](#) tootetähiste kohta). Kui arvate **tootja**, **importija** või **allkasutajana**, et segu(de) koostises oleva(te) aine(te) keemilise määratluse avaldamine märgistusel või ohutuskaardil võib ohustada teie ärisaladust, eriti intellektuaalomandiõigusi (CLP-määruse artikkel 24), on CLP-määruses sätestatud võimalus esitada ametile taotlus tähistada segus sisalduvat ainet (sisalduvaid aineid) kas nimetusega, mis tuvastab tähtsaimad keemilised funktsionaalrühmad, või alternatiivse nimetusega. Selliseid taotlusi nimetatakse siin juhendis alternatiivse keemilise nimetuse kasutamise taotlusteks.

18.2 Kellele taotlus esitada?

Kõik alternatiivse keemilise nimetuse kasutamise taotlused tuleb CLP-määruse artikli 24 kohaselt saata ECHA-le. Taotlus peab tõendama, et aine või segu keemilise määratluse avaldamine märgistusel ohustab teie ärisaladust, eriti intellektuaalomandiõigusi. Kõik ECHA-lt heakskiidu saanud alternatiivse keemilise nimetuse kasutamise taotlused kehtivad Euroopa Liidu kõigis liikmesriikides. Sellist alternatiivset keemilist nimetust tohib kasutada aine nimetuse asemel segu märgistusel ja ohutuskaardil.

Kui alternatiivse keemilise nimetuse kasutamise taotlus esitati DPD-direktiivi alusel liikmesriigi pädevale asutusele ja see kiideti heaks enne 1. juunit 2015, tohib heakskiidetud alternatiivset keemilist nimetust kasutada ka edaspidi.

18.3 Mis ainete kohta võib taotluse esitada?

Alternatiivse keemilise nimetuse kasutamise taotluse võite esitada segus oleva sellise aine kohta, millele ei ole liidu tasandil kehtestatud kokkupuute piirväärtusi ja mis on klassifitseeritud eranditult ühte või mitmesse CLP-määruse I lisa 1. osa punktis 1.4.1 loetletud ohukategooriatest:

- kõik füüsikaliste ohtudega seotud ohukategooriad (CLP-määruse I lisa 2. osa);
- akuutse toksilisuse 4. kategooria;
- nahasöövituse/-ärrituse 2. kategooria;
- raske silmakahjustuse / silmade ärrituse 2. kategooria;
- toksilisus sihtelundi suhtes (ühekordne kokkupuude), 2. või 3. kategooria;
- toksilisus sihtelundi suhtes (korduv kokkupuude), 2. kategooria;
- ohtlik veekeskkonnale – kroonilise toksilisuse 3. või 4. kategooria.

Peale selle peab alternatiivse keemilise nimetuse kasutamine võimaldama piisava teabe esitamist, et võtta vajalikke tervise- ja ohutusmeetmeid ning tagada segu käitlemise riskide ohjatavus. Taotleja kohustus on tõendada, et see tingimus on täidetud.

18.4 Kuidas esitada taotlust?

Taotlus tuleb esitada ECHA-le ECHA nõutavas vormingus ja kasutades ECHA pakutavaid vahendeid (CLP-määruse artikli 24 lõige 2, milles viidatakse REACH-määruse artiklile 111). Taotluse esitamisel tuleb tasuda Euroopa Komisjoni määratud lõiv. ECHA võib küsida lisateavet, kui seda on vaja otsustamisel. Praktiline teave on ECHA veebilehel aadressil <https://echa.europa.eu/et/support/dossier-submission-tools/reach-it/requesting-an-alternative-chemical-name-in-mixtures>.

ECHA teatab otsuse teile kuue nädala jooksul alates taotluse esitamise kuupäevast või (kui ECHA on nõudnud lisateavet) lisateabe saamise kuupäevast. Kui ECHA ei esita nende kuue nädala jooksul vastuväiteid, loetakse taotletud nimetuse kasutamine lubatuks.

19. Teabe säilitamine ja teabenõuded

19.1 Mis teavet tuleb seoses klassifikatsiooni ja märgistusega CLP- ja REACH-määruse kohaselt säilitada?

Kui olete tarnija (ainete **tootja**, ainete või segude **importija** või **allkasutaja**), peate koguma ja hoidma kättesaadavana kogu teavet, mida kasutasite aine või segu klassifitseerimisel ja märgistamisel. Seda teavet tuleb säilitada vähemalt 10 aastat pärast seda, kui ainet või segu viimati tarnisite (CLP-määruse artikkel 49). Kui olete **levitaja**, peate samamoodi koguma ja hoidma kättesaadavana kogu teavet, mida kasutasite märgistamiseks (vt ka tabel 4 juhendi 2. jaotises).

REACH-määruse kohaselt peate koguma ja hoidma kättesaadavana kogu REACH-määruses sätestatud kohustuste täitmiseks vajalikku teavet vähemalt 10 aasta jooksul pärast aine või segu viimast tootmist, importimist, tarnet või kasutamist. Selle teabe peate taotluse korral esitama või tegema viivitamata kättesaadavaks ECHA-le või selle liikmesriigi pädeva(te)le asutus(t)ele, kus olete asutatud (REACH-määruse artikkel 36).

Kui aine on registreeritud REACH-määruse alusel või sellega seoses kohaldatakse muid REACH-määrusest tulenevaid kohustusi, tuleb CLP-määruse alusel säilitatavat teavet säilitada koos REACH-määrusest tulenevate kohustuste täitmiseks vajaliku teabega (CLP-määruse artikli 49 lõige 1).

19.2 Kellele peate seda teavet avaldama?

Asutamiskoha liikmesriigi pädev(ad) asutus(ed) või järelevalveasutus(ed) või ECHA võib (võivad) nõuda kogu teavet, mida kasutasite CLP-määruse kohaseks klassifitseerimiseks ja märgistamiseks. Nõude saamise järel peate esitama taotletud teabe. Kui pädeva asutuse nõutud teave sisaldub CLP-määruse kohaselt esitatud teates või REACH-määruse kohases registreerimistoimikus, on see ECHA-le kättesaadav ja pädev asutus peab oma nõudega pöörduma ECHA poole (CLP-määruse artikli 49 lõige 3).

Kõik liikmesriigid peavad määrama asutuse(d) (nt mürgistusteabekeskused²⁶), kes vastutavad ennetus- ja parandusmeetmete väljatöötamiseks (eelkõige tervisealases hädaolukorras tegutsemiseks) vajaliku teabe saamise eest. Kui olete **importija** või **allkasutaja**, kes viib turule segusid, peate nendele asutustele esitama vajaliku teabe (muu hulgas turule viidavate ja terviseohju või füüsikaliste toimete põhjal ohtlikuks

²⁶ Komisjon on koostanud selliste asutuste loetelu ja avaldanud selle aadressil http://ec.europa.eu/growth/sectors/chemicals/poison-centres_en.

klassifitseeritud segude keemilise koostise kohta). Nende segude kohta, mille korral on amet heaks kiitnud alternatiivse keemilise nimetuse kasutamise taotluse, peate esitama ka koostisainete keemilise määratluse (CLP-määruse artikkel 45 ja VIII lisa)²⁷.

²⁷ Vt ka [tervisealases hädaolukorras toimimisega seotud ühtlustatud teabe juhend](#).

20. Ühtlustatud klassifikatsiooni ja märgistuse ettepanekud

20.1 Mille kohta tehakse ettepanek?

Aine ühtlustatud klassifikatsiooni ja märgistuse ettepanek tähendab CLP-määruse VI lisasse uue kande tegemise või olemasoleva kande ajakohastamise ettepanekut, mis tuleb tavaliselt teha siis, kui aine vastab järgmistele klassifitseerimiskriteeriumidele (CLP-määruse artikkel 36):

- hingamisteede sensibiliseerimine, 1. kategooria;
- mutageensus sugurakkudele, 1A-, 1B- või 2. kategooria;
- kantserogeensus, 1A-, 1B- või 2. kategooria;
- reproduktiivtoksilisus, 1A-, 1B- või 2. kategooria.

Kui tegite ettepaneku, mis ei ole seotud klassifitseerimisega kantserogeensus, sugurakke ohustava mutageensus, reproduktiivtoksilisuse (CMR) ega hingamisteede sensibiliseerimise alusel, peate põhjendama, miks tuleb klassifikatsiooni ja märgistust ettepanekus käsitletud ohu või ohtude korral liidu tasandil ühtlustada. Kui tootja, importija või allkasutaja esitab selle ettepaneku, tuleb tasuda ka lõiv, mille on kehtestanud Euroopa Komisjon määrusega, mis võetakse vastu kooskõlas CLP-määruse artikli 37 lõikega 3²⁸.

Teisiti kui muudel ainetel, peab ainetel, mis on toimeained määruse (EÜ) nr 1107/2009 (taimekaitsevahendite määrus) või määruse (EL) nr 528/2012 (biotsiidimäärus) mõistes, tavaliselt olema ühtlustatud klassifikatsioon ja märgistus kõigi ohuklasside jaoks (vt juhendi [22](#). jaotis).

Ettepanekuid võib teha aine klassifikatsiooni CLP-määruse VI lisa 3. osasse lisamise kohta või VI lisas oleva kande ajakohastamise kohta (vt juhendi [7](#). jaotis). Ettepanekud esitatakse ECHA-le.

20.2 Kes tohib ettepanekuid teha?

Aine ühtlustatud klassifikatsiooni ja märgistuse ettepaneku võib ECHA-le teha liikmesriigi pädev asutus, samuti aine **tootja, importija** ja **allkasutaja** (CLP-määruse artikkel 37²⁹). Pädev asutus võib sellise ettepaneku teha ka ohu kohta, mille jaoks on aine ühtlustatud klassifikatsioon ja märgistus juba olemas. Samas ei tohi **tootja, importija ega allkasutaja** teha ettepanekut sellise ohu kohta, mille jaoks on aine ühtlustatud klassifikatsioon ja märgistus juba olemas. Samas kui neil on uut teavet, mis võib viia aine ühtlustatud klassifikatsiooni ja märgistuse muutmiseni, tuleb pöörduda pädeva asutuse poole ühes liikmesriikidest, kus aine turule viiakse, ja esitada ettepanek sellele asutusele (CLP-määruse artikli 37 lõige 6). Kui pädeva asutuse või **tootja, importija** või **allkasutaja** ettepanek on seotud muude ohuklassidega kui CMR-ained või hingamiselundite sensibilisaatorid, on vaja põhjendust, miks on vaja liidu tasandi meetmeid.

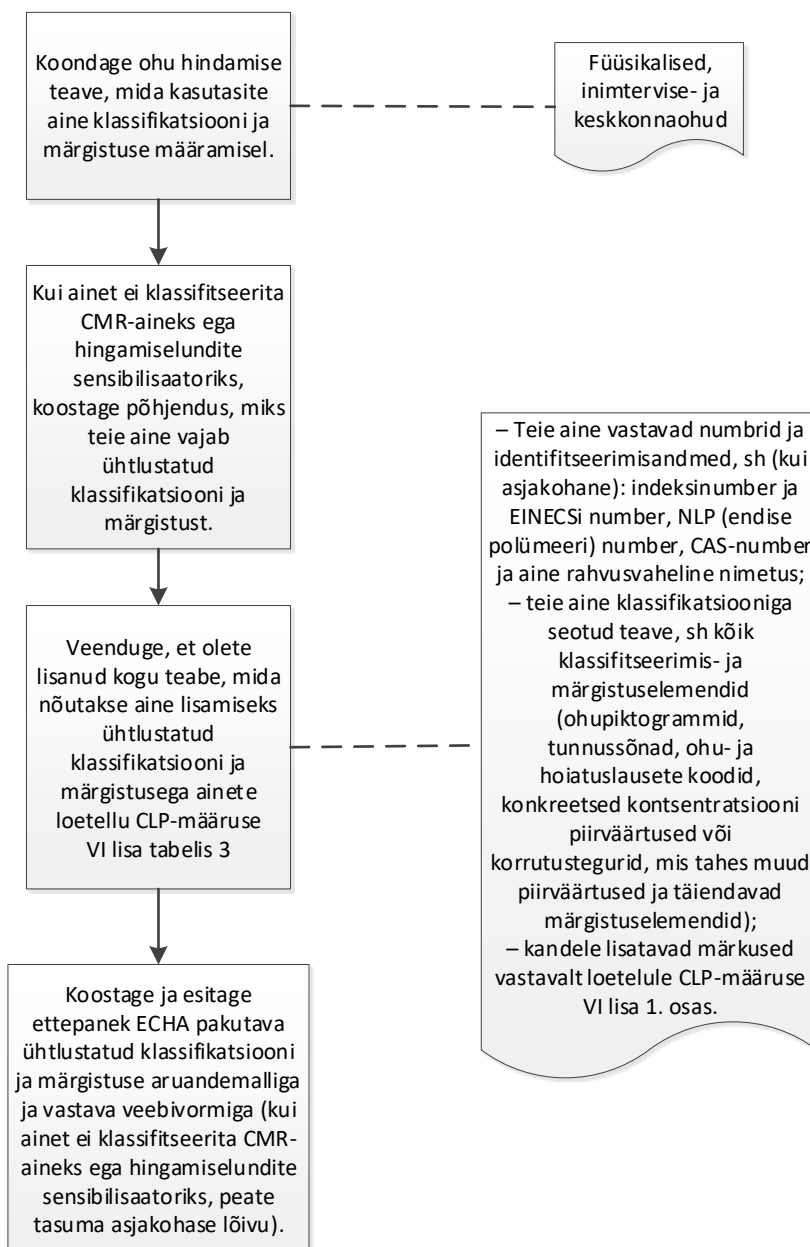
²⁸ ECHA-le makstav lõiv on sätestatud lõivude määruses (EL) nr 440/2010.

²⁹ NB! Taimekaitsevahendite ja biotsiidide toimeainete kohta tohivad ettepanekuid teha ainult liikmesriikide pädevad asutused, mitte ettevõtted.

20.3 Kuidas saab ettevõtte ettepanekut esitada?

ECHA-le aine ühtlustatud klassifikatsiooni ettepaneku esitamise kord on sätestatud CLP-määruse artiklis 37. Põhjalik praktiline teave on [ühtlustatud klassifitseerimise ja märgistuse toimiku koostamise juhendis](#).

Ettevõtte ettepaneku esitamise nõutavate etappide ülevaade on joonisel 6.

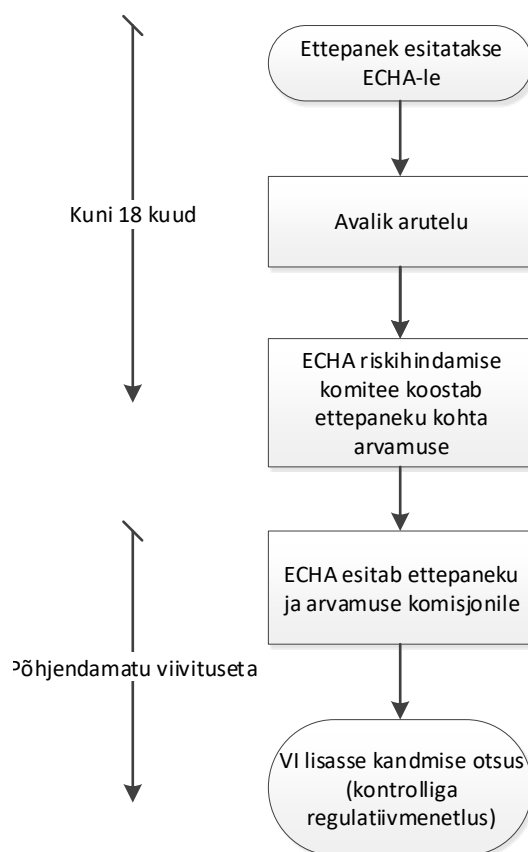
Joonis 6. Ettepaneku koostamise ja esitamise nõutavad etapid

20.4 Mis toimub pärast ettepaneku esitamist?

Kui ettepanek on esitatud, antakse kõigile asjaomastele isikutele võimalus seda kommenteerida. Selle jaoks on ECHA veebilehel (<https://echa.europa.eu/et/harmonised-classification-and-labelling-consultation>) olemas vorm, kuhu saab tähtaja jooksul sisestada kommentaarid.

Ameti riskihindamise komitee (RAC) koostab aine ühtlustatud klassifikatsiooni ja märgistuse ettepaneku kohta 18 kuu jooksul arvamuse (CLP-määruse artikli 37 lõige 4), mille amet edastab seejärel komisjonile. Kui komisjon peab ettepanekut ja selle põhjendust asjakohaseks, teeb ta ettepaneku aine lisamiseks CLP-määruse VI lisa 3. osa tabelisse 3 (ühtlustatud klassifikatsiooni ja märgistusega ained) koos asjakohase klassifikatsiooni ja asjakohaste märgistuselementidega ning ka konkreetsete kontsentratsiooni piirväärtuste, korrutustegurite ja akuutse toksilisuse hinnangutega, kui asjakohane. Aine lisamine CLP-määruse VI lisasse on Euroopa Komisjoni kontrollitav regulatiivmenetlus.

Ettepaneku esitamisele järgneva ECHA ja komisjoni menetluse kokkuvõtte on joonisel 7 (CLP-määruse artikkel 37).

Joonis 7. Ühtlustatud klassifikatsiooni ja märgistuse ettepaneku esitamisele järgnev ECHA ja komisjoni menetlus

21. Järgmiste tasandite õigusaktide ülevaade

21.1 Järgmiste tasandite õigusaktid

Aine või segu klassifitseerimine võib kaasa tuua kohustuse täita CLP-määruse kõrval ka muude liidu õigusaktide (järgmiste tasandite õigusaktide) sätteid. Sellised õigusaktid on näiteks järgmised:

- kemikaalide registreerimine, hindamine, autoriseerimine ja piiramine (REACH): 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006 (vt juhendi [23.](#) jaotis);
- ohtlike ainetega seotud suurõnnetuse ohu ohjeldamine (Seveso III): 4. juuli 2012. aasta direktiiv 2012/18/EL;
- taimekaitsevahendid: 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2009 (taimekaitsevahendite määrus, vt juhendi [22.](#) jaotis);
- biotsiidid: 22. mai 2012. aasta määrus (EL) nr 528/2012 (biotsiidimäärus, vt juhendi [22.](#) jaotis);
- keemilised mõjurid tööl: nõukogu 7. aprilli 1998. aasta direktiiv 98/24/EÜ;
- kantserogeenid ja mutageenid tööl: 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/37/EÜ;
- noorte kaitse tööl: nõukogu 22. juuni 1994. aasta direktiiv 94/33/EÜ;
- rasedad ja imetavad töötajad: nõukogu 19. oktoobri 1992. aasta direktiiv 92/85/EMÜ
- töökohas kasutatavad ohutus- ja tervisekaitsemärgid: nõukogu 24. juuni 1992. aasta direktiiv 92/58/EMÜ;
- kosmeetikatooted: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1223/2009;
- mänguasjade ohutus: nõukogu 3. mai 1988. aasta direktiiv 88/378/EMÜ (muudetud direktiiviga 93/68/EMÜ);
- detergendid: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta määrus (EÜ) nr 648/2004;
- ökomärgise andmise süsteem: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuli 2000. aasta määrus (EÜ) nr 1980/2000;
- aerosoolid: nõukogu 20. mai 1975. aasta direktiiv 75/324/EMÜ (CLP-määruse artikli 14 lõike 2 punktis c arvestatakse aerosoolidirektiivi artikli 8 lõike 1 punkti a);
- lenduvate orgaaniliste ühendite heitkoguste piiramine: nõukogu 11. märtsi 1999. aasta direktiiv 1999/13/EÜ (lenduvate orgaaniliste ühendite direktiiv) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/42/EÜ;
- välisõhu kvaliteedi hindamine ja juhtimine: nõukogu 27. septembri 1996. aasta direktiiv 96/62/EÜ;
- ohtlike kemikaalide eksport ja import: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 649/2012;
- ohtlikud jäätmed: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/98/EÜ (jäätmete raamdirektiiv) ja komisjoni 3. mai 2000. aasta otsus 2000/532/EÜ;
- patareid ja akud: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. septembri 2006. aasta direktiiv 2006/66/EÜ;

- kasutuselt kõrvaldatud sõidukid: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. septembri 2000. aasta direktiiv 2000/53/EÜ;
- elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmed (elektroonikaromud): Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta direktiiv 2012/19/EL.

Paljudes nendes liidu õigusaktides võidakse ikka viidata varasematele ainete ja segude (valmististe) klassifitseerimise ja märgistamise direktiividele, st DSD- või DPD-direktiivile. Neid õigusakte on muudetud või muudetakse, et arvestada CLP-määrust. CLP- ja REACH-määruse, biotsiidimääruse ja taimekaitsevahendite määruse mõne koostoime kokkuvõtte on juhendi 22. ja 23. jaotises.

CLP-määrus võeti vastu koos järgmiste õigusaktidega.

- Määrus (EÜ) nr 1336/2008, millega muudetakse 31. märtsi 2004. aasta määrust (EÜ) nr 648/2004 detergentide kohta. (Tehti järgmised muudatused: sõna „valmistis“ asendati sõnaga „segu“ ning viited DSD- ja DPD-direktiivile asendati viidetega CLP-määrusele.)
- Direktiiv 2008/112/EÜ, millega muudeti kuut ühenduse direktiivi:
- nõukogu 27. juuli 1976. aasta direktiiv 76/768/EMÜ liikmesriikides kosmeetikatoodete kohta vastuvõetud õigusaktide ühtlustamise kohta: sõna „valmistis“ asendati sõnaga „segu“ ja viited DSD-direktiivile asendati viidetega CLP-määrusele; lisati üldviide komisjoni katsemeetodite määrusele (EÜ) nr 440/2008, viide CLP-määruse CMR-kriteeriumidele ja mõiste „ohtlik“ (*dangerous*) kohandati CLP-määruse ohuklassifikatsioonidega; direktiiv sõnastati ümber määrusega (EL) nr 1223/2009;
- nõukogu 3. mai 1988. aasta direktiiv 88/378/EMÜ mänguasjade ohutust käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta: sõna „valmistis“ asendati sõnaga „segu“ ja mõiste „ohtlik“ (*dangerous*) teisendati CLP-määruse ohuklassifikatsioonideks;
- nõukogu 11. märtsi 1999. aasta direktiiv 1999/13/EÜ (lenduvate orgaaniliste ühendite direktiiv) ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/42/EÜ lenduvate orgaaniliste ühendite heitkoguste piiramise kohta: sõna „valmistis“ asendati sõnaga „segu“ (mõlemas direktiivis) ning lenduvate orgaaniliste ühendite direktiivi artikli 5 lõikesse 6 lisati ainete (alates 1. detsembrist 2010) ja segude (alates 1. juunist 2015) juurde viide CLP-määrusele; peale selle lisati lenduvate orgaaniliste ühendite direktiivi artikli 5 lõigetesse 6, 8, 9 ja 13 ainete (1. detsembrist 2010) ja segude (1. juunist 2015) juurde viide CLP-määruse CMR-kriteeriumidele ja ohulausetele;
- 18. septembri 2000. aasta direktiiv 2000/53/EÜ kasutuselt kõrvaldatud sõidukite kohta: mõiste „ohtlik“ (*dangerous*) teisendati CLP-määruse ohuklassifikatsioonideks;
- 27. jaanuari 2003. aasta direktiiv 2002/96/EÜ elektri- ja elektroonikaseadmetes teatavate ohtlike ainete kasutamise piiramise kohta: sõna „valmistis“ asendati sõnaga „segu“ ja viited DSD-direktiivile asendati viidetega CLP-määrusele; mõiste „ohtlik“ (*dangerous*) teisendati CLP-määruse ohuklassifikatsioonideks; direktiiv sõnastati ümber ja 13. augustil 2012 jõustus uus elektroonikaromude direktiiv 2012/19/EL³⁰.

³⁰ Elektroonikaromude direktiiv: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=celex%3A32012L0019>.

Määrusest (EÜ) nr 1336/2008 ja direktiivist 2008/112/EÜ tulenevad muudatused jõustusid kooskõlas CLP-määruse rakendamise tähtpäevadega, st kas CLP-määruse jõustumisel (1. detsembril 2010) või 1. juunil 2015.

21.2 Ohtlikud ained ja valmistised Euroopa Liidu järgmiste tasandite õigusaktides

Mõnes liidu õigusaktis võib ikka olla viiteid DSD- või DPD-ohukategooriatele vastavatele ohtlikele (*dangerous*) ainetele või valmististele.

Kuivõrd CLP-määruse sätted ainete klassifitseerimise kohta jõustusid 2010. aastal ja segude klassifitseerimise kohta 2015. aastal, Euroopa Liidu asjakohaste õigusaktide muutmine alles kestab.

22. Biotsiidimäärus ja taimekaitsevahendite määrus ning nende seosed CLP-määrusega

CLP-määruse sätteid kohaldatakse täielikult kõigile ainetele või segudele, mille turustamist ja kasutamist reguleeritakse biotsiidimääruse või taimekaitsevahendite määrusega. Samas ei asenda CLP-määrus biotsiidimääruse ega taimekaitsevahendite määruse mis tahes sätteid.

Praktikas tähendab see, et toimeained, biotsiidid ja taimekaitsevahendid (segud) tuleb klassifitseerida ja märgistada CLP-määruse alusel. Biotsiidimääruses või taimekaitsevahendite määruses nõutavat lisateavet tuleb käsitada CLP-määruse kohase märgistusel esitatava lisateabena (CLP-määruse artikkel 25; vt juhendi [12](#). jaotis).

Ainetel, mis on biotsiidimääruse või taimekaitsevahendite määruse mõistes toimeained, peab tavaliselt olema ühtlustatud klassifikatsioon ja märgistus (vt juhendi [7](#). ja [20](#). jaotis), mis tähendab, et kõik nende ohuklassifikatsioonid ja märgistuselemendid on ühtlustatud. See nõue muude ainete suhtes kohaldatavatest nõuetest, mille alusel ühtlustatakse tavaliselt ainult CMR-ainete ja hingamiselaadide sensibilisaatorite klassifikatsioonid ja märgistuselemendid ning muud klassifikatsioonid ja märgistuselemendid ühtlustatakse ainult igal üksikjuhul eraldi, kui põhjendatakse, miks on sellist ühtlustamist vaja liidu tasandil (CLP-määruse artikli 36 lõige 2). NB! Biotsiidide ja taimekaitsevahendite toimeainete kohta võivad ühtlustatud klassifikatsiooni ettepanekuid esitada ainult liikmesriikide pädevad asutused.

Kui soovite muuta biotsiidi või taimekaitsevahendi koostist, peate esitama toote loa muutmise taotluse selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus toodet turule viite. Liidu loaga biotsiidide korral tuleb taotlus esitada ECHA-le³¹. Taotluses peate (kui asjakohane) mainima, et pidite toote koostise muutmise tõttu toote klassifikatsiooni läbi vaatama.

Kui saate teavet, mille tõttu on vaja aine või segu klassifikatsiooni ja märgistust ajakohastada, peate seda tegema kooskõlas CLP-määruse sätetega (CLP-määruse artikkel 30; vt ka juhendi [0](#). jaotis). Kui aine või toode (segu) kuulub biotsiidimääruse või taimekaitsevahendite määruse kohaldamisalasse ja sellele tuleb kummagi määruse kohaselt taotleda luba või see registreerida, kohaldatakse ka nende määruste nõudeid (CLP-määruse artikli 15 lõige 5 ja artikli 30 lõige 3).

³¹ Vt määrus (EL) nr 354/2013 loa saanud biotsiidide muudatuste kohta.

23. Ainete ja segude klassifitseerimisest tulenevad REACH-kohustused

Üldiselt kohaldatakse REACH-kohustusi olenevalt toodetava või imporditava aine kogusest. Konkreetseid kohustused võivad oleneda ka kõigi (või teatud) ainete ja segude klassifikatsioonist:

- kui toodate või impordite ainet (ainena või segu koostisainena) koguses vähemalt 10 t/a, peate hindama kokkupuudet ja iseloomustama seotud riski kemikaaliohutuse aruande koostamiseks, kui aine vastab klassifitseerimiskriteeriumidele (REACH-määruse artikkel 14);
- peate koostama ohutuskaardi, kui aine või segu vastab klassifitseerimiskriteeriumidele (REACH-määruse artikkel 31);
- peate esitama kogu REACH-määruse VII lisas (ja kui asjakohane, ka CLP-määruse V jaotises) nõutava teabe, kui toodate või impordite koguses 1–10 t/a ainet, mis klassifitseeritakse CLP-määruse järgi tõenäoliselt 1A või 1B kategooria CMR-aineks või mida kasutatakse laialdaselt ja dispergeerivalt ning mis tõenäoliselt klassifitseeritakse inimtervise- või keskkonnamõju alusel.

Kui kasutate ainet, mille klassifikatsioon on 1A või 1B kategooria CMR-aine, PBT-aine või vPvB-aine või mis põhjustab samaväärset ohtu, peate kontrollima, kas aine on nimetatud väga ohtlikuks aineks, lisatud kandidaatainete loetellu ja võib-olla prioriteetsete ainete loetellu ning kantud REACH-määruse XIV lissasse autoriseerimisele kuuluva aineana. Autoriseerimine ei olene toodetavast kogusest (REACH-määruse artikli 57 punkt f). Seetõttu on oluline hoida end XIV lisa ja väga ohtlike ainete kandidaatainete loeteluga korrapäraselt kursis, sest autoriseerimismenetlust kohaldatakse uutele ainetele³².

NB! Vaadake üle ka REACH-määruse XVII lisas esitatud piirangud, eriti need, mis on loetletud CMR-ainete kannetes 28, 29 ja 30.

³² Lisateave on ECHA veebilehel: <https://echa.europa.eu/et/substances-of-very-high-concern-identification-explained>.

24. Andmete ühine esitamine ja andmete jagamine REACH-määruse alusel

Sama aine registreerijatel on REACH-kohustus esitada andmed – sh klassifitseerimis- ja märgistusandmed – ühiselt, v.a mõni erand (REACH-määruse artikli 11 lõiked 1 ja 3). Nad peavad seepärast **kokku leppima aine klassifikatsiooni ja märgistuse** ning arvestama, kuidas potentsiaalsete registreerijate andmed erinevad. Võib juhtuda, et üks tarnija klassifitseerib sama aine muust tarnijast teisiti, näiteks kui aines sisalduv lisand nõuab rangemat ohuklassifikatsiooni.

Kui sama aine kohta on klassifitseerimis- ja märgistusandmikus erinevad kanded, peavad aine (CLP-määruse alusel) teatajad ja aine (REACH-määruse alusel) registreerijad CLP-määruse kohaselt tegema kõik, et jõuda kande suhtes kokkuleppele, st leppida kokku klassifitseerimis- ja märgistusandmikku kantav klassifikatsioon ja märgistus (CLP-määruse artikkel 41).

Et sama aine lisandiprofiilid võivad erineda, ei pruugi olla võimalik kokku leppida klassifikatsiooni ja märgistust, mistõttu võib samal ainel olla klassifitseerimis- ja märgistusandmikus mitu eri klassifikatsiooni ja märgistusega kannet.

Lisateave ja juhised andmete ühise esitamise ja andmete jagamise küsimuste kohta on ka [andmete jagamise juhendis](#).

25. CLP-määruse seisukohalt olulised REACH-juhendid

Füüsikalise, tervise- ja keskkonnaohu hindamine on REACH-registreerimise oluline osa ning selle kohta on kasulikku lisateavet mitmes juhendis, mis aitavad mõista ja hinnata ainete või segude ohte. ECHA on avaldanud mitu REACH-määrusega seotud juhendit (mõnele neist viidatakse ka siin juhendis), mida saab alla laadida ameti veebilehelt: <https://echa.europa.eu/et/guidance-documents/guidance-on-reach>. CLP-määruse seisukohast on eelkõige olulised järgmised juhendid.

Ohutuskaartide koostamise juhend

See juhend aitab ettevõtetel leida, mis ülesandeid ja nõudeid tuleb täita REACH-määruse artiklis 31 („Ohutuskaartidele esitatavad nõuded“) ja II lisas sätestatud kohustuste täitmiseks.

Registreerimisjuhend

Juhendis selgitatakse **tootja** ja **importija** rolli.

Allkasutajate juhend

Juhendis selgitatakse **allkasutaja** ja **levitaja** rolli.

Toodetes sisalduvate ainete nõuete juhend

Juhendis selgitatakse **toodete tootja (importija)** rolli.

Teabele esitatavate nõuete ja kemikaaliohutuse hindamise juhend

Juhendis selgitatakse REACH-määruse kohase ohuhindamise ja klassifitseerimise ühisetappe – nt kuidas leida teavet, kuidas hinnata kogutud teavet ja kuidas kasutada mittekatselist teavet. Nende nõuannete mõistmiseks ja kasutamiseks võib olla vaja eksperditeadmisi. Juhend koosneb kuuhest põhiosast (A–F) ja toetavatest juhenditest (peatükid R.2–R.20). B-osas on kokkuvõtlikud ohu hindamise juhised. Selles käsitletakse REACH-määruse alusel nõutavat aine olemuslike omaduste teavet, sh teabe kogumist, mittekatselisi meetodeid ja integreeritud katsetamisstrateegiaid, mille abil koostatakse iga ohu kohta vajalik teave.

Klassifitseerimise ja märgistamise seisukohalt on olulised järgmised peatükid:

- peatükk R.3 – kättesaadava teabe kogumise juhend;
- peatükk R.4 – teabe hindamine;
- peatükk R.6 – mittekatseliste meetodite põhjalik juhend;
- peatükk R.7 – klassifitseerimiseks ja märgistamiseks asjakohase teabe tuletamine (ohuspetsiifiline juhend);
- D-osa – kokkupuutestsenaariumi seostamine kemikaaliohutuse aruande ja laiendatud ohutuskaardiga.

Andmete jagamise juhend

Dokumendis on üksikasjalik teave ja juhised andmete jagamise ja ühise esitamise küsimuste, näiteks **registreerijate andmejagamiskohustuste** kohta (vt ka käesoleva juhendi [24.](#) jaotis).

1. lisa. Sõnastik

Juhendis kasutatud terminid

Aerosool – aerosoolpakend, üks kord täidetav metallist, klaasist või plastist mahuti, mis sisaldab surugaasi, vedelgaasi või rõhu all lahustatud gaasi kas koos vedeliku, pasta või pulbriga või ilma ning millel on väljastusseadis, mis võimaldab pakendi sisu pihustada tahkete osakeste või vedelikutilkade suspensioonina gaasis vahu, pasta või pulbrina või vedeliku või gaasina.

Sulam – makroskoopiliselt homogeenne metallmaterjal, mis koosneb vähemalt kahest keemilisest elemendist, mis on kombineeritud nii, et neid ei saa mehaaniliselt kergesti eraldada; sulameid käsitatakse CLP-määruse tähenduses segudena.

Toode (REACH- ja CLP-määruses) – ese, millele antakse tootmise käigus teatud kuju, pinnaviimistlus või kujundus, mis määrab selle funktsiooni suuremal määral kui keemiline koostis.

Hingamisteedesse tõmbamine – vedelas või tahkes olekus keemilise aine või segu sisenemine läbi suu- või ninaõõne otse või kaudselt (oksendamisel) hingetorusse ja alumistesse hingamisteedesse.

Kantserogeen – aine või segu, mis tekitab vähktõbe või suurendab selle esinemissagedust.

Metalle söövitatav aine – aine või segu, mis keemilise mõju tõttu kahjustab või isegi hävitab metalli.

Pädev asutus – liikmesriigis CLP-määrusest tulenevate kohustuste täitmiseks loodud asutus(ed) või organid.

Ohuklassi alajaotus – ohuklasside piires eristamine sõltuvalt kokkupuuteviisist või toime olemusest.

Levitaja – liidus asutatud füüsiline või juriidiline isik (sh jaemüüja), kes üksnes ladustab ainet ja viib aine turule aiena või segu koostisainena kolmandate isikute jaoks.

Allkasutaja – liidus asutatud füüsiline või juriidiline isik, kes ei ole **tootja** ega **importija**, kuid kes kasutab ainet aiena või segu koostisainena oma tööstus- või kutsetegevuses. **Levitaja** ega **tarbija** ei ole **allkasutaja**. REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti c alusel vabastatud **reimportijat** käsitatakse **allkasutajana**.

Näitaja – mis tahes füüsikaline-keemiline, bioloogiline või keskkonnatoime, mida on konkreetsetes tingimustes võimalik mõõta.

Lõhketoode – ühte või mitut lõhkeainet sisaldav toode.

Lõhkeaine – tahke või vedel aine (või ainete segu), mis keemiliselt reageerides suudab tekitada gaasi sellisel temperatuuril, rõhul ja kiirusel, mis kahjustab ümbruskonda. Pürotehnilised ained kuuluvad sellesse rühma ka siis, kui nad gaase ei eralda.

Silmade ärritus – selliste muutuste tekkimine silmas pärast katseaine silma eespinnale manustamist, mis on 21 päeva jooksul pärast aine manustamist täielikult taandunud.

Lõivude määrus – komisjoni 21. mai 2010. aasta määrus (EL) nr 440/2010 Euroopa Kemikaaliametile vastavalt ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist käsitlevale Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1272/2008 makstavate lõivude kohta.

Tuleohtlik gaas – gaas, mille süttivusvahemik õhus on temperatuuril 20 °C ja standardrõhul 101,3 kPa.

Tuleohtlik vedelik – vedelik, mille leekpunkt on kuni 60 °C (**leekpunkt** – madalaim temperatuur (korrigeerituna standardrõhule 101,3 kPa), kus vedelikuaaurud süttivad määratud katsetingimustel süüteallikaga kokku puutudes).

Tuleohtlik tahke aine – kergesti süttiv tahke aine, mis võib põhjustada süttimist või soodustada põlemist hõõrdumise tõttu.

Gaas – aine, i) mille aururõhk temperatuuril 50 °C on üle 300 kPa või ii) mis on temperatuuril 20 °C ja standardrõhul 101,3 kPa täiesti gaasiline.

Ohukategooria – iga ohuklassi kriteeriumide alamklass, mis täpsustab ohu raskust.

Ohuklass – füüsikalise, tervise- või keskkonnaohu olemus.

Ohupiktogramm (ka „piktogramm“) – graafiline kujutis, mis sisaldab sümbolit ja muid graafilisi elemente, nt ääris, taustamuster või -värvus, ning on ette nähtud eriteabe edastamiseks.

Ohulause – ohuklassile ja ohukategooriale määratud fraas, mis kirjeldab ohtliku aine või segu ohtude olemust, sh ohu ulatust, kui asjakohane.

Ohtlik (*hazardous*) – omadus, mis vastab CLP-määruse I lisa 2.–5. osas sätestatud füüsikaliste, tervise- või keskkonnohtude kriteeriumidele.

Import – sissevedu liidu tolliterritooriumile.

Importija – liidus asutatud füüsiline või juriidiline isik, kes vastutab impordi eest.

INCHEM – internetipõhine vahend, mis pakub mitmesugust kemikaaliohutusega seotud teavet rahvusvahelisest kemikaaliohutuse programmist ja Kanada töötervishoiu keskusest.

Vaheaine – aine, mida toodetakse ja tarbitakse või kasutatakse keemilistes protsessides eesmärgiga muuta see aine muuks aineks.

Märgistus – ohtlikku ainet või segu kirjeldavate ning sihtrühmaks oleva(te) sektori(te) jaoks asjakohaste kirjalike, trükitud või graafiliste teabeelementide kogum, mis kinnitatakse, trükitakse või lisatakse ohtlikku ainet või segu vahetult sisaldavale mahutile või välispakendile (määratlus põhineb ÜRO GHSi alapeatükil 1.2).

Märgistuselement – üht liiki teave, mis on ühtlustatud kasutamiseks märgistusel, nt ohupiktogramm või tunnussõna.

Vedelik – aine või segu, mille aururõhk temperatuuril 50 °C on kuni 300 kPa (3 bar), mis temperatuuril 20 °C ja standardrõhul 101,3 kPa ei ole täielikult gaasiline ja mille sulamispunkt või esialgne sulamispunkt standardrõhul 101,3 kPa on kuni 20 °C. Viskoosse aine või segu, mille konkreetset sulamispunkti ei saa määrata, tuleb teha standardi

ASTM D 4359-90 kohane katse või voolavuskatse (penetromeetriga), mis on sätestatud ohtlike kaupade rahvusvahelise autoveo Euroopa kokkuleppe (ADR) lisa A punktis 2.3.4).

Korrutustegur – kordaja, mida rakendatakse veekeskkonnale ohtlikuks klassifitseeritud 1. kategooria akuutselt toksilise või 1. kategooria krooniliselt toksilise aine kontsentratsiooni suhtes ja mida kasutatakse seda ainet sisaldava segu klassifikatsiooni tuletamiseks summeerimismeetodi abil.

Tootja – liidus asuv füüsiline või juriidiline isik, kes toodab ainet liidu piires.

Tootmine – ainete tootmine või ekstraheerimine nendele iseloomulikus olekus.

Segu – vähemalt kahest ainest koosnev segu või lahus. (ÜRO GHSi alapeatükis 1.2 on sama sõnastusega määratluse lõppu lisatud fraas „milles nad ei reageeri“.)

Monomeer – aine, mis moodustab konkreetsetes protsessides kasutatava polümeerisatsioonireaktsiooni tingimustes kovalentseid sidemeid samalaadsete või teistsuguste molekulide sarjaga.

Mutageen – aine, mis suurendab mutatsioonide esinemissagedust rakkude ja/või organismide populatsioonis.

Mutatsioon – raku geneetilise materjali koguse või struktuuri püsiv muudatus.

Teataja (teavitaja) – ECHA-le teatav tootja või **importija** või **tootjate või importijate rühm**.

Orgaaniline peroksiid – vedel või tahke orgaaniline aine, mis sisaldab kahevalentset rühma –O–O– ja mis võib olla vesinikperoksiidi derivaat, milles üks või mõlemad vesinikuaatomid on asendatud orgaaniliste radikaalidega. (Mõiste hõlmab ka orgaanilistest peroksiididest valmistisi (segusid).)

Oksüdeeriv gaas – gaas, mis tavaliselt hapnikku eraldades võib põhjustada või soodustada muu materjali põlemist rohkem kui õhk.

Oksüdeeriv vedelik – vedelik, mis ise ei pruugi olla põlev, kuid võib tavaliselt hapnikku eraldades põhjustada või soodustada muu materjali põlemist.

Oksüdeeriv tahke aine – tahke aine või segu, mis ise ei pruugi olla põlev, kuid võib tavaliselt hapnikku eraldades põhjustada või soodustada muu materjali põlemist.

Faasiaine – aine, mis vastab vähemalt ühele järgmistest kriteeriumidest:

- (a) aine on kantud Euroopa kaubanduslike keemiliste ainete loetellu (EINECS);
- (b) ainet toodeti Euroopa Liidus või riikides, mis ühinesid Euroopa Liiduga 1. jaanuaril 1995, 1. mail 2004 või 1. jaanuaril 2007, vähemalt ühel korral 15 aasta jooksul enne REACH-määruse jõustumist, kuid **tootja** ega **importija** ei viinud seda turule, kui **tootjal** või **importijal** on selle kohta dokumentaalsed tõendid;
- (c) **tootja** või **importija** viis ainet turule Euroopa Liidus või riikides, mis ühinesid Euroopa Liiduga 1. jaanuaril 1995, 1. mail 2004 või 1. jaanuaril 2007 või millal tahes ajavahemikul 18. septembrist 1981 kuni 31. oktoobrini 1993 kaasa arvatud, mistõttu käsitati seda enne REACH-määruse jõustumist aienä, millest on teatatud direktiivi 67/548/EMÜ artikli 8 lõike 1 esimese taande kohaselt (artikli 8 lõike 1 versioon, mis tekkis direktiivi muutmisel direktiiviga 79/831/EMÜ), kuid see aine ei

vasta REACH-määruses sätestatud polümeeri määratlusele, kui **tootjal** või **importijal** on selle kohta dokumentaalsed tõendid.

Turuleviimine – kolmandatele isikutele tasu eest või tasuta tarnimine või kättesaadavaks tegemine. Importi käsitatakse turuleviimisena.

Polümeer – aine, mille molekulid koosnevad järjest ühesugustest või erinevatest monomeerühikutest. Selliste molekulide molekulmass peab olema molekulmassi vahemikus, kus molekulmassi erinevused peavad eelkõige tulenema monomeerühikute arvust. Polümeer vastab järgmistele tingimustele:

(a) enamiku massist moodustavad molekulid, mis koosnevad vähemalt kolmest monomeerühikust, mis on kovalentselt seotud vähemalt ühe monomeerühiku või muu reagendiga;

(b) vähemiku massist moodustavad ühesuguse molekulmassiga molekulid. Siin määratluses tähendab „monomeerühik“ monomeeri reaktsioonijärgset vormi polümeeris.

Hoiatuslause – fraas, mis kirjeldab ohtliku aine või segu kasutamisest või hävitamisest tuleneva kokkupuute kahjulike mõjude minimeerimiseks või ennetamiseks soovitatud meetet (meetmeid).

Tootetähis – aine või segu identifitseerimist võimaldavad andmed.

Pürofoorne vedelik – vedelik, mis isegi väikestes kogustes süttib viie minuti jooksul pärast kokkupuudet õhuga.

Pürofoorne tahke aine – tahke aine, mis isegi väikestes kogustes süttib viie minuti jooksul pärast kokkupuudet õhuga.

Pürotehniline toode – ühte või mitut pürotehnilist ainet sisaldav toode.

Pürotehniline aine – aine või ainete segu, mis on ette nähtud efekti saamiseks soojuse, valguse, heli, gaasi või suitsu või nende nähtuste kombinatsiooni abil mitteplahvatusliku isejätkuva eksotermilise keemilise reaktsiooni tulemusel.

Registreerija – aine **tootja** või **importija** või **toote tootja või importija**, kes taotleb aine REACH-määruse kohast registreerimist.

Hingamiseldite sensibilisaator – sissehingamisel hingamiseldite ülitundlikkust tekitav aine.

Isekuumenev aine – tahke aine või vedelik, mis ei ole pürofoorne aine ning mis õhuga reageerides täiendavat energiat vajamata iseenesest kuumeneb; see aine või segu erineb pürofoorsest ainest selle poolest, et süttib üksnes siis, kui seda on suurtes kogustes (kilogrammides) ning pärast pikka ajavahemikku (mitu tundi või päeva).

Isereageeriv aine – termiliselt ebastabiilne vedel või tahke aine, mis võib tugevalt eksotermiliselt laguneda ka ilma hapnikuta (õhuta). Sellest määratlusest on välja jäetud CLP-määruse kohaselt plahvatusohtlikuks, orgaaniliseks peroksiidiks või oksüdeerivaks klassifitseeritud ained ja segud.

Raske silmakahjustus – koekahjustuse tekkimine silmas või tugev füüsiline nägemislangus pärast katseaine silma eespinnaale manustamist, kui kahjustus ei ole 21 päeva jooksul pärast aine manustamist täielikult taandunud.

Tunnussõna – sõna, mis viitab ohu suhtelisele raskusele, et hoiatada lugejat võimaliku ohu eest; eristatakse kaht tasandit:

- (a) „ettevaatust“ – tunnussõna, mis viitab raskemale ohukategooriale;
- (b) „hoiatus“ – tunnussõna, mis viitab vähem raskele ohukategooriale.

Nahasöövitus – pöördumatu nahakahjustuse tekitamine, st nähtava marrasknahast kuni pärisnahani ulatuva nekroosi tekkimine kuni 4 tunni jooksul pärast katseaine manustamist.

Nahaärritus – pöörduva nahakahjustuse tekkimine kuni 4 tunni jooksul pärast katseaine manustamist.

Naha sensibilisaator – aine, mis tekitab nahaga kokkupuutel allergilise reaktsiooni (määratlus on sama kui kontaktsensibilisaatoril).

Tahke aine – aine või segu, mida vedeliku ega gaasi määratlus ei hõlma.

Aine – looduslik või tootmismenetluse teel saadud keemiline element või selle ühendid koos püsivuse säilitamiseks vajalike ja tootmismenetlusest tulenevate lisanditega, v.a lahustid, mida on võimalik ainest eraldada, mõjutamata aine püsivust või muutmata selle koostist.

Sümbol – graafiline kujutis, mille eesmärk on tabavalt edastada teavet.

Kasutusala – mis tahes töötlemine, segu tootmine, tarbimine, ladustamine, säilitamine, käitlemine, mahutitesse paigutamine, ühest mahutist teise üleviimine, segamine, toote valmistamine või mis tahes muu kasutamiseviis.

2. lisa. Lisateabeallikad

Selles lisas on peale juhendi 9. jaotises esitatud allikate ka teabeallikate teave ja CLP-määrusega seotud nõuanded.

1. **CLP-määruse kriteeriumide kohaldamise juhend.** See CLP-määruse sissejuhatav juhend on koostatud eesmärgil aidata orienteeruda CLP-määruses sätestatud nõuetes. Üksikasjalikumad juhised CLP-määruse kohaldamise kohta ainete või segude klassifitseerimisel on [CLP-määruse kriteeriumide kohaldamise juhendis](#).
2. **CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend.** Dokumentis kirjeldatakse CLP-määruse III ja IV jaotise erisätteid keemiliste ainete ja segude märgistamise ja pakendamise kohta (vt [CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend](#)).
3. **Tervisealases hädaolukorras toimimisega seotud ühtlustatud teabe juhend – CLP-määruse VIII lisa.** Dokumentis on üksikasjalikud juhised ettevõtetele selle kohta, kuidas täita CLP-määruse artikli 45 ja VIII lisa kohast kohustust esitada asjaomastele liikmesriikide määratud organitele teavet ohtlike segude kohta, mida ettevõtted turule viivad (vt [tervisealases hädaolukorras toimimisega seotud ühtlustatud teabe juhend](#) ja ECHA mürgistusteabekeskuste veebileht aadressil <https://poisoncentres.echa.europa.eu/et/>).
4. **Liikmesriikide CLP- ja REACH-määruse kasutajatoed.** Need on olemas igas liikmesriigis ning nende poole võite pöörduda kõigi CLP- ja REACH-määrusega seotud küsimustega (vt CLP-määruse artikkel 44). Liikmesriigi pädev asutus võib otsustada CLP- ja REACH-määruse kasutajatoed ühendada, kuid see ei ole kohustuslik. Riikide REACH-kasutajatoe kontaktandmed on ECHA veebilehel: <https://echa.europa.eu/et/support/helpdesks>.
5. **Siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEd peadirektoraadi veebileht.** Sellel on ülevaatlik teave ja lingid, millelt saab lisateavet, sh täiendavaid juhiseid: <http://ec.europa.eu/growth/sectors/chemicals/classification-labelling/>.
6. **Keskkonna peadirektoraadi veebileht.** Sellel on ülevaatlik teave ja lingid, millelt saab lisateavet, sh täiendavaid juhiseid: http://ec.europa.eu/environment/chemicals/labelling/index_en.htm.

3. lisa. ÜRO GHS ja CLP-määrus

A.3.1. Taust

ÜRO leppis ühtse ülemaailmse kemikaalide klassifitseerimise ja märgistamise süsteemi (GHS) loomise kokku 2002. aasta detsembris Genfis. GHS võeti Euroopa Liidu õigusraamistikku üle CLP-määrusega, mis on Euroopa Liidu liikmesriikidele õiguslikult siduv ja vahetult kohaldatav.

A.3.2. Täiendavad ohuklassid

ÜRO GHSi ohuklasside rakendamine Euroopa Liidus on n-ö modulaarne, võimaldades riikidel ja jurisdiktsioonidel võtta oma õigusaktidesse üle ainult need ohuklassid ja -kategoriad, mida nad peavad asjakohaseks.

A.3.3. ÜRO GHSi ohukategoriad, mis puuduvad CLP-määruses

Modulaarsuse põhimõtte alusel ei sisalda CLP-määrus kõiki ÜRO GHSi ohukategoriaid, sest kõiki neid ei olnud DSD-direktiivis (vt tabel 14).

Tabel 12. ÜRO GHSi ohukategoriad, mis puuduvad CLP-määruses

Ohuklassid	ÜRO GHSi ohukategoriad, mis puuduvad CLP-määruses	Märkused
Tuleohtlikud vedelikud	4. kategooria	Tuleohtlikud vedelikud, mille leekpunkt on ≤ 93 °C, klassifitseeritakse aerosoolide ohuklassi.
Akuutne toksilisus	5. kategooria	
Nahasöövitus/-ärritus	3. kategooria	Nõrk nahka ärritav aine
Raske silmakahjustus / silmade ärritus	Kategooria 2B	CLP-määruse 2. kategooria vastab ÜRO GHSi kategooriale 2A.
Hingamiskahjustused	2. kategooria	
Ohtlik veekeskkonnale	Akuutse toksilisuse 2. ja 3. kategooria	

A.3.4. Märgistamise ja pakendamise lisaeeskirjad

CLP-määruses on ÜRO GHSist puuduvad erieeskirjad väikepakendites olevate ainete ja segude (CLP-määruse artikkel 29), täiendava ohuteabe (CLP-määruse II lisa 1. osa), teatud segude lisamärgistuselementide (CLP-määruse II lisa 2. osa) ning lastekindlate sulgurite ja/või reljeefsete hoiatusmärjiste (CLP-määruse II lisa 3. osa) kohta. Samuti sisaldab see eeskirju olukorraks, kus aine suhtes kohaldatakse nii CLP-määrust kui ka veoõigusakte.

A.3.5. Taimekaitsevahendid

CLP-määruses on esitatud taimekaitsevahendite märgistamise erieeskirjad, mille kohaselt peate märgistusele peale nõukogu direktiivis 91/414/EMÜ nõutava teabe lisama järgmise teksti (CLP-määruse II lisa 4. osa):

EUH401 – „Inimeste tervise ja keskkonna ohustamise vältimiseks järgida kasutusjuhendit.“

Taimekaitsevahendite klassifitseerimise ja märgistuse lisateave on juhendi [22.](#) jaotises.

**EUROOPA KEMIKAALIAMET
ANNANKATU 18, P.O. BOX 400,
FI-00121 HELSINKI, SOOME
ECHA.EUROPA.EU**